# MÅL OCH BUDGET 2016

## med plan för 2017-2018

### ”Kunskap gör Uppsala rikare”

Folkpartiet

**För ett ännu bättre Uppsala!**

# Innehåll

MÅL OCH BUDGET 2016 ... 1
2. Politisk plattform ... 4
3. Utvecklingsförutsättningar ... 6
4. Ekonomiska förutsättningar ... 11
5. Mål och uppdrag för nämnder, styrelser och bolag ... 17
5.1 Kommunstyrelsen ... 18
5.2 Stadsbyggnad ... 29
5.2.1 Gatu- och samhällsmiljönämnden ... 33
5.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ... 34
5.2.3 Namngivningsnämnden ... 36
5.2.4 Plan- och byggnadsnämnden ... 37
5.2.5 Räddningsnämnden ... 38
5.3 Utbildning och arbete ... 39
3.1 Arbetsmarknadsnämnden ... 42
5.3.2 Utbildningsnämnden ... 44
5.4.1 Omsorgsnämnden ... 50
5.4.2 Socialnämnden ... 51
5.4.3 Äldrenämnden ... 52
5.4.4 Överförmyndarnämnden ... 54
5.5 Kultur, idrott och fritid ... 55
5.5.1 Idrotts- och fritidsnämnden ... 58
5.5.2 Kulturnämnden ... 59
5.6 Ägardirektiv, avkastningskrav och utdelningsprinciper för Uppsala Stadshus AB och dotterbolagen i stadshuskoncernen ... 61
5.7 Direktiv för produktionsstyrelser ... 72
6. Investeringar ... 74
7. Organisation och styrning ... 76
8. Styrdokument ... 80
Bilagor ... 82
Bilaga 1 Resultaträkning - budget 2016 samt plan för 2017-2018
Bilaga 2 Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde
Bilaga 3 Specifikation - kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde
Bilaga 4 Budget för överförmyndarnämnden 2015 samt plan för 2016-2018
Bilaga 5 Budget för räddningsnämnden 2015 samt plan för 2016-2018
Bilaga 6 Kommunbidrag - specifikation pedagogisk verksamhet
Bilaga 7 Kommunbidrag - specifikation vård- och omsorgsverksamhet
Bilaga 8 Ekonomiskt beräkningsunderlag 2015-2018

# 1. Vision

I Folkpartiet Liberalernas Uppsala sätts människan i centrum. Med utbildning, egen försörjning och god samhällsservice ges individen möjlighet att växa och ta makt över sitt eget liv och sin framtid. Den kommunala förvaltningen präglas av rättssäkerhet och effektivitet. Näringslivet, universiteten och civilsamhället frodas och kommunens politiska beslut främjar en god hållbar utveckling i Uppsala kommun.

## 1.1 Ett liberalt Uppsala

Uppsala kommun är en del av Sveriges mest dynamiska region. Uppsalas attraktionsförmåga är en kombination av det historiska arvet och ambitionen att vara en kommun med handlingskraft och framtidsvisioner.

Vår liberala idé för Uppsala kommun är att alla elever ska lyckas i skolan, att sysselsättningen ska öka, att äldre ska trivas, att företagen ska blomstra och att de enskilda individerna ska mötas av den bästa servicen. Den liberala ledstjärnan är hög kvalitet och ett hållbart jämställt samhälle. Det kräver tydliga politiska mål och kontinuerlig uppföljning, utvärdering och utveckling.

Vi liberaler är mycket positiva till att Uppsala kommun är en del av den europeiska gemenskapen och därför ska vi liberaler konkretisera och förverkliga EU:s strategi för 2020 (EU 2020). Det är viktigt att våra visioner och mål stämmer överens med den europeiska gemenskapens strategi. EU 2020 innebär till exempel att arbetet med jämställdhet ska genomsyra alla verksamheter. Effekterna av de beslut som fattas i nämnder och styrelser bidrar till att stärka Uppsala kommuns position i regionen och utvecklas till en tydlig tillväxtregion i Europa.

Vårt liberala arbete ska utgå från medborgarnas bästa och deras förväntningar på oss politiker. Vi ska leva upp till dessa förväntningar och bidra till Uppsalas fortsatt positiva tillväxt som leder till en hållbar utveckling med ett inkluderande samhälle.

***Mohamad Hassan***

Kommunalråd och gruppledare för Folkpartiet Liberalerna

# 2. Politisk plattform

## Folkpartiet Liberalerna

Folkpartiet Liberalerna är Sveriges och Uppsalas liberala parti. Vi tar strid för varje människas frihet att forma och ta ansvar för sitt eget liv. Det har liberaler gjort i århundraden och vårt arbete fortsätter för att identifiera, bekämpa och riva hinder för Uppsalabornas frihet. För att Uppsala ska kunna ha fortsatt höga ambitioner för välfärden behövs socialliberala reformer på flera områden. Vi behöver skapa jämlika förutsättningar för människor att förändra och påverka sin livssituation; socialliberala reformer ska underlätta för de som har det svårast. Allra viktigast är en skola som genomsyras av kunskap och bildning, och som har höga ambitioner för alla. För att alla människor ska känna trygghet när förändringarna i samhället går allt snabbare behövs en socialliberal politik för stabila välfärdssystem som ger stöd och nya livschanser åt individen.

Genom en rörlig ekonomi, en mer dynamisk arbetsmarknad och ett mer gynnsamt klimat för entreprenörer och företagare växer förutsättningarna för att finansiera vår gemensamma välfärd.

Det liberala samhällsbygget vilar på tre pelare: andlig frihet, materiell frihet och solidaritet:

- Andlig frihet innebär rätten att hysa och uttrycka politiska, sekulära, religiösa och andra övertygelser. Det viktigaste sättet att trygga den andliga friheten är demokratin. Den bygger på politisk frihet, allmän rösträtt och rättssäkerhet.

- Materiell frihet innebär rätten att välja yrke, konsumtion, bosättning och livsstil. Det viktigaste sättet att trygga den materiella friheten är marknadsekonomin. Den bygger på enskilt ägande och närings- och avtalsfrihet. Konsumenternas val styr produktionen. Marknadsekonomin är det enda ekonomiska system som går att förena med demokrati.

- Solidaritet handlar om människors omsorg om andra människors välbefinnande och livschanser. Insikten om de sämst ställdas villkor är alltid en viktig utgångspunkt för vårt arbete. I ett liberalt välfärdssamhälle bidrar stat, kommuner och frivilliga gemenskaper till alla människors trygghet och förankringar. Välfärdspolitikens viktigaste uppgifter är att bidra till människors rätt till självbestämmande, till att deras grundläggande behov tillgodoses och till att nya möjligheter ges till dem som annars skulle ha få livschanser.

## Alliansen

Tillsammans med M, C och KD bildar Folkpartiet Liberalerna Alliansen. För Alliansens fortsatta samarbete har partierna kommit överens om gemensamma framtidsvisioner, som alla fyra partier utgår ifrån i sin politik och budget.

### I Alliansens Uppsala har vi:

#### Fler jobb

Vi har en infrastruktur som säkrar Uppsalas tillväxt och ett bra företagsklimat som attraherar nya företag och som gör det enkelt för företag att växa och anställa. I Uppsala ska det finnas välutbildad arbetskraft som tillgodoser företagens behov av kunskap och spetskompetens.

#### Högre kvalitet i välfärden

När vi säkerställer att Uppsala har den kreativa, tekniska och kunskapsmässiga möjligheten att fortsätta skapa ännu fler jobb säkerställer vi också en utökad välfärd och högre kvalitet i densamma. Vi säger ja till valfrihet, mångfald och utveckling. Medarbetarna i välfärden har bra villkor och väljer att arbeta i Uppsala före andra kommuner. Heltid är en möjlighet och arbetsuppgifterna utmanande och utvecklande.

### En hög byggtakt - minst 3000 nya bostäder per år

Uppsala är en kommun i rörelse som välkomnar nya Uppsalabor. Det måste bli enklare att flytta hit och att byta bostad. Rörligheten på bostadsmarknaden i Uppsala måste öka. Uppsala kommun ska ha en spännande arkitektur och klimatsmarta bostäder. Vi vill fortsätta utveckla Uppsala genom fler bostadsrätter, äganderätter och hyresrätter.

### Världens bästa miljö- och klimatpolitik

Efter att ha belönats med utmärkelsen årets klimatstad 2013 tar vi steget vidare. Uppsala ska nå klimatneutralitet, 100 % ekologisk mat i kommunfinansierade verksamheter samt vara en kommun med ren luft, rent vatten och bra livsmedel. Sverige är ett föregångsland i världen och Uppsala är Sveriges bästa kommun på miljö- och klimatfrågor. En hållbar utveckling kräver tillväxt. Vi förenar tillväxt och ansvar för miljö- och klimat.

### Ordning och reda i ekonomin

Fler jobb, fortsatt inflyttning och ansvarsfulla politiska beslut ger ordning och reda i ekonomin. Vi vill investera i tillväxt och skapa trygghet för företagen att fortsätta investera i Uppsala. Vi lovar inga reformer som inte är finansierade och vi håller vad vi lovar.

## I Alliansens Uppsala är vi:

### En kunskapsregion

Uppsala är en kunskapsregion där morgondagens export utvecklas och dit forskare och entreprenörer söker sig för att finna synergier och utveckla produkter och idéer. Uppsalas skolor har ett bra samarbete med universiteten. Tillsammans finner de sätt att upprätthålla alla elevers lust att lära hela skolgången. Ingen lämnas utanför eller efter i skolan.

### En attraktiv och hälsosam kommun

För att kunna locka fler människor till vår kunskapsregion och skapa fler jobb som genererar en ännu bättre välfärd måste Uppsala vara en kommun i framkant. I Uppsala finns framtidens upplevelser. Här finns kultur med spets- och vidd, idrottsanläggningar för elit- och breddutövare samt evenemangsarenor som lockar människor och tillställningar från hela världen. I Uppsala lever människor ett långt och bra liv. Naturen och de gröna upplevelserna är en viktig del av Uppsalabornas arbets- och fritidsliv. Tillgången till bra mat och matupplevelser är vida känd. Uppsalaborna reser klimatsmart och har en hälsosam livsstil.

# 3. En budget för framtiden

I detta Mål och budget-förslag aviserar Folkpartiet prioriteringar inför budgetåret 2016. Utifrån våra liberala idéer sätter vi fokus på att öka varje människas frihet att forma sitt eget liv. Liberalismen är ideologin som i årtionden har visat att marknadsekonomi går att kombinera med socialt ansvarstagande. I vår budget presenterar vi hur Uppsala kommun ska ha en gemensam och kvalitativ välfärd där individen står i centrum, inte den som utför välfärdstjänsterna. Vår vision är ett Uppsala som är ett hem för många, en arbetsplats för ännu fler och ett besöksmål för hela världen.

Folkpartiet Liberalerna har en väg framåt för Uppsala. Vi vill använda kommunens pengar där de behövs som mest och gör störst nytta. I Uppsala behöver fler ha ett jobb att gå till och en inkomst att leva på. Med egen försörjning ges makt över det egna livet, vilket är liberalismens fundament. Att fler invånare har jobb är grunden för att vår ekonomi ska fortsätta växa och för att vi fortsatt ska ha en hög kvalitet i välfärden.

Ett socialt ansvarstagande är grundläggande för liberaler. Vi ser behovet av att värna och utveckla välfärdens kärnverksamheter för att möta de krav på tillgänglighet och kvalitet som alla Uppsalabor förväntar sig av vår gemensamma välfärd. Då krävs en ansvarsfull politik.

Efter åtta år av aktiv reformpolitik lämnade Folkpartiet Liberalerna och Alliansen vid årsskiftet 2014/2015 över ett Uppsala som var på rätt väg. Resultatet av våra år vid makten visar att Uppsalas ekonomi 2014 var stark, att fler Uppsalabor hade ett jobb att gå till och att fler med försörjningsstöd erbjöds hjälp ut i arbetslivet. Nationella mätningar placerade Uppsala högt upp i rankningar om företagarklimat. Våra grundskoleelever presterade bättre i skolan än på länge samtidigt som förskolan har byggts ut med drygt 1000 platser och fler nya boenden för äldre har byggts. Många positiva kliv togs under våra år vid makten.

Men stora utmaningar ligger fortsatt framför oss. Uppsala måste ytterligare förbättra företagarklimatet så att förutsättningarna för att starta och driva företag i vår kommun blir än mer gynnsamma. Trösklarna till arbetsmarknaden är fortfarande för höga och stänger ute många grupper, däribland ungdomar och nyanlända. Uppsala kommun måste därför anstränga sig ytterligare för att ge fler människor bättre chanser att få ett jobb. Den kommunala välfärden måste hantera en åldrande befolkning, social utsatthet och fortsätta förbättra resultaten och arbetsmiljön i skolan. Och klimatutmaningen kräver att vi som kommun blir grönare och hållbar för framtiden.

## Uppsala står inte ensamt

Uppsala ingår i Sveriges ledande tillväxtregion och är en del av landets största arbetsmarknadsregion, med drygt en fjärdedel av befolkningen och cirka en tredjedel av rikets sysselsättning. Uppsala-Stockholmsregionen är en av de starkaste och mest attraktiva tillväxtregionerna i norra Europa. Med en fortsatt positiv utveckling kommer hälften av Sveriges ekonomiska tillväxt till 2030 att genereras i vår region. I befolkningstal innebär det en ökning med uppemot 700 000 invånare.

Uppsala kommuns handlingsutrymme de närmaste decennierna påverkas i hög grad av ett antal delvis sammantvinnade utvecklingsförutsättningar; Uppsalas förmåga och politiska vilja att växa, förmåga att få till stånd investeringar i transportinfrastruktur, Uppsala-Stockholmsregionens utveckling och gränsöverskridande samhällsutmaningar inom områden som klimat och energi, hälsa och åldrande, urbanisering, globalisering och digitalisering. Politiska beslut är avgörande för att Uppsala ska behålla sin ledande roll i tillväxtregionen och sin attraktiva karaktär.

## Uppsala växer hållbart

Sverige är det land i Europa som har snabbast tillväxt i urbana regioner. Med nuvarande befolkningstillväxt kan Uppsala år 2030 ha mellan 245 000 och 260 000 invånare. Det innebär 2 500-3 500 nya invånare per år de närmaste 15 åren. Till år 2050 behöver vi ha beredskap för mellan 280 000 till 340 000 invånare. Det betyder en ökning i spannet 70 000–130 000 invånare jämfört med dagens cirka 208 000 Uppsalabor.

Folkpartiet Liberalerna anser att Uppsala ska växa med kvalitet, vilket ställer krav på en hållbar planering som tar hänsyn till viktiga aspekter vid stadsutveckling. Utbyggnationen ska utformas så att den tar tillvara Uppsalas unika förutsättningar och blir en storstad med bibehållen småstadskänsla, något som många Uppsalabor uppskattar. Stadsutvecklingen ska göra plats för fler invånare, men samtidigt bevara och utveckla grönytor för Uppsalabornas rekreation, platser och lokaler för spontana och arrangerade möten, samt skapa smarta och långsiktigt hållbara funktioner för trafik och service.

Ren och frisk miljö, trygghet och öppenhet är nödvändigt för att Uppsala ska kunna fortsatta växa och utvecklas på ett ansvarsfullt vis. Genom samverkan med näringsliv och universitet ska Uppsala fortsatt vara en nationell och europeisk ledstjärna inom innovationer och klimatanpassad och energieffektiv samhällsutveckling. Uppsala kommun har också förutsättningar att stärka sin roll som kulturell och demokratisk mötesplats.

God ekonomisk hushållning och kommunal ekonomi i balans är avgörande för en hållbar utveckling där kommunala välfärdstjänster är en hörnsten. Hög tillväxttakt och höga investeringsnivåer ökar sårbarheten i kommunens ekonomi. Uppsalas ekonomi och framtid säkerställs genom att ställa höga krav på ordning och reda i kommunens budget. Uppsalabornas pengar måste hanteras ansvarsfullt.

## Uppsala har en landsbygd med stark växtkraft

Växtkraften i entreprenörskap och småföretagande på landsbygden är avgörande för hela Uppsalas utveckling. Många av de företag som håller igång Uppsalas näringsliv finns på landsbygden. Det handlar om allt från hantverkare och transportföretag till lokala lantbrukare och livsmedelsproducenter.

Ett hållbart Uppsala förutsätter att möjligheterna med en levande landsbygd tas tillvara. En ökad befolkning i tätorterna ger förutsättningar för att basservicen på landsbygden ska kunna vidmakthållas, samtidigt som jordbruksmarken och de areella näringarnas utvecklingsförutsättningar värnas.

Bostadsbyggande måste kunna ske även i kommunens tätorter. Förutsägbarhet avseende lokalisering och utbud av kommunal service, kollektivtrafik och utbyggd bredbandsinfrastruktur är avgörande för en sådan utveckling. Kommunala enheter som lokaliseras ut i kommunens tätorter kan stötta utvecklingen.

## Här finns bostäder till den som behöver

Uppsala ska vara en kommun där alla kan växa, en attraktiv hållbar stad och tätorter med en väl integrerad landsbygd. Alla Uppsalabor ska ha möjlighet att leva i bra bostäder till rimliga kostnader och alla kommundelar ska vara attraktiva att bo i. En hög byggtakt av nya bostäder är nödvändig och måste stimuleras.

Senaste tioårsperioden har den årliga utbyggnadstakten varit cirka 1 000 bostäder. Med ytterligare 50 000 Uppsalabor 2030 krävs cirka 3 000 nya bostäder per år.

En aktiv bostads- och markpolitik och flexiblare byggplaner ska öka antalet byggherrar och variationen i bostadsproduktionen, så att både mindre och större aktörer kan utveckla ett mer varierat utbud av bostäder och upplåtelseformer, samt ytor och lokaler för olika typer av

verksamhet. Utbudet av kontorslokaler, industrimark och lokaler för handel och service behöver följa utvecklingen för att balans skall råda mellan utbud och efterfrågan och kommunens tillväxtpotential realiseras. Där det är lämpligt kan högre hus tillåtas för att effektivisera markanvändningen vilket ger fler bostäder och samtidigt bevarar större grönytor.

## Fortsatt kunskapsfokus i skolan

Framgång i skolan har en avgörande betydelse för individens möjligheter att utforma sitt liv. Förskola, grundskola, gymnasium, vuxenutbildning och högre utbildning av högsta internationella klass är grundläggande för en fortsatt långsiktig positiv utveckling i Uppsala. Detta innebär att samtliga utbildningsformer ska hålla god kvalitet. Den vuxenutbildning som erbjuds ska ge individer en andra chans att förverkliga sina drömmar.

Uppsala ska utvecklas med kunskap. En bra förskola och skola, oavsett var man bor, är nödvändig för att ge alla barn samma möjligheter att utvecklas och lära och förbereda dem för morgondagens kunskapssamhälle. Tidiga insatser i skolan är betydelsefulla. Skolan ska ge varje elev möjlighet att nå toppen av sin förmåga, ge alla elever likvärdiga chanser och förbereda dem för morgondagens kunskapssamhälle. Alla elever kan nå i mål, så länge de får rätt individuellt utformat stöd.

Alla förskolor, skolor och gymnasier i Uppsala ska ha utrymme för pedagogisk utveckling. För alla elever och lärare är det viktigt med ny teknik och nya pedagogiska verktyg för att minska arbetsbelastning och öka lärandet. Arbetsro, ordning och reda minskar stress och ökar också lärandet. Detta är viktigt inte minst för de elever som behöver det mest.

Föräldrar och barn ska ges goda möjligheter att utifrån individuella behov välja förskola, grundskola och gymnasium som verkar på lika villkor och håller en standard i världsklass.

## Uppsala är ett kraftcentrum för jobbtillväxt

Uppsala ska vara en kommun som välkomnar förändring. Genom globalisering, intryck från omvärlden och närheten till universiteten har Uppsala allt att vinna på att omvärlden förändras. Inflyttningen till staden och influenserna från andra kulturer stärker vårt välstånd, såväl kulturellt som ekonomiskt.

Närheten till Stockholm är inte ett hot mot Uppsala, den är vår kommuns styrka. Kombinationen av den starka arbetsmarknaden samt ekonomin i Stockholm, de kunskapsintensiva näringarna och universiteten i Uppsala är vad som gör Uppsala till en stad med stora möjligheter till god utveckling såväl ekonomiskt som socialt och ekologiskt.

Uppsala-Stockholmsregionen hämmas dock av bristande infrastruktur och en näringslivsfientlig regering. Järnvägen mellan Uppsala och Stockholm tyngs av ökande trängsel- och kapacitetsproblem. Ökad kapacitet för pendling med tåg mellan Uppsala och Stockholm är nödvändig och Folkpartiet Liberalerna arbetar för att fyrspår ska byggas. Uppsala kommun måste underlätta för ny infrastruktur och motverka den nationella arbetsmarknadspolitikens avigsidor.

Uppsala behöver fler jobb. Idag har Uppsala knappt 8 procent av arbetstillfällena i arbetsmarknadsregionen. En kommun med 340 000 invånare år 2050 kräver 2 000 nya arbetstillfällen per år för att bibehålla Uppsalas andel av arbetstillfällena i regionen. Det motsvarar totalt 70 000 nya jobb i kommunen perioden fram till 2050.

Därför måste politiska beslut främja entreprenörskap och stötta nyföretagande. Folkpartiet Liberalerna vill omvandla Uppsala till landets bästa företagarkommun. Målet uppnås genom en aktiv och förutsägbar näringslivspolitik som samtidigt är långsiktig, förtroendefull och transparent. Intresse för entreprenörskap ska odlas tidigt hos Uppsalas ungdomar och företagande ska vara ett konkret alternativ till våra nya medborgare. Liberaler har alltid sett

egen försörjning genom entreprenörskap som lika viktig som en vanlig anställning, den traditionen vill bygga vidare på.

Fler i Uppsala behöver få tillgång till jobben. Utanförskapet som drabbar vissa individer och grupper måste brytas. Målet är att ingen vuxen person med förmåga att arbeta ska behöva vara beroende av bidrag. Dagens allt för höga murar till arbetsmarknaden drabbar framför allt unga, personer med funktionsnedsättning och personer som är nya i Sverige samt äldre. Därför behöver drivkrafterna för arbete öka samtidigt som samhällets insatser för alla dem som idag står utan jobb utvecklas. Utgångspunkten i arbetsmarknadspolitiken är att alla som kan bidra, också ska ges möjlighet att bidra.

## Uppsala är en attraktiv företagarkommun

Uppsala ska erbjuda goda förutsättningar för företagande. Kommunen ska underlätta och stödja etableringen av nya företag och erbjuda den service som kommunens företag behöver för att lyckas. Inget företag är för litet eller för stort för oss liberaler. Stöd, bemötande och uppmärksamhet från politiker och kommunala förvaltningar ska vara likvärdigt oavsett om det rör sig om en enskild firma eller ett företag med hundratals anställda. Villkoren för små företag måste bli bättre.

Ingen del av Uppsala är isolerad från den globala ekonomin. Många Uppsalabor jobbar i internationella företag som har utländska ägare. Universiteten i Uppsala är stora arbetsgivare och är internationellt konkurrensutsatta vad gäller resurser och talanger. För Folkpartiet Liberalerna är det viktigt att värna om ett öppet och tolerant samhälle för att utländska forskare ska vilja komma hit och bidra till forskning och utveckling. Kommunen måste komplettera universitetens attraktivitet. Inte bara universitetet som institution avgör valet, utan även de förutsättningar för ett gott liv som kommunen kan erbjuda. Också för den kommunala ekonomin och skatteunderlaget för välfärdstjänster är omvärldsberoendet stort och ökande i takt med att en allt större del av näringslivet utgörs av multinationella företag.

De internationellt etablerade företagen i Uppsalas dominerande bransch, life science, styrs idag från huvudkontor i USA, Tyskland, Schweiz och Indien. En stor andel sysselsatta i företag som ingår i multinationella industrikoncerner är ett tecken på hög internationell konkurrenskraft. Samtidigt ökar Uppsalas riskexponering för förändringar och omstruktureringar på den globala marknaden. Multinationella företag kan förhållandevis lätt flytta sin produktion mellan olika länder. I hård global konkurrens står Uppsala inför uppgiften att erbjuda företagsservice av absolut toppklass och något unikt som attraherar internationell spetskompetens och expansionsinvesteringar hos befintliga utlandsägda storföretag.

Globaliseringen och digitaliseringen i kombination med omfattande satsningar i ett stort antal enskilda länder, skärper kraven på en fortsatt aktiv närings- och innovationspolitik. Kommunen ska medverka till att Uppsala förblir en internationellt ledande kunskapsstad som är känd för sitt breda studentliv, ledande spetsforskning, framstående universitetssjukhus och dynamiska näringsliv. Ett aktivt varumärkesarbete ska fortsätta positionera Uppsala som den fjärde största kommunen.

Kommunen ska vara en samarbetspartner och möjliggörare för innovation och tillkomsten av nya och växande företag. Genom att involvera den kommunala kärnverksamheten ges medarbetare nya möjligheter att påverka sin arbetssituation och stärka sin yrkesroll. Med hjälp av en innovationssatsning för att finna lösningar på samhällsutmaningar inom vård, omsorg, klimat, energi och miljö kan det kommunala kärnuppdraget förenas med en framåtsyftande offensiv närings- och jobbpolitik.

## Kultur- och idrottsliv bygger broar

I Uppsala finns ett rikt kultur- och idrottsliv vilket är av stort värde för staden. Delaktighet i kultur- och idrottsliv främjar individers fysiska och psykiska hälsa, gemenskap, tolerans och respekt för varandra och vår stad. Investeringar i kultur- och idrottsevenemang genererar också välkomna intäkter till Uppsala, och sätter vår stad på kartan.

Kultur och idrott för samman människor och skapar möten som låter oss lära om varandra, om olika kulturer och olika livsstilar.

Uppsala är en stad med internationell prägel. Det ska vi värna om. Här ska människor från världens alla hörn känna sig välkomna, oavsett anledning till vistelsen. Uppsala ska i samarbete med föreningsliv, kulturarrangörer och frivilligorganisationer ha ett gott integrationsarbete som möjliggör möten och underlättar individers möjlighet att få ta del av andras sätt att leva. Människor som kommer hit utgör en resurs.

## Här finns ett gott socialt skyddsnät

För människor som är i behov av stöd ska Uppsala ha ett välfungerande och individanpassat skyddsnät. Ingen människa ska lämnas utan relevant stöd.

Strävan efter jämställdhet och jämlikhet genomsyrar Folkpartiet Liberalernas politik. Kvinnor som behöver skydd ska skyndsamt få hjälp till en säker tillvaro för dem och deras barn. Personer med funktionsnedsättning ska beredas väg för att delta i samhället på lika villkor som andra. De som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck ska få stöd och hjälp. Barn som befinner sig i en utsatt situation ska uppmärksammas och snabbt få hjälp.

Folkpartiet Liberalernas Uppsala värnar arvet från Bengt Westerberg och Barbro Westerholm. Socialliberal politik har bidragit med LSS-lagstiftning, laga mat-garanti och parboendegaranti för äldre och ett starkt engagemang i HBTQ-frågor. I ett socialliberalt samhälle värnar vi vår frihet och allas lika villkor. Vi ser våra olikheter som berikande och som något viktigt i byggandet av vårt samhälle.

# 4. Ekonomiska förutsättningar

## Strukturella förutsättningar

Uppsala kommun har jämfört med riket en välutbildad yngre befolkning. Arbetskraften har i genomsnitt en högre utbildningsnivå än i övriga Sverige. Omkring 56 procent av kommunens invånare i åldern 25-64 år har en eftergymnasial utbildning jämfört med 40 procent i riket som helhet. Den lokala arbetsmarknaden har en hög andel offentliga arbetsgivare och ett rikt och varierat näringsliv som drivs av handel och service, de specialiserade offentliga tjänsterna i form av universiteten och andra regionala och statliga myndigheter samt den FoU- och kunskapsintensiva produktionen inom Life Science.

I Uppsala kommun finns cirka 100 000 arbetstillfällen varav fyra av tio finns inom de privata näringarna. Uppsala har en mycket stor utpendling och inpendling av arbetskraft. År 2013 pendlade en av fem förvärvsarbetande kommunmedlemmar ut, främst till Stockholmsområdet.

Med en förhållandevis stor andel personer i yrkesverksamma åldrar har Uppsala en gynnsam åldersstruktur. De senaste åren har kommunen fått ett befolkningstillskott på omkring 1,3 procent årligen. Ett större befolkningsunderlag leder bland annat till en större närmarknad för företagen och en bättre matchning av arbetskraften mot arbetsmarknadens behov.

## Den svenska ekonomin

Den svenska ekonomin fortsätter att återhämta sig och 2016 förväntas konjunkturläget bli balanserat. År 2014 avslutades starkt med en BNP tillväxt om 2,3 procent. År 2015 och 2016 förväntas BNP växa med 3,1 respektive 3,7 procent. Åren 2017 och 2018 antas dock den ekonomiska utvecklingen vara i linje med trendmässig tillväxt på drygt 2 procent vilket är väsentligt svagare än 2015 och 2016.

Sysselsättningen fortsätter att öka under 2015 vilket bidrar till att läget på den svenska arbetsmarknaden förbättras. Löneökningarna ligger fortsatt på 3 procent och blir 2016 något högre. Prisutvecklingen är mycket svag, men den fortsatt höga tillväxten förväntas dra upp prisökningstakten. I mitten av 2016 förväntas konsument prisindex (KPI) att nå upp till 1,5 procent. Prisökningstakten förväntas dock att fördubblas åren därpå främst till följd av ökade räntor.

Den senaste prognosen från Sveriges kommuner och landsting (SKL) visar på en genomsnittlig tillväxt i BNP på 2,5 procent åren 2016 till 2018. Arbetslösheten förväntas sjunka till 6,9 procent vid 2016 från nivån på 7,9 procent 2014. Samtidigt förväntas löneökningarna närma sig den långsiktiga nivån på 3,5 procent vid planperiodens slut.

*Tabell 1.* BNP arbetade timmar, skatteunderlag, pris- och lönekostnader.
Procentuell förändring

| | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| BNP* | 1,3 | 2,3 | 3,1 | 3,7 | 2,4 | 2,1 |
| Sysselsättning, arbetade timmar* | 0,3 | 1,8 | 1,0 | 1,6 | 0,7 | 0,5 |
| Timlön, konjunkturlönestatistik | 2,5 | 2,9 | 3,0 | 3,2 | 3,4 | 3,5 |
| Konsumentpris, KPIX | 0,5 | 0,2 | 0,5 | 1,5 | 1,7 | 1,9 |
| Konsumentpris, KPI | 0,0 | -0,2 | 0,1 | 1,5 | 2,9 | 3,1 |
| Nominellt skatteunderlag | 3,4 | 3,2 | 4,8 | 5,6 | 4,3 | 4,3 |
| Realt skatteunderlag** | 1,5 | 1,4 | 1,9 | 2,5 | 1,4 | 1,2 |

*Kalenderkorrigerad utveckling. **Korrigerat för regeländringar.
Källa: SKL, MakroNytt 1/2015, augusti 2015

## Lägre intäkter från utjämningssystemet

År 2015 förväntas den konjunkturella återhämtningen att fortsätta med ytterligare ökning av antalet arbetade timmar samt stigande timlöner och tilltagande pensionsinkomster. Trots minskade arbetslöshetsersättningar och en snabbare ökning av grundavdragen beräknas skatteunderlaget växa med 4,8 procent 2015 och 5,6 procent 2016. Skatteunderlaget beräknas fortsätta växa med god men avtagande fart under åren 2017 och 2018. Att ökningstakten avtar beror främst på att ökningen i arbetade timmar klingar av i och med att ekonomin når balans under 2016. Skatteunderlaget fortsätter emellertid visa god tillväxttakt även efter 2016 på grund av tilltagande löneökningar.

Sedan 2010 har skatteunderlaget haft en stark real tillväxt. Den reala skatteunderlagstillväxten beräknas i genomsnitt uppgå till 2,2 procent under 2015 och 2016, vilket är över det historiska genomsnittet. I efterhand kommer dock den reala tillväxten i skatteunderlaget att minska med tilltagande pris- och löneökningar.

Intäkter från skatter och den kommunalekonomiska utjämningen svarar för 80 procent av kommunens totala inkomster, varav skatterna svarar för knappt 75 procent. Enligt SKL:s prognos från april 2015 beräknas Uppsala kommuns skatteintäkter att öka i genomsnitt med 4,9 procent årligen under åren 2016-2018. De samlade intäkterna från skatter och kommunalekonomisk utjämning inklusive intäkter från fastighetsavgiften förväntas emellertid att öka i en lägre takt, 4,3 procent i årligt genomsnitt. Detta beror på ökande utgifter i kostnadsutjämningen och i regleringsposten. Enligt SKL:s prognos beräknas intäkterna från kommunalekonomisk utjämning att minska med 70 miljoner kronor motsvarande 10 procent under 2016. Regleringsposten är ett instrument som kan vara både positiv och negativ. Den blir en avgift när det statliga anslaget inte är tillräckligt för att uppnå garantinivån i inkomstutjämningen och ett bidrag när anslaget är större än systemets behov.

Samtidigt som intäkterna från kommunalekonomisk utjämning beräknas minska förväntas regeringens budgetproposition för 2016 innehålla riktade statsbidrag i storleken 200 miljoner kronor för Uppsala kommuns del. Merparten av insatserna riktar sig till utbildningsområdet och syftar till att finansiera kvalitetsutveckling för att förbättra skolans resultat. Det är därför centralt att ansvarig nämnd bevakar sitt ansvarsområde och informerar utförarna om möjligheten och vikten av att söka dessa statsbidrag.

## Utmaningar framöver

Kommunen står inför ett antal utmaningar de kommande åren. Anpassning till de demografiska förändringarna, stora investeringsbehov samt behov av ett ökat integrationsarbete till följd av ett ökat antal asylsökande är de mest angelägna. De demografiska förändringarna innebär både ett högre tryck på vissa verksamheter och ett behov av omprioriteringar mellan verksamheter. Samtidigt har kommunen haft en hög kostnadsutveckling de senaste åren samt relativt höga kostnader främst inom gymnasieskola och delar av vård och omsorgsverksamheterna. Dessa förhållanden medför ett effektiviseringsbehov men erbjuder även en möjlighet att frigöra resurser till verksamheter under demografisk tryck.

Jämförelser visar att Uppsala kommuns kostnader totalt sett överstiger standardkostnaden med omkring 5 procent. Avvikelsen motsvarar omkring 500 miljoner kronor och kan betraktas som en ekonomisk potential. Att Uppsala dessutom tillhör gruppen stora kommuner som generellt sett brukar tillhandahålla välfärdstjänster till lägre kostnad än standardkostnad ger ytterligare eftertryck till denna bedömning. Hållbar tillväxt förutsätter stärkta resultat för att därigenom skapa utrymma för investeringar och utveckling.

Under flera år arbetade Alliansmajoriteten med att få ner nettokostnaderna, vilket man lyckades med. År 2014 uppgick nettokostnadsökningen till rekordlåga 2,4 % och skatteintäkterna översteg kostnaderna. Under 2015, efter ett drygt halvår, har den rödgröna majoriteten lyckats dubblera nettokostnadsökningen till 5,1 % enligt kommunens egen prognos. Detta innebär en ökad kostnad motsvarande 500 000 kronor om dagen.

## Ökade behov

*Figur 1.* Demografiska förändringar i relation till 2014.

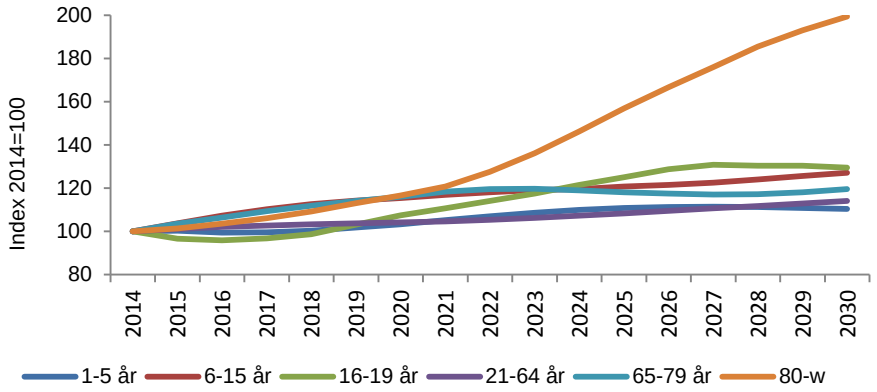


De kommande åren förväntas kostnaderna att öka snabbt till följd av en förändrad sammansättning i befolkningen. De största ökningarna finns i antalet barn i grundskoleålder som beräknas öka med 2,8 procent i årlig takt under 2016-2018. Antalet ungdomar i gymnasieålder beräknas börja öka 2017 efter en längre tids minskning. Antalet invånare 65 år och äldre beräknas öka med 2,6 procent under planperioden där både åldersgrupperna 65 år till 79 år och 80 år och äldre beräknas öka i ungefär samma takt.

De demografiska förändringarna i kommunerna har medfört ett ökande resursbehov i genomsnitt med ungefär 0,5 procent per år det senaste decenniet. De kommande fem åren förväntas dock dessa resursbehov att växla upp 1,2 till 1,3 procent per år, där de största ökningarna kommer att äga rum i skolan. SKL räknar därutöver med en trendmässig kostnadsökning med ett genomsnitt på 0,4 procent under planperioden. Sammanlagt förväntas demografin och den trendmässiga kostnadsutvecklingen medföra en kostnadsökning på 1,7 procent i fasta priser, exklusive pris- och lönekostnader.

## Stigande priser och löner

De demografiska behoven, pris- och löneökningarna samt ökad ambition är de främsta faktorerna som styr kostnaderna för den kommunala verksamheten. De demografiska behoven och pris och lönekostnader är faktorer som kommunen inte kan påverka på kort sikt.

De kommunala välfärdstjänsterna är personalintensiva vilket innebär att lönerna utgör det största kostnadsslaget i kommunalt finansierad verksamhet. Lönerna utgör ungefär 45 procent av kommunens kostnader och varierar negativt med andelen externt producerad verksamhet. Den rödgröna regeringen har aviserat att man kommer att dubblera kostnaden för att anställa unga under 26 år genom att höja arbetsgivaravgiften med 50%, vilket kommer att påverka kommunens och de kommunala bolagens lönekostnader negativt. Samtidigt höjer regeringen kostnaden för att anställa personer över 65 år, vilket kommer att göra det dyrare för kommunen och de kommunala bolagen att tillgodose dessa människors önskemål om att fortsätta arbeta. I framtagandet av resursbehoven för planperioden har SKL:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från april 2015 använts.

Tabell. Prisindex för kommunal verksamhet.
Procentuell förändring

| | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Arbetskraftskostnader* | 2,7 | 2,7 | 3,1 | 3,5 | 3,3 | 3,3 |
| Övrig förbrukning | 1,1 | 1,4 | 1,6 | 2,2 | 2,5 | 2,6 |
| Prisförändring | 2,2 | 2,3 | 2,6 | 3,1 | 3,0 | 3,1 |

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering.

# De ekonomiska ramarna 2016-2018

De ekonomiska ramarna för 2016-2018 har utgått ifrån den beslutade ramen för verksamhetsåret 2015 i IVE 2015-2018. Denna bas har räknats upp med de demografiska förändringarna och med SKL:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för respektive år. För 2016 svarar volymuppräkningen för 1,6 procent och prisuppräkningen för 3,0 procent av den totala ramen.

De ekonomiska ramarna för planperioden 2016-2018 har därtill justerats ned med ett generellt effektiviseringskrav om 3,0 procent. År 2014 var Uppsalas samlade nettokostnad för förskola, skolverksamhet och vård och omsorg 1,6 procent högre än den sammanlagda strukturårsjusterade standardkostnaden för dessa verksamheter. För att kunna möta framtidens utmaningar, inte minst de demografiska, behövs en ekonomisk hållbarhet. Den ekonomiska planeringen för planperioden har därför fokus på ekonomi i balans och ekonomisk styrning. Detta sker bland annat genom att kostnaderna anpassas till de nivåer som fordras av de strukturella behoven.

I beräkningen av ramen för 2016 görs en teknisk justering då drygt 73 miljoner kronor förs från kommungemensam verksamhet i kommunstyrelsen tillbaka till ett antal nämnder och verksamheter. Detta föranleds av en förändrad princip i redovisningen av stabskostnaderna. Merparten av justeringarna berör de pedagogiska verksamheterna och vård och omsorg.

Uppsala kommun har en stark befolkningstillväxt och ökar 2016 med 1,24 %. Med ett mål om 3000 nya bostäder per år kommer Uppsala kommuns befolkning att öka med 1,5-2 % per år framöver. År 2030 kommer Uppsala kommun ha en population på 250 000 invånare och år 2050 når vi 350 000 invånare. Ökningen av invånare betyder att skatteunderlaget och därmed skatteintäkterna växer med cirka 3-6 % årligen mellan 2016-2026 och för 2016 visar prognosen 5,6 % i ökade skatteintäkter. Nettokostnadsökningen är mellan 2,5-3 % per år mellan 2016-2026. För 2016 är nettokostnadsökningen 2,8 %, vilket ungefär motsvarar 285 miljoner kronor.

Under åren 2016-2019 genomförs effektiviseringar i kommunförvaltningen med minst 3 % årligen och därefter med 1 % årligen fram till 2026. 3 % i effektiviseringar motsvarar ungefär 300 miljoner kronor per år. Med en nettokostnadsökning på 262 miljoner kronor och en effektivisering på 300 miljoner kronor motsvarar detta ca 40 miljoner kronor i ökade nettokostnader per år.

Det finns möjligheter till ytterligare effektiviseringar om 100 miljoner kronor om valfrihet bibehålls och utvecklas genom konkurrensutsättning av kommunala verksamheter. Folkpartiet Liberalerna vill ha en tydlig konkurrensplan med kvalitet och prispress i fokus. Ytterligare 30 miljoner kronor ska sparas in i och med ökad effektivitet till följd av omorganisationen av kommunledningskontoret. Dessa pengar har dock inte redovisats trots att kommunfullmäktige har beslutat om effektiviseringen. Detta ger ett sammanlagt resultat om ca 488 miljoner kronor per år fördelat på 280 miljoner kronor i kommunförvaltningen och 208 miljoner i Uppsala stadshus AB (USAB). Vilket ger ett resultat på 1,6 % vilket motsvarar ungefär 168 miljoner kronor vilket säkerställer att vi framgent kan genomföra nödvändiga investeringar.

Det finns ett investeringsbehov om ca 10 miljarder kronor fram till 2026, vilket inkluderar skolor och idrottsanläggningar. I kommunkoncernens bolag finns det ett investeringsbehov om ca 15 miljarder kronor fram till 2026. Samtliga markförvärv ska behandlas som omsättningstillgångar och påverkar inte investeringsbudgeten. Under perioden 2016-2026 kommer försäljning av mark motsvarande 5 miljarder kronor att genomföras.

Skattesatsen höjs inte utan hålls för 2016 oförändrad enligt 2015-års nivå.

*Figur 2*. Fördelning av den ekonomiska ramen för 2016

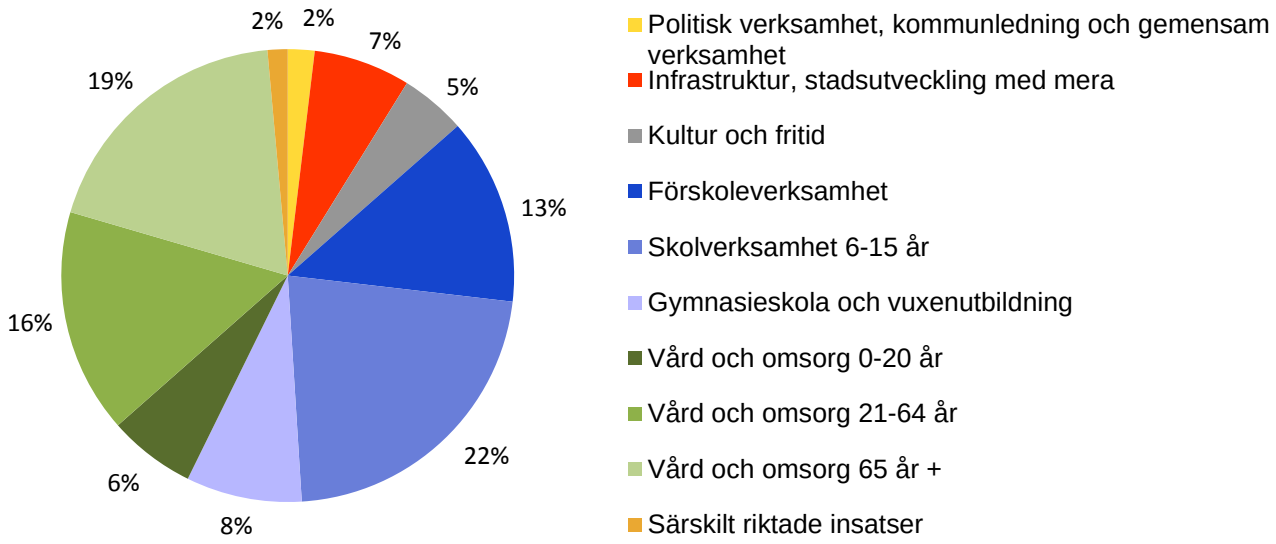


## Jämställdhetsbudgetering

Jämställdhetsbudgetering definieras som en integrering av genusperspektiv i alla nivåer i budgetprocessen. Syftet är att säkerställa att kommunal verksamhet når både män och kvinnor i enlighet med deras behov. Huvudmomentet i jämställdhetsbudgetering är omfördelning av resurser för att uppnå jämställhet och motverka den orättvisa samhälleliga fördelningen av resurser mellan könen.

Jämställdhetsbudgetering ska tillämpas när nämnder, bolag och produktionsstyrelser gör sina prioriteringar. Processen kräver att nämnderna ur ett genusperspektiv utvärderar effekterna av resursfördelningen i sin budget. Nämnderna ska även bedöma i vilken mån dessa effekter stämmer överens med de jämställdhetspolitiska målen. Utvärderingsarbetet ska leda till att verksamhetsområden med ojämnställd resursfördelning ska förändra utformningen eller omfördela resurser.

Under Folkpartiets tid vid makten beslutade kommunstyrelsen att en jämställdhetsbudget ska tas fram i samband med Mål och budget. Ambitionsnivån är hög och ställer krav på en genomgripande översyn inkluderande samtliga nämnder, bolag och produktionsstyrelser. För att säkerställa tempo och kvalitet i genomförandet sker en systematiskt stegvis implementering under perioden.  2015 läggs grunden för det kommungemensamma utvecklingsarbetet. Utbildningsinsatser ska ge verktyg och metoder för jämställdhetsbudgetering för samtliga ekonomer som jobbar med nämndernas budgetar. All könsuppdelad statistik som finns sammanställd, tillsammans med en plan för att ta fram den könsuppdelad statistik som saknas. Slutligen utarbetas enhetliga kommunövergripande mallar för redovisning av könsuppdelad statistik, dessa ska användas i nämndernas verksamhetsplaner. Inhämtningen av könsuppdelad statistik ska ta hänsyn till personer som inte identifierar sig enligt tvåkönsnormen, i de situationer det är möjligt ska självidentifiering vara den vägledande principen.

Med utgångspunkt i den grund som läggs under 2015 sker därefter ett samordnat arbete med målsättning att genomföra huvudmomenten i arbetet inom ramen för Mål och budget 2016-2018. Parallellt med detta bedrivs ett aktivt jämställdhetsarbete utifrån den enskilda nämndens och styrelsens priorteringar.

## Finansiella mål

Enligt 8 kap. 1 § i kommunallagen ska kommuner ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Då de lokala förhållandena är olika lämnas det åt varje kommun och landsting att själva definiera innebörden av god ekonomisk hushållning. Samtidigt ställer lagstiftaren krav på att planen för verksamheten ska innehålla ändamål och riktlinjer som är av betydelse för god

ekonomisk hushållning. I planen för ekonomin ska även fastställas finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Lagen ställen också krav på att förvaltningsberättelsen skall innehålla en utvärdering huruvida målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

I praktiken innebär lagen att kommunens skatteintäkter och övriga intäkter skall finansiera den löpande verksamheten och årets investeringar. Detta innebär att kommunen inte ska använda sin förmögenhet för att finansiera den löpande verksamheten och inte heller finansiera driften med lån. Vidare kräver lagen att resultatet ska ligga på en nivå som konsoliderar den kommunala ekonomin.

Resultatet i kommunal verksamhet syftar till att säkerställa att verksamheten kan bedrivas även på lång sikt och att upprätthålla betalningsberedskap både på kort och på lång sikt. Ett överskott i verksamheten skapar dessutom utrymme för kvalitetsförbättringar i verksamheten genom investeringar. En förstärkning av betalningsberedskap innebär också att kommunen kan finansiera de stora pensionsåtagandena samt bemöta eventuella risker i intäkter och kostnader till följd av förändringar i omvärlden.

Genom resultatutjämningsreserven som infördes 2013 öppnar lagstiftaren dessutom för kommunerna att disponera uppbyggda överskott, inte bara till investeringar utan även till att finansiera löpande verksamhet under ekonomiskt svåra år. Kommuner med positiv soliditet som inkluderar hela pensionsskulden får göra avsättningar på det resultat som överstiger en procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning. Kommuner med negativ soliditet måste emellertid uppnå ett resultat på två procent innan de kan göra avsättningar. Kommunerna får på detta vis använda tidigare års överskott, dock enbart för att jämna ut konjunktursvängningar.

### Finansiella mål:

- Resultat, kommun
  - >2 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning.
  - Δ Skatt och kommunalekonomisk utjämning ≥ Δ nettokostnad egentlig verksamhet.
- Soliditet, kommunkoncern
  - Minst genomsnitt liknande kommuner.
  - Mål kvartil 1 liknande kommuner.

Soliditet, kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden

  - Minst genomsnitt liknande kommuner.

# 5. Mål och uppdrag för nämnder, styrelser och bolag

## Kommungemensamma inriktningsmål

- Uppsala kommun är tillgänglig och ger samtliga kommuninvånare förutsättningar för ökad individuell frihet, god hälsa och jämställt liv.

- Uppsala kommun är en attraktiv företagarkommun för så väl små som stora företag och präglas av god service, enkelhet och korta handläggningstider.

- Uppsala kommun minskar arbetslösheten samt bidrar till ett ökat utbud av arbetstillfällen genom förebyggande arbete, tidiga insatser och kvalitativ utbildning.

- Uppsala kommun möjliggör genom en sammanhållen och miljömässigt hållbar landsbygds- och stadsutveckling ett ökat utbud av bostäder och lokaler.

## Uppdrag till samtliga nämnder och styrelser

- Aktivt bevaka och vid behov söka tillgängliga EU-medel för att utveckla sin verksamhet och skapa mervärde för Uppsalaborna.

- Arbeta med jämställdhetsintegrering utifrån den beslutade CEMR handlingsplanen i all kommunal service och i den kommunala organisationen.

- Möjligheter att söka statlig finansiering för investeringar och löpande verksamhet ska bevakas.

- Fortsatt arbete med digitalisering är viktigt för att säkra effektivitet och tillgänglighet i kommunens verksamheter.

- Inför en friskvårdstimme per vecka för kommunens medarbetare.

# 5.1 Kommunstyrelsen

## Ansvar och verksamhetsområde

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige samt samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen förbereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling inom strategiska politiska områden samt kris- och beredskapsfrågor. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för näringslivsfrågor, kommunens ekonomi och övergripande arbetsgivarfrågor. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor. Kommunstyrelsen har också ett ansvar som ägare för produktionsstyrelserna och de helägda bolagen.

## Inriktningsmål

- Uppsala kommun drar nytta av kompetensen hos fler personer med funktionsnedsättning. (Inriktningsmålet gäller även arbetsmarknadsnämnden och omsorgsnämnden samt övriga nämnder vad gäller anställningar och krav på upphandlad verksamhet.)

- Kommunen underlättar för innovationer i den egna verksamheten och utgör testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.

- Uppsala utvecklas som destination.

- Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn. (Inriktningsmålet gäller även arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden.)

- Uppsala kommun tillvaratar studenters kunskaper och säkerställer kompetensförsörjning genom att studentmedarbetare finns inom alla kommunala förvaltningar.

## Uppdrag

- Utveckla ett CSR-arbete för ökad inkludering och brutet utanförskap genom samverkanslösningar tillsammans med civilsamhället.

- Utropa 2016 till ett fokus-år för företagarfrågor med riktade resurser. Den ömsesidiga förståelsen mellan kommunen och företagen måste öka och respekt vinnas, rutiner förenklas och handläggningstider förkortas.

- Intensifiera arbetet för att fyrspår ska byggas.

- Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan.

- Ta fram en samordnad planeringsprocess för hållbar stads- och landsbygdsutveckling tillsammans med berörda nämnder och bolag.

- Implementera jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument och beslutsärenden.

- Innehavet av värdepapper hos kommunen och stiftelser i vilka kommunen har avgörande inflytande ska utredas i syfte att avveckla placeringar i bolag som producerar kol, olja och gas.

- Säkerställa att kommunens externa leverantörer har goda arbetsvillkor.

- Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden tillsammans med kulturnämnden, plan- och byggnadsnämnden och de kommunala fastighetsbolagen.

- Utreda förutsättningarna att vidarutveckla arbetet kring Technical Visit. Utredningen ska ske i nära samverkan med Destination Uppsala AB.

- Kommunstyrelsen ska via Destination Uppsala verka för att fler kortsiktiga och långsiktiga arrangemang hamnar i Uppsala. Extra medel ska finnas för att öka flexibilitet och locka stora kulturella eller idrottsliga arrangemang som har korta planeringshorisonter.

- Att nettokostnaderna endast ökar med 2,8 %.

## Utmaningar

- Öka det politiska genomslaget i hela kommunorganisationen för kommunstyrelsens prioriterade områden i enlighet med Folkpartiet Liberalernas Mål och budget.

- För att utveckla en effektiv organisation som arbetar tillsammans för kommuninvånarnas bästa krävs samordning/samsyn inom kommunen och de kommunala bolagen.

- Att sänka kostnaderna för kommunens verksamheter för att nå den genomsnittliga kostnadsnivån för riket.

## Riktade satsningar

- Framtagande av en arkitekturpolicy samt planering och genomförande av ett arkitekturår. Arbetet sker i samarbete med plan- och byggnadsnämnden.

- Utreda omställning till ekologisk produktion av verksamheten vid Jälla egendom. Utredningen är en viktig del av kommunens miljöomställning, liksom ett steg i att ytterligare stärka Jällas attraktionskraft.

- Säkerställa implementeringen av landsbygdsprogrammet.

- Säkerställa implementeringen av den strategiska IT-planen. Utveckling av ekonomisystemet i syfte att uppnå målet om ordning och reda i den kommunala ekonomin. Utveckling och säkerställande av kommunens grundläggande IT-infrastruktur och att beställarkompetens finns för IT-frågor.

- Säkerställa implementeringen av jämställdhetsintegrering enligt CEMR Breddinsats för att HBT-certifiera utvalda verksamheter och höja kunskapen kring HBTQ-personers situation.

- Arbetet med ny översiktsplan, fördjupad översiktsplan för Södra staden och innerstads-strategin som ska beslutas under 2016.

- Arbete med Framtida kollektivtrafik för Uppsala stad (Framkollus).

## Hållbar utveckling

En liberal politik för hållbarhetsutveckling vilar på uppfattningen att vi har möjlighet att bruka och utveckla jordens resurser för att tillgodose dagens behov, men utan att sätta kommande

generationer Uppsalabors möjligheter på spel. För att få till ett hållbart samhälle måste social välfärd, ekonomisk tillväxt och miljömässig balans eftersträvas och ömsesidigt stödja varandra.

Folkpartiet Liberalerna vill använda de fördelar som tillväxt och tekniska framsteg ger för att skapa en hållbar utveckling och ett mer miljövänligt samhälle. Vi vill tillvarata kraften i människors uppfinningsrikedom och tron på miljövänlig teknik och vetenskap.

Utmaningarna för ett hållbart samhälle är komplexa och kräver långsiktiga åtgärder som behöver ske *över* verksamhetsgränser mellan olika aktörer *mot ett gemensamt mål*. Olika organisationer måste arbeta tillsammans för att klara vissa av de uppgifter och mål som vårt samhälle kräver.

Upphandling kan användas som ett strategiskt verktyg för att skapa en social, miljömässig och ekonomiskt hållbar kommun. I upphandlingsprocessen ska naturligtvis höga krav på hållbarhet ställas.

Kommunens inriktning i det långsiktiga arbetet med hållbar utveckling är beskriven i Policy för hållbar utveckling.

## Ekonomisk hållbarhet

Hållbar ekonomisk utveckling är nödvändig för att trygga välfärden, trygga jobben och säkra livskvaliteten. Genom att ha ordning och reda i den kommunala ekonomin skapas förutsättningar för en kommun som vill växa och attrahera både medborgare, företag och medarbetare. Den kommunala ekonomin ska utgå från en realistisk men utmanande budget samt hållbara finansieringslösningar med balanserade investeringsnivåer. Regelbunden och transparent uppföljning där externa jämförelser används som stöd för att värdera resultat samt för att analysera avvikelser ger stöd för hållbar ekonomi.

Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning. Ansvarsfull resursanvändning är en grundläggande förutsättning för framtida utveckling och ska genomsyra kommunens verksamheter. Balanserad ekonomisk tillväxt ökar skattekraften och bidrar därigenom till hållbar finansiering av välfärden.

### Nationella mål och beslut

- Kommunallagen reglerar bland annat god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. För verksamheten ska mål och riktlinjer som är av betydelse anges och för ekonomin ska de finansiella mål som är av betydelse anges.
- Kommunens upphandlingspolicy och riktlinjer som bland annat ska leda till ekonomisk hushållning och bidra till ansvarsfullt resursutnyttjande och en hållbar utveckling.

### Utmaningar

- Kommunen måste stärka sitt resultat och öka soliditeten. Genom sin unga befolkning, dynamiska näringsliv, tillväxt och låga arbetslöshet har Uppsala goda förutsättningar för god ekonomisk hushållning.

- En utmaning för god ekonomisk hushållning i en tillväxtsituation är att balansera investeringar och kostnader för kommunal infrastruktur med exploaterings- och skatteintäkter.

- Integrera ett jämställdhetsperspektiv i budgetprocessen för att motverka den orättvisa samhälleliga fördelningen av resurser mellan könen. I alla kommunala beslut ska konsekvenserna beaktas utifrån män och kvinnors skilda förutsättningar.

## Miljömässig hållbarhet

Uppsala påverkar och påverkas av den lokala och globala miljösituationen. Kommunala mål och åtgärder måste därför utgå både från vad som är viktigast ur ett globalt perspektiv och vad som är prioriterat lokalt. För att klara det internationella klimatmålet, måste utsläppen markant minska under detta decennium och på lång sikt upphöra. Internationella, nationella och lokala klimatfärdplaner pekar på nödvändigheten av stora samhällsomställningar och teknikskiften för att klara miljö- och klimatutmaningarna.

Dricksvatten är det viktigaste livsmedlet och säkringen av nuvarande och framtida dricksvattentäkter måste vara överordnat i stort sett all annan planering. För Uppsalas del handlar det om att säkra Uppsalaåsens funktion som naturligt dricksvattenfilter, klarlägga hur framtidens dricksvattenförsörjning ser ut i de områden där staden förväntas växa men där det inte finns några naturliga grundvattentillgångar att använda för dricksvattenproduktion samt säkra vattnet från giftiga kemikalier.

Satsningar på kollektivtrafik och fordon med ny teknik ska minska utsläppen av hälsofarliga ämnen och koldioxid. Bussåkandet måste öka och kostnaderna i kollektivtrafiken ska fördelas mellan skatter och avgifter. Fossila drivmedel ska avvecklas i trafiken. Klimatpåverkande utsläpp i kommunen ska minska med 50 procent per invånare till 2020. När intresset att förhindra ökade klimatpåverkande utsläpp kommer i konflikt med kortsiktiga ekonomiska intressen ska klimatpåverkan vara avgörande.

Maten vi äter och serverar i kommunens verksamhet har en stor miljöpåverkan och stor betydelse för människornas hälsa och trevnad. Kommunens medarbetare ska fortbildas så att kosthållningen bidrar till en hållbar utveckling.

Återvinningscentraler ska finnas på fler orter runt om i kommunen. En lokal återvinningscentral stärker också den lokala handeln, särskilt på landsbygden.

Folkpartiet Liberalerna understryker vikten av att bevara naturvärden och den biologiska mångfalden i naturen. Ökad uppmärksamhet måste ägnas åt åtgärder för att skydda värdefull natur.

### Nationella mål och styrande beslut

- Regeringen har tillsatt Miljömålsberedningen för att föreslå tydlig styrning, en klimatlag, mot den nationella målvisionen om att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser. Det är troligt att staten inför ett nytt klimatinvesteringsprogram där kommuner kan söka medel för klimatåtgärder i samverkan med andra. Beredningen ska också föreslå skärpta åtgärder för att klara miljökvalitetsnormerna för luftkvalitet. Inom EU görs just nu en översyn av luftvårdslagstiftningen i syfte att fastställa nya långsiktiga mål efter 2020. Lagen om energikartläggning i stora organisationer har trätt i kraft 2014.
- Uppsalas ekologiska ramverk för planer och program är en precisering av policyn för hållbar utveckling och omfattar ett flertal program för miljömässig hållbarhet. Ramverket ska bland annat bidra till att underlätta för boende och verksamma att agera miljö- och klimatmedvetet. Uppsalas Miljö- och klimatprogram 2014-2023 är en del av ramverket för ekologisk hållbarhet och har två långsiktiga mål för 2050; klimatneutralt Uppsala och giftfri miljö.
- Uppsala klimatprotokoll är ett nätverk där företag, föreningar och offentliga organisationer samverkar och inspirerar varandra och andra för att nå Uppsalas långsiktiga klimat- och energimål.
- Uppsala kommuns åtgärdsprogram för luft 2014-2021. Åtgärdsprogrammet syftar till att uppfylla miljökvalitetsnormerna för partiklar och kvävedioxid och är en del i genomförandet av EU:s luftkvalitetsdirektiv.

### Utmaningar

- Miljö- och klimatprogrammet har åtta utmanande etappmål till 2020 eller 2023. För att nå dem krävs ett kraftfullt arbete i hela organisationen och i samverkan med andra.

- Kommunens klimatmål ska skärpas och arbetet med att uppnå dem intensifieras. Detta fordrar bland annat klimatsmart logistik, minskad energianvändning i fastigheter, miljöupphandling, hushållning med resurser och förbättrad rådgivning till medborgarna.

- Kommunorganisationen har stor potential för energieffektivisering men måste hitta organisatoriska sätt att realisera den.

- Kommunen behöver långsiktigt säkra dricksvattenförsörjningen. Uppsalaåsen ska skyddas från giftiga kemikalier och dess funktion som naturligt filter säkras. Framtidens dricksvattenförsörjning i utbyggnadsområden ska klarläggas. Det ska också tydliggöras vilka alternativ som finns om Uppsalaåsen i framtiden skulle bli obrukbar som dricksvattentäkt.

- Att ta fram en systematik och kunskap för att identifiera och hantera de betydande miljöaspekterna varje gång ett område exploateras.

- Flera svenska städer, däribland Uppsala, har för höga halter av vissa luftföroreningar och lever inte till fullo upp till kraven i EU:s luftkvalitetsdirektiv. Detta har lett till att Sverige har fällts i EU-domstolen och därmed riskerar böter. Uppsala måste minska halterna av partiklar från trafiken.

- För att lokalt arbeta mot det nationella målet om ett fossilbränslefritt samhälle för transporter och arbetsmaskiner till 2030 måste kommunen samverka med berörda aktörer. Teknikutveckling krävs för att uppnå detta mål. Moderna parkeringslösningar och ökade satsningar på cykling och kollektivtrafik är exempel på viktiga åtgärder.

- Statlig finansiering av klimatinvesteringar och kollektivtrafiksatsningar underlättar miljö- och klimatomställningen. Dessa möjligheter ska tillvaratas.

## Social hållbarhet

Alla Uppsalabor ska erbjudas en livsmiljö där de kan växa, utvecklas och må bra oavsett individuella förutsättningar. Viktiga grundpelare för social hållbarhet är demokrati, delaktighet, trygghet, tillgänglighet, jämlikhet, jämställdhet samt en öppenhet för mångfald. Människors upplevda trygghet och säkerhet handlar ytterst om den enskildes tillit, sociala förankring och delaktighet. Kommunens demokratiarbete ska utvecklas.

Barnets bästa ska alltid sättas i första rummet och barn ska ha möjlighet att påverka och vara delaktiga i de beslut som berör dem. Kommunen ska vara en drivande aktör i jämställdhetsarbetet och har ett viktigt uppdrag i att främja jämställdhet såväl inom organisationen som i samhället i stort.

Det är viktigt att stärka människors möjligheter till ideellt engagemang eftersom det ger förutsättningar att öka delaktigheten och känslan av att finnas i ett socialt sammanhang. Dessutom bidrar det till ett bredare kulturliv. Uppsala ska vara ett starkt civilsamhälle som skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhällslivet.

Kommunens förebyggande insatser är en av de viktigaste åtgärderna för att undvika social utsatthet, arbetslöshet och ökade sociala och ekonomiska klyftor. Förebyggande insatser och sociala investeringar kan bryta individers negativa händelseförlopp samtidigt som samhällets framtida kostnader minskas och den kommunala ekonomiska hushållningen förbättras. Ett socialt investeringsperspektiv riktar fokus mot bakomliggande orsaker som påverkar människors sociala förutsättningar i livet. Detta kan bidra till att minska ojämlikheten i hälsa och främja delaktighet.

Under senare år har vi sett en ökning av fattiga EU-migranter som kommer till Sverige och Uppsala för att försörja sig på att tigga. Orsaken är utbredd fattigdom, utanförskap, diskriminering och främlingsfientlighet i hemländerna. Det rör sig kvinnor och män som inte ser några alternativ till att kunna försörja sina familjer än att komma till Sverige och tigga.

Folkpartiet Liberalerna har som mål att färre EU-medborgare ska behöva leva i sådan fattigdom att de tvingas söka sig till andra länder för att tigga. Den långsiktiga lösningen finns i länder som Rumänien eller Bulgarien. Sverige och Uppsala bör samarbeta med dessa länder för att ge stöd kring utveckling av skola, socialtjänst och jobbskapande åtgärder. Men frågan måste även upp på EU-nivå för ökad kontroll så att beviljade EU-medel utnyttjas fullt ut och används för att bekämpa fattigdom och utanförskap.

Lösningen ligger däremot inte i att förbjuda tiggeri eller att förhindra andra människors vilja att hjälpa. Åtgärder krävs för att bekämpa diskriminering, rasism och antiziganism. Den fria rörligheten, som inbegriper både rättigheter och skyldigheter för den enskilde, är en hörnsten i EU-samarbetet och ska inte inskränkas. Akut hjälp (t.ex. natthärbärgen och andra instanser) ska ges av kommunen, men ska inte bidra till att hålla människor kvar i tiggeri.

### Nationella mål och styrande beslut

- Riksdagen har beslutat om en skärpning av diskrimineringslagen till skydd för personer med funktionsnedsättning. Regeringen har tillsatt en utredning om möjligheten att göra FN:s Barnkonvention till lag i Sverige.
- Uppsala kommun har skrivit under EU:s deklaration gällande jämställdhet (CEMR).
- Uppsala kommuns handlingsprogram mot barnfattigdom som beslutas under 2015.
- Uppsala kommuns program för funktionshinderpolitiken som beslutas under 2016.

### Utmaningar

- Kommunen behöver säkerställa att kommunala insatser tillgodoser individers behov och rättigheter. Inför beslut om kommunala insatser ska effekterna av beslutet utvärderas utifrån vilka konsekvenser de får för fördelningen av makt och resurser mellan flickor och pojkar respektive kvinnor och män.

- Även om Uppsalas invånare generellt sett har ett bra välmående jämfört med andra kommuner i landet så finns det skillnader i hälsa kopplat till inkomst och bostadsområde/-ort. Kunskap om bakomliggande faktorer till ojämlikhet i hälsa behöver öka och ska ligga till grund för beslut om insatser för jämlikhet i hälsa. Samverkan med landstinget behöver utvecklas och fördjupas.

- Att delta i det som händer i samhället är så väl en rättighet som en skyldighet, och en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Förutsättningarna för att utnyttja de demokratiska rättigheterna är dock inte jämlikt fördelade. För att ändra på detta behöver kommunen arbeta för att öka möjligheterna till delaktighet för olika grupper i samhället. Till exempel genom metoder för att barn och unga ska få komma till tals i frågor som berör dem och för att personer med funktionsnedsättning aktivt ska kunna delta i samhällsdebatten. Kommunen behöver även hitta övergripande sätt att stimulera samtliga medborgares deltagande, vilket på sikt kan leda till ökat valdeltagande.

- Under de senaste åren har antalet socialt utsatta EU-migranter som sökt sig till Uppsala ökat och det finns inget som tyder på att antalet kommer att minska under de närmaste åren. Detta kräver politiska ställningstaganden.

## Näringslivsutveckling

Den förväntade befolkningstillväxten i Uppsala kräver en expansiv arbetsmarknad. Med en aktiv företagarvänlig lokal politik ska de byråkratiska hindren för företagandet minska, så att fler företag väljer att etablera sig i Uppsala. Det gör att fler arbetstillfällen skapas och vår relativt låga arbetslöshet blir ännu lägre. Cirka 2 000 nya arbetstillfällen per år krävs för att

uppnå balans mellan dag- och nattbefolkning.  Runt en tredjedel av dessa nya jobb måste komma från exportföretag, från växande startup-bolag och nyetableringar.

Näringslivspolitiken är väsentlig för en kommuns attraktionskraft och skatteintäkter. Politiken kan skapa goda förutsättningar, men jobben skapas av företag, entreprenörer och offentlig sektor. Den starka tillväxt som Uppsala haft under många år är positiv och ska ges förutsättningar att stärkas. En effektiv och utbyggd kollektivtrafik i hela kommunen gynnar näringsliv och tillgången till arbetsmarknadens utbud.

Det bemötande företagaren får av kommunen är väsentligt för hur Uppsala uppfattas som företagarkommun. Folkpartiet Liberalerna vill göra en särskild satsning på kommunal företagarmedvetenhet och en ömsesidig förståelse för kommunens och företagens förutsättningar. Det ska vara attraktivt, krävande och givande att leverera varor och tjänster till Uppsala kommun. Kommunen ska vara en professionell affärspartner som företagen känner sig trygga med och respekterar. Dialogen med företagen och deras organisationer ska utvecklas. Mätning och uppföljning av företagens inställning till kommunen ska ske fortlöpande, samtidigt som rutinerna ska förenklas och handläggningstiderna ska förkortas.

Kommunen har en koordinerande och pådrivande roll i förstärkningen av utvalda fokusbranscher. Dessa utgörs av life-science/hälsa, informations- och kommunikationsteknologi (ICT) samt miljö- och energiteknik (Cleantech). Men alla företag som verkar inom kommunens gränser är av största vikt för Uppsala kommuns framtida utveckling. Uppsala kommun måste därför vårda alla företag så att de vill vara kvar, kan växa och förhoppningsvis anställa.

En ny regional utvecklingsstrategi utarbetas under 2015-2016 under ledning av Regionförbundet. Arbetet sker i samverkan med kommunens arbete med varumärkesplattform, etableringsstrategi och en ny översiktsplan. Det forskningsnära företagandet ska växa och samarbetet mellan universiteten, landstinget inklusive Akademiska sjukhuset, kommunen och näringslivet ska utvecklas. Förutsättningarna finns genom att öppna upp kommunens verksamhet och systematiskt utvärdera och införa innovationer.

Uppsala har en stark ställning som evenemangs- och mötesstad. Evenemangen ger kommuninvånarna nya upplevelser samtidigt som de ökar inflyttningen och stärker besöksnäringen.

Den snabba utvecklingstakten och den växande befolkningen i Uppsala ställer krav på samordning och framförhållning. Kommunen måste möta både näringslivets krav på snabb beslutsgång och handläggning och samtidigt svara för långsiktigheten i den fysiska planeringen.

## Nationella mål och styrande beslut

- Översiktsplan 2010, revideras 2016.
- Den regionala utvecklingsstrategin Uppländsk drivkraft 3.0.
- Varumärkesplattform 2016 för Verka, etablera och investera (utgår från ny regional innovationsstrategi och smart specialisering för Uppsala län, beslut av kommunfullmäktige under 2015).
- Strategi för besöksnäringen.

## Utmaningar

- Uppsala kommun måste förbättra sin företagsservice och arbeta med kundperspektivet som utgångspunkt i handläggning av de tillstånds- och tillsynsfrågor som berör företag.

- Uppsala kommun behöver ha en bra balans mellan dag- och nattbefolkning och möjliggöra för ett brett näringsliv som inte bara omfattar handels- och serviceföretag. För att nå detta behövs en positionsförflyttning vad gäller investeringsfrämjande åtgärder, ökad tillgång till mark och lokaler samt locka hit företag att etablera sig.

- Uppsala kommun behöver utvecklas och ställa om verksamheten för att främja innovationer. Det saknas idag beredskap att identifiera utvecklingsbehoven, ta emot och utvärdera medarbetares och företags idéer, matcha med möjliga innovativa lösningar, agera testbädd och få medarbetare att ta till sig nya lösningar, dokumentera nyttan och möjliggöra för ett breddinförande med rätt upphandlingsförfarande.

# Regional och internationell samverkan

EU:s tillväxtstrategi Europa 2020 lägger fast kursen för unionens gemensamma arbete för att uppnå en smart och hållbar tillväxt för alla. Genom den regionala utvecklingsstrategin, Uppländsk Drivkraft 3.0, har målen i Europa 2020-strategin omsatts till regional nivå i Uppsala län vilka stämmer överens med kommunens övergripande mål. Att synliggöra kopplingar till dessa strategidokument öppnar dörrar till finansiering från nationella och europeiska program. Ambitionen är att lokala och regionala strategier ska gå i takt och styra mot en gemensam framtidsbild, som tydliggör Uppsalas roll i världen.

Uppsala har en roll i ett regionalt sammanhang som handlar om att stärka kontakter med omkringliggande kommuner och landstinget om gemensamma uppgifter och att hitta smarta och effektiviserande lösningar. Arbete pågår med en regionkommunbildning som innebär att landstinget tar över det regionala utvecklingsansvaret från och med 2017.

## Nationella mål och styrande beslut

- EU:s gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategi (Europa 2020).
- Den regionala utvecklingsstrategin Uppländsk drivkraft 3.0.
- Uppsala kommuns internationella policy och riktlinjer.

## Utmaningar

- Utveckla Uppsala kommuns internationella arbete och öka internationaliseringen i verksamheterna.

- Öka graden av extern finansiering av kommunens utvecklingsprojekt via till exempel det regionala strukturfondsprogrammet Östra Mellansverige samt andra EU-fonder och program.

- Bevaka Uppsala kommuns intressen i arbetet med bildande av Regionkommun i Uppsala län.

# Landsbygdsutveckling

Uppsala kommun har Sveriges största landsbygdsbefolkning, bland annat till följd av belägenheten i Sveriges största arbetsmarknadsregion. Villkoren för att leva, verka och bo i olika bygder och små tätorter skiljer sig från förhållandena i staden, men också sinsemellan. Folkpartiet Liberalerna vill skapa förutsättningar för dem som vill bo och arbeta på landsbygden. Det är ett faktum att för många som bor på landsbygden är bilen nödvändig.

För att det ska vara möjligt att leva och bo på landsbygden krävs en bra infrastruktur som innebär bra vägar, goda järnvägsförbindelser samt fungerande bredband. För att ha en levande landsbygd måste det finnas bibehållen service för medborgarna. Kollektivtrafiken på landsbygden behöver byggas ut så att hela kommunen har tillgång till en god kollektivtrafik med trafiksäkra hållplatser. För många som bor på landsbygden är bilen nödvändig.

Samspelet mellan stad och landsbygd är av väsentligt intresse för en hållbar samhällsutveckling, exempelvis i form av resursflöden och möjligheter för kultur- och rekreationsutbyten.

Uppsala kommun behöver arbeta aktivt för att landsbygden och tätorterna runt Uppsala stad hålls vid liv och utvecklas. Folkpartiet Liberalerna vill att kommunen ska bidra till bättre kundunderlag, och på sikt fler arbetstillfällen, genom att flytta ut delar av sin verksamhet till

landsbygden. Förvaltningar som idag ligger inne i Uppsala skulle kunna lokaliseras om till landsbygdsområden.

Utmärkande för landsbygdsutveckling är beroendet av det ideella engagemang som är starkt på landsbygderna och i de mindre tätorterna. Tillsammans med olika privata, offentliga och ideella aktörer skapas en attraktiv och levande landsbygd. Detta sker bland annat tillsammans med föreningen Upplandsbygd - lokalt ledd utveckling.

### Nationella mål och styrande beslut

- Det svenska landsbygdsprogrammet 2014-2020 (Antas juni 2015 i EU-kommissionen).
- Strategi för Lokalt Ledd Utveckling 2014-2021 (Antas juni 2015 i EU-kommissionen).
- En svensk livsmedelsstrategi (tas fram under 2015).
- Uppsala kommuns landsbygdsprogram (tas fram under 2015).
- Uppsala kommuns bredbandsprogram 2013–2020.

### Utmaningar

- Långa avstånd och ett bilberoende behöver balanseras med förbättrade förutsättningar för användning av kollektivtrafik och cykel.

- Uppsala kommun äger inget eget fibernät. Därför krävs ett nära samarbete med marknadens aktörer för att nå de kommunala och nationella bredbandsmålen.

- Bibehålla och utveckla samhällsservice i mindre tätorter.

- Öka landsbygdens attraktivitet genom att utnyttja lokala tillgångar.

## Kommunikation, digitalisering och medborgardialog

Kommunikationsflödet i samhället är stort idag. Kommunen ska föra dialog på ett sätt som är anpassat efter målgruppernas behov. Arbetet för att kommunicera på rätt sätt med rätt målgrupp ska fortsätta med nya tekniska lösningar och strategiska kommunikationsval. Ambitionen är att det ska vara enkelt att komma i kontakt med Uppsala kommun, enkelt att hitta rätt information och att öka möjligheterna för dialog.

Uppsala kommun ska vara en föregångskommun med delaktiga medborgare och medarbetare som förstår hur de påverkar, hur beslut fattas och varför. En god kommunikation och bra dialog är nödvändiga förutsättningar för att lyckas med detta.

Folkpartiet Liberalerna vill att samtliga nämnder, inklusive kommunstyrelsen, ska ha öppna och tillgängliga nämndmöten.

### Nationella mål och styrande beslut

- I språklagen (2009:600) står att offentliga verksamheter ska använda ett språk som är vårdat, enkelt och begripligt, det vill säga uttrycka sig på klarspråk.
- Kommunen har en kommunikationspolicy, riktlinjer för webb, riktlinjer för sociala medier och en grafisk profil.

### Utmaningar

- Medborgarnas insyn i och förståelse för kommunens verksamheter ska stärkas för att främja inflytande och demokrati.

- Dialogen med och service till medborgarna ska utvecklas genom att kommunen använder teknikens möjligheter och anpassade metoder. Medborgarnas kontakt med kommunen ses som en möjlighet att utveckla verksamheten.

- Medarbetarnas möjlighet till insyn i beslutsfattandet ska förbättras för att öka möjligheterna till inflytande.

- All kommunikation från kommunen ska vara enkel att känna igen, oavsett vilken del av kommunen som är avsändare.

## Chefer och medarbetare

Kommunens förmåga att ställa om verksamhet, kompetens och organisation för att möta kommuninvånarnas behov av service är en väsentlig framgångsfaktor idag och framöver. Utveckling och effektivisering kommer till största del ske inom befintliga ekonomiska ramar. Nämnderna och bolagen ska ha förmåga att möta upp förändrade krav inom alla delar av verksamheten när beslut på nationell nivå påverkar det kommunala uppdraget. Cheferna i organisationen har en nyckelroll för att kommunen ska kunna svara upp mot framtidens krav och förväntningar. Chefer måste kunna axla rollen som förändringsledare, fullt ut tillvarata medarbetarnas kompetens och säkra medskapande och motivation i förändrings- och förbättringsarbete. Chefer ska även arbeta för en god, inkluderande arbetsmiljö samt arbeta för ökad mångfald och jämställdhet på arbetsplatser. Förståelse för psykologin i förändringsprocesser och interrelationell och kommunikativ kompetens blir då viktig och chefen behöver vara expert på att leda snarare än expert inom ämnesområdet hen har ansvar för. Det förutsätter en modern arbetsgivarpolitik redan vid rekryteringen av nya ledare och i vidareutvecklingen av befintliga.

Uppsalaregionen har fortsatt god tillgång till välutbildad arbetskraft. Det finns även ett fortsatt högt intresse för yrken med hög grad av samhällsnytta. Vissa kompetenser är dock svåra att rekrytera, bland annat inom skola, teknik och vård. För att locka och bibehålla kompetent arbetskraft måste Uppsala kommun kunna konkurrera med bra arbetsgivarpolitik, arbetsmiljö och konkurrenskraftiga löner. Generationsväxlingen i chefsleden har mattats av något, men fokus behöver ändå hållas på att vidmakthålla och utveckla chefs- och ledarkompetens eftersom samhället ständigt förändras och det finns ett vikande intresse för chefskap, framförallt hos yngre människor.

Folkpartiet Liberalerna är positiva till lärlingsanställningar, dvs. att de elever som går ett yrkesinriktat program på gymnasiet ska kunna vara anställda och få kollektivavtalsenlig lön under den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen. Detta bidrar till att minska ungdomsarbetslösheten, eftersom lärlingsanställda har lättare att hitta ett jobb vid lärlingsanställningens slut. Branscher som har svårt att hitta medarbetare kan dessutom få kontakt med nyutbildade personer.

Uppsala kommun ska vara föregångare när det gäller att se kompetensen hos arbetssökande som idag står långt från arbetsmarknaden. Det kan röra sig om långtidsarbetslösa, personer med bristande språkkunskaper eller med någon typ av funktionsnedsättning.

Villkor och förutsättningar på arbetsplatsen kommer ha stor betydelse för kommunens attraktivitet som arbetsgivare. För att säkra rätt kompetens på rätt plats behöver kommunen och bolagen ha förmåga att attrahera nya medarbetare ur en mångfald av målgrupper.

- ### Nationella mål och styrande beslut
  Kommunkoncernen ska vara en förebild som arbetsgivare och bidra till en inkluderande arbetsmarknad i regionen.
- Alla förvaltningar och bolag bidrar till kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare. Chefer på samtliga ledarnivåer ska utöva sin arbetsgivar-, chefs- och ledarroll i enlighet med antagna arbetsgivarpolitiska policys, riktlinjer och värderingar.
- Regeringens vårproposition 2014/15:100 möjliggör en satsning på traineejobb som riktas till unga, långt ifrån arbetsmarknaden med gymnasieutbildning. Arbetet subventioneras under max ett år och möjliggör för 50 % studier i relevant yrkesutbildning kombinerat med 50 % arbete.

## Utmaningar

- Att kommunen är en arbetsgivare som utmärker sig när det gäller jämställdhet och mångfald bland de anställda, vilket innefattar en inkluderande arbetsmiljö, och ökat ansvarstagande för att åstadkomma jämställda löner och arbetsvillkor.

- Att kommunen som arbetsgivare intar en särställning när det gäller möjligheter på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning och att se den kompetens som finns hos dessa personer.

- Att Uppsala ligger i framkant med att erbjuda kommunala traineejobb, lärlingsplatser och att anställa studentmedarbetare.

- Att heltidstjänstgöring blir norm och deltid en möjlighet för medarbetare.

- Att möjliggöra ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv, där till exempel samverkan mellan arbetstagarorganisationer och arbetsgivare, arbetstidsupplägg samt lönevillkor utvecklas och förbättras.

- Att kommunen främjar medarbetarnas möjlighet att resa till arbetet med så låg klimatpåverkan som möjligt.

- Att kommunen arbetar för ett modernt ledarskap i organisationen som uppmuntrar och tar tillvara ett aktivt, delaktigt medarbetarskap, vilket i sin tur är en förutsättning för en attraktiv, flexibel och utvecklingsorienterad verksamhet.

- Att rekrytera och utveckla goda chefer som ges förutsättningar att leda medarbetare på ett sätt som utgår från kommunens och medarbetarnas behov, samtidigt som medarbetarna känner att de utvecklas och är delaktiga i kommunorganisationen.

# 5.2 Stadsbyggnad

Uppsala är en av Sveriges mest attraktiva städer, vilket för med sig en mycket stark befolkningsökning, en expansiv arbetsmarknad och stark tillväxt. Målet är 3 000 byggda lägenheter per år med den långsiktiga visionen om 280 000 - 340 000 invånare år 2050. Utvecklingen innebär utmaningar i form av att utveckla hållbara miljöer, både ur ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv.

Eftersom Uppsalas befolkning växer kraftigt är det viktigt att byggandet av bostäder ligger på en mycket hög nivå så att såväl unga som nyinflyttade Uppsalabor snabbt kan hitta en bostad. Folkpartiet Liberalerna vill att de företag och privatpersoner som vill bygga i Uppsala ska få en snabb, samlad och effektiv hantering av sina förfrågningar och förslag. Stadsbyggnadsförvaltningen måste vara lättillgänglig för medborgare och företagare. Digitalisering av ärendehanteringen är ett exempel på nödvändiga effektiviseringar som måste till.

Folkpartiet Liberalerna strävar efter att minst 30 % av de nyproducerade bostäderna ska vara hyresrätter. Det är angeläget att få en blandning av upplåtelseformer i så många bostadsområden som möjligt. En blandning är bra för integrationen och skapar en kommun där alla inkomstklasser och bakgrunder får plats och kan mötas. För att få en dynamisk arbetsmarknad behövs fler hyresrätter för att få bostäder åt dem som vill flytta hit för att studera och arbeta. I Uppsala bor många unga vuxna och det är därför också viktigt att vi bygger små lägenheter som passar åldersgruppen. Folkpartiet Liberalerna vill också stimulera byggnationen av student- och gästforskarbostäder, speciellt i närheten av Ångströmlaboratoriet och BMC, eftersom allt fler universitetsinstitutioner etablerat sig i södra Uppsala. Vid nybyggnation är det viktigt att bygga bostäder i olika prisklasser, då även nybyggda hyresrätter tenderar att bli dyra att bo i. Folkpartiet Liberalerna vill därför att även billigare hyresrätter byggs, liksom nya typer av billigare boenden som till exempel byggemenskaper uppmuntras.

Flera av Uppsalas befintliga bostadsområden står inför omvandling, renovering och förtätning. Detta måste göras på ett varsamt och respektfullt sätt i förhållande till boende och miljöer. Både de fysiska, ekologiska och sociala aspekterna måste beaktas. Att utveckla verktygen för att mäta de sociala konsekvenserna (till exempel beräkna om människor har råd att bo kvar) blir därför extra viktigt, liksom att verka för klimatsmarta och energieffektiva lösningar.

De nya stadsdelarna som växer fram ska vara levande och erbjuda attraktiva mötesplatser i form av nya parker, torg, restauranger, kaféer etc. De ska vara funktionsblandade med bostäder, skolor, affärsverksamheter och arbetsplatser. Det är viktigt för Folkpartiet Liberalerna att vi bygger nya samhällen med service, och inte bara renodlade bostadsområden. I varje nytt område som byggs ska en plan för hur många förskoleplatser, skolplatser, LSS-bostäder och äldreboenden som ska byggas i förhållande till antalet bostäder som byggs finnas.

Arkitektonisk variation är viktigt. Uppsala ska vara en kommun där ny och spännande arkitektur och stadsbyggnation utvecklas. Folkpartiet Liberalerna ser gärna att taken på Uppsalas hus utnyttjas i större utsträckning än idag. I Stockholm har man varit nytänkande och placerat förskolor och grönskande gårdar på tak. På Stationsgatan i Uppsala har man nyttjat taket på en fastighet till en fantastisk terrass som kommunens personal kan använda för lunch eller möten. Folkpartiet Liberalerna vill uppmuntra kreativitet och nytänkande inom stadsbyggnad; förskolor på taket och fler spännande mötesrum vill vi se framöver.

Folkpartiet Liberalerna vill göra kollektivtrafik, cykel och gång mer attraktiva som transportval, men är för den skull inte emot bilar. De som måste utnyttja bil ska kunna nå centrum smidigt och hitta parkering. Folkpartiet Liberalerna vill på så vis också underlätta för de handlare som finns i centrum. Uppsala centrum ska vara tillgängligt för alla trafikslag.

Många gator och torg i centrum behöver mer grönska och Folkpartiet Liberalerna föreslår därför att ett program för plantering av fler träd i trädfattiga miljöer tas fram. Östra Ågatan mellan Dombron och Gotlands nation bör göras mer levande, ett stråk som i dag är en sten- och asfaltsöken skulle kunna bli till en vacker plats med utsikt över gamla och världskända delar av Uppsala. Även Svartbäcksgatan mellan S:t Olofsgatan och Skolgatan har potential att utvecklas och lyftas fram ur ett historiskt perspektiv.

Folkpartiet Liberalerna vill bygga ett Uppsala som är socialt hållbart genom att främja en stadsplanering där olika nya mötesplatser inlemmas i staden. En sådan stad förenklar bland annat integration av nya Uppsalabor. Gröna byggnormer ska styra utbyggnaden av stad och landsbygd för ett gott liv. Normerna ska innehålla krav om maxavstånd från bostäder till parkmark, friluftsområden och kollektivtrafik. Stadsmiljön ska vara välkomnande för alla och trygghetsaspekter i form av belysning och trafik noga beaktas. När kommunen växer och förtätas behövs fler parker, lekplatser och grönområden av hög kvalitet och god tillgänglighet. Parker är ”gröna lungor” där människor kan umgås och få rekreation vilket ökar trivseln i staden. Planer för parkutveckling ska därför finnas i alla bygg- och förtätningsprojekt. För att minimera uttag av naturresurser och spara grönområden vill Folkpartiet Liberalerna tillåta byggnation på höjden, där det kan ske utan att störa siktlinjen för Uppsalas världskända siluett. Arkitektonisk kvalitet är viktigt för Folkpartiet Liberalerna. Höga hus kan byggas förutsatt att de håller en hög arkitektonisk kvalitet och att de inte stör viktiga siktlinjer. För att utvecklingen ska ge en trivsam kommun behövs regler och riktlinjer. För att få till täta, gröna, omtyckta och hållbara stads- och tätortsmiljöer föreslår vi därför ett samhällsbyggnadsforum för kommuninvånare, byggherrar, politiker, tjänstemän, intresseorganisationer och olika experter och forskare (från arkitekter och ingenjörer till kulturgeografer och medicinare). Folkpartiet Liberalerna vill speciellt se en bred samverkan mellan kommunen och Uppsalas två universitet och Bostadsforskningsinstitutet. Uppsala har möjlighet att bli Sveriges bästa kommun på många olika sätt. Det kräver en samhällsbyggnadspolitik som tar ett helhetsgrepp. Folkpartiet Liberalerna är partiet som står för den politiken.

En tätare byggd stad ger en mängd fördelar ur hållbarhetsperspektiv, exempelvis ett bättre underlag för kollektivtrafik, såväl som för affärer och service i närområdet. Grönområden som har potential att bli attraktiva parker ska identifieras. Vi vill därför förtäta i nära dialog med Uppsalas invånare.

Folkpartiet Liberalerna vill lyfta fram ny teknik som gör att energibehovet minskar och att värmebehovet blir mindre i om- och nybyggnad. Nya effektiva tekniska lösningar bör prövas för vatten, energi och avlopp. Det är viktiga åtgärder för att få ett klimatvänligt byggande och en miljömässigt hållbar stadsutveckling. Fjärr- och närvärme bör prioriteras i sammanhållen bebyggelse. För att åstadkomma det ovan beskrivna inom stadsutveckling och samhällsplanering vill vi att Uppsala kommun, efter modell från Malmö och Stockholm (OpenLab), inleder ett konkret och brett växelverkansnätverk med forskare vid Uppsalas båda universitet och andra lärosäten i regionen.

Att många väljer att åka med en väl fungerande kollektivtrafik är en av de viktigaste faktorerna för att uppnå de miljömål som Uppsala kommun har. I takt med att staden byggs ut och förtätas är det därför viktigt att stomlinjer och övriga linjer för bussar utökas. Kollektivtrafiken måste utvecklas för en ökad framkomlighet. Linjedragningen bör gå i takt med samhällsbyggandet och exploateringen. Det vill säga – nya linjer skall gå där exploatering kan tänkas ske. Hela kommunen ska ha tillgång till en god kollektivtrafik med trafiksäkra hållplatser. Folkpartiet Liberalerna vill inte att kommunen ska låsa sig vid en teknik, utan vara öppen för att i utredningsarbetet studera flera typer av lösningar och därefter välja den som passar Uppsalas förutsättningar, ekonomi och miljömål bäst. Gröna lösningar som samtidigt tillåter ordning och reda i ekonomin och ett helhetsgrepp om kollektivtrafiken och stadsutvecklingen som tar sikte på framtiden. I Uppsala har röster höjts för att bygga spårvagn, men Folkpartiet Liberalerna vill att även andra alternativ än spårvagnar studeras för den framtida kollektivtrafiken. Betydligt större städer än Uppsala, som till exempel Bogotá i Colombia och Curitiba i Brasilien som är miljonstäder som i stället för spårvagn valt ett system som kallas Bus Rapid Transit, (BLT) ett

slags stombusslinjenät. Om Uppsala skulle välja detta system skulle kommunen utveckla de bussfiler som finns, bygga särskilt utvecklade hållplatser som effektiviserar på- och avstigning, och bemanna dessa med specialutvecklade bussar som får förtur vid trafikljus.

Om hela Uppsala kommun ska kunna växa måste vi hitta trafiklösningar även för dem som bor på landsbygden. Folkpartiet Liberalerna vill ge landsbygden en effektiv och modern kollektivtrafik och cykelvägar, samtidigt som vi vill hitta lösningar för Uppsalas tätort som är hållbara men som inte slukar alla kollektivtrafikresurser. I dag organiseras kollektivtrafiken av landstinget och finansieringen ska ta hänsyn till hela länet. Att ensidigt fokusera på Uppsalas tätort urholkar budgeten för kollektivtrafiken, inte bara för andra kommuner utan framför allt för Uppsala kommuns tätorter och för landsbygden. Vi behöver bygga ut kollektivtrafiken till landsbygden, inte avveckla den. Därför måste Uppsala kommun vara aktiv och påverka landstinget för hur den framtida kollektivtrafiken ska se ut och som ser till att hela Uppsala kan leva.

Det bör finnas sammanhängande cykelstråk inom staden såväl som till närliggande tätorter där cykelvägnätet idag har en hel del avbrott. Dessa stråk måste vara trafiksäkra och attraktiva för att locka fler att använda cykeln både för arbetspendling och rekreation. Nya cykelstråk måste planeras inte bara för nybyggda stadsdelar utan även inom befintliga delar där det är mindre väl försörjt med cykelstråk. Eftersom Uppsala kommun inte äger alla vägar utanför Uppsala stad bör ett tydligare påverkansarbete från kommunen mot staten påbörjas.

Fyrisån är en tillgång såväl som en barriär i Uppsala. En växande stad behöver nya förbindelser mellan östra och västra sidan. Folkpartiet Liberalerna vill att en bro byggs över Fyrisån mellan Sunnersta och Nåntuna/Vilan. Bron ska byggas för att klara alla trafikslag, regleringen om vilken typ av trafik som ska nyttja bron ska regleras i trafikförordningen och anpassas allt eftersom bilarnas utsläpp minskar. Tills vidare ska den trafikeras av gång- och cykeltrafikanter och kollektivtrafik.

Folkpartiet Liberalerna vill också utveckla badmöjligheterna för Uppsalaborna. Dagens bad har inte kapacitet nog och håller inte tillräckligt hög klass för att Uppsala ska ha möjlighet att på allvar bli en sommarstad. Åtgärder måste därför till. Folkpartiet Liberalerna har en vision om att Fyrisån 2020 åter ska vara badbar och ge möjlighet för boende och flanörer att ta ett dopp.

Även antalet platser för husbåtar längs Fyrisån bör öka. Med fler möjligheter till denna boendeform ökar liv och rörelse kring ån och på så vis också trivseln och tryggheten.

För Folkpartiet Liberalerna är tillgänglighet och jämställdhet av högsta vikt. I arbetet med stadsutveckling måste också ett barnperspektiv finnas med och genomsyra allt arbete. Uppsala ska vara tryggt att leva och vistas i för alla, oavsett ålder, kön, ursprung eller funktionsnedsättning. Folkpartiet Liberalerna föreslår därför att en tjänst som tillgänglighetsrådgivare inrättas, för att kunna bistå med konkreta analyser vid stadsplanering, nybyggnationer och ombyggnationer. Detta för att säkerställa att Uppsala blir en tillgänglig kommun. Välkommen hit, välkommen hem ska gälla alla människor.

Folkpartiet Liberalernas vision om Uppsala kommuns framtida stadsmiljöer skulle kunna beskrivas med ord som inspirerande, imponerande, häftigt, harmoniskt, historiskt, kosmopolitiskt, annorlunda, avkopplande och myllrande.

## Nationella mål och styrande beslut

- Regeringen har som målsättning att öka byggandet i Sverige med 250 000 bostäder 2015-2020. Genom bättre samverkan mellan utbyggd kollektivtrafik och bostadsbyggande kan mer byggas. Därför satsar regeringen på stadsmiljöavtal, som medfinansierar lokala och regionala kollektivtrafikprojekt. God kollektivtrafik öppnar upp för nya, attraktiva lägen för bostadsbyggande. Regeringen har också givit ett uppdrag att ta fram riktlinjer med fokus på hållbara transporter i städer. Myndigheten

för samhällsskydd och beredskap har i sin nationella strategi formulerat ”nollvisionen” att ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av bränder i Sverige.
- Bostäder i en stor del av Sveriges så kallade miljonprogramområden behöver rustas upp. I budgetpropositionen 2015 föreslår regeringen att staten stödjer en renovering och energieffektivisering av hyresbostäder bland annat i miljonprogramområdena.
- Plan- och bygglagen och Miljöbalken är de viktigaste styrande dokumenten. I januari 2015 genomfördes ändringar i plan- och bygglagen. Bland annat handlar det om en förenklad planprocess och fler möjligheter att avvika från en detaljplan. Det gjordes också ändringar som handlar om buller både i plan- och bygglagen och i miljöbalken. I plan- och byggförordningen gjordes några ändringar när det gäller anmälningsplikt och sanktionsavgifter. Det infördes också en ny lag om riktlinjer för markanvisningar.
- Naturvårdsverket genomför det så kallade miljöbalksprojektet som syftar till att stärka användningen av miljöbalken som instrument. Projektet pågår under hela 2016. Samtidigt går miljömålberedningens arbete in i en mer aktiv fas. I februari 2016 ska beredningen redovisa förslag till klimatpolitiskt ramverk.
- De nationella miljökvalitetsmål avseende biologisk mångfald och ekosystemtjänster som fastställts av regeringen, innebär bland annat att betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster ska integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället, där så är skäligt. Det innebär också att ökade ansträngningar ska göras för att skydda värdefull skog, säkerställa ekosystem och gynnsam bevarandestatus för hotade arter samt bevara och utveckla ekologiska samband i landskapet. Kommunen är en viktig aktör i detta arbete, inte minst genom sitt ansvar för den fysiska planeringen.
- EU:s ramdirektiv för vatten innebär att god status ska uppnås för yt- och grundvatten. Arbete med att upprätta handlingsplaner pågår.
- Översiktsplanen 2010 ger tillsammans med aktualitetsförklaringen 2014 den långsiktiga strategiska inriktningen för kommunens utveckling.

## Gemensamma inriktningsmål

- Uppsalas parker och grönområden håller hög kvalitet och Uppsalaborna har max 300 meter till närmsta park.

# 5.2.1 Gatu- och samhällsmiljönämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering och byggande av gator, torg, parker, parkering, hamn, gång- och cykelvägar samt kommunala trafikanläggningar. Nämnden ansvarar även för kommunens naturreservat, övriga friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Inom nämndens område finns även ansvaret för färdtjänst, riksfärdtjänst och trafikfrågor.

## Inriktningsmål

- Uppsala har väl fungerande kommunikationer och en infrastruktur som främjar hållbara transporter och resande.

- Utöka Uppsalas kapacitet för bad genom att anlägga ett nytt utebad och vidta åtgärder för att göra Fyrisån badbar senast 2020.

- Öka möjligheterna för boende i husbåt genom att erbjuda flera husbåtsplatser längs Fyrisån.

## Uppdrag

- Att uppdra till förvaltningen att ta fram ett förslag där nettokostnaderna endast ökar med 2,8 %.

- Att uppdra till förvaltningen att komma med ett förslag som motsvarar en ökning av nämndens olika avgifter med 2 %.

- Öka kollektivtrafikens framkomlighet genom prioritering av stomlinjestråk.

- Placera fler parkbänkar i våra friluftsområden, exempelvis Stadsskogen och i stadsmiljön.

## Riktade satsningar

- Som i ett led i att främja hållbara transporter ska Uppsala bli Sveriges främsta cykelstad. För att nå denna målsättning krävs genomtänkta investeringar i anläggande av cykelvägar, och dessa måste driftas effektivt. Investeringar krävs även i information till och kommunikation med cyklister.

- Genomförande av investeringsplanen för skattefinansierade infrastrukturinvesteringar, kräver att nämnden kompenseras för ökade drift- och kapitalkostnader.

# 5.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lotterilagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt för den kommunala lantmäterimyndigheten.

Nämnden tillhandahåller kompetens till samhällsbyggnadsprocessen som skapar ett mervärde både inom kommunens organisation och för medborgaren. Nämnden bevakar att miljö- och hälsoaspekter beaktas tidigt i planeringen i kommungemensamma processer. På så sätt bidrar nämnden till en långsiktigt hållbar utveckling. Genom en integrerad samhällsbyggnadsprocess ges förutsättningar för att planer blir genomförbara och fastighetsrättsligt säkra.

## Inriktningsmål

- Att kortsiktigt och långsiktigt säkra tillgång och kvalitet på grundvatten och dricksvatten.
- Att sprida det utvecklingsarbete som gjorts gällande myndighetsutövning och konsultverksamhet, och de positiva resultat de lett till, till andra förvaltningar och styrelser att inspireras av.
- Att verka för ett hållbart samhällsbyggande och en god livsmiljö och god hälsa.

## Uppdrag

- Öka särskilt de små entreprenörernas möjlighet till nämndens rådgivning och förebyggande arbete, samt informera om de långsiktiga strategiska utvecklingsprojekten i syfte att förbättra företagsklimatet.

## Riktade satsningar

- Skolor, förskolor och omvårdnadslokaler ska vara hälsosamma, funktionella och ekonomiskt hållbara.
- Förebyggande åtgärder för barns utomhusmiljö för att säkerställa låga bullervärden i till exempel lekparker och förskolor.

# 5.2.3 Namngivningsnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser.

Uppsala befinner sig i en expansiv fas gällande utveckling av nya bostadsområden. Målet är att 3000 nya bostäder per år ska byggas. Exploateringen av Södra staden och Ulleråker väntas när projektet är färdigställt ha renderat 25 000 nya bostäder. Till detta kommer nybyggnation i andra delar av staden. När nya kvarter bebyggs ställs ökade krav på namngivningsnämnden och dess förvaltning.

## Inriktningsmål

- Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas vid namngivning av kvarter, gator och torg.

## Uppdrag

- Att uppdra till förvaltningen att ta fram ett förslag där nettokostnaderna endast ökar med 2,8 %.

- Öka dialogen med medborgarna kring namngivning av kvarter, gator och torg.

# 5.2.4 Plan- och byggnadsnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för uppgifter enligt plan- och bygglagen, inklusive de lagar och andra föreskrifter som hör till denna lag, med undantag för översiktsplanering. Andra lagar och föreskrifter är exempelvis lagen om byggfelsförsäkring och energideklaration för byggnader. Plan- och byggnadsnämnden planerar för, och ger förslag till, inrättande av områdesskydd såsom natur- och kulturreservat.

## Inriktningsmål

- Tillåt byggnation av höga hus där det är lämpligt för att effektivisera markanvändningen och bevara grönytor.
- Underlätta och förenkla för fastighetsägare som vill minska sin energipåverkan genom att placera solceller på taket.
- Uppmuntra kreativitet och nytänkande inom stadsbyggnad.

## Uppdrag

- Att uppdra till förvaltningen att ta fram ett förslag där nettokostnaderna endast ökar med 2,8 %.
- Att uppdra till förvaltningen att komma med ett förslag som motsvarar en ökning av nämndens olika avgifter med 2 %.
- Inventera tillsammans med kommunstyrelsens exploateringskontor kommunen på strategiskt intressanta markområden ur ett långsiktigt exploateringsperspektiv.
- Ta fram en process för att skydda de unika kulturhistoriska värdena för hela kommunen.
- Ta fram nyckeltal som mäter servicenivån för den enskilde, framför allt hur tillgänglig en handläggare är för den sökande, samt inrätta ett fungerade system för att mäta och följa upp detta.
- Genomför en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden tillsammans med kulturnämnden, kommunstyrelsen och de kommunala fastighetsbolagen.

## Riktade satsningar

- Framtagande av arkitekturpolicy tillsammans med kommunstyrelsen.
- I en starkt expanderande kommun krävs åtgärder för bland annat den långsiktiga vattenförsörjningen. Föreskrifter för vattenskyddsområdet behöver därför förstärkas.
- En handlingsplan utifrån översiktsplanen för framtida tillväxtområden.

# 5.2.5 Räddningsnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd som ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner. Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskydds-kontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor samt tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska även stödja andra nämnder inom sitt kompetensområde samt verka för att skapa trygghet i samhället.

## Inriktningsmål

Räddningsnämndens mål och uppdrag återfinns till stora delar i handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst som beslutats av nämndens tre kommunfullmäktige.

## Uppdrag

- Att uppdra till förvaltningen att ta fram ett förslag där nettokostnaderna endast ökar med 2,8 %.

- Att uppdra till förvaltningen att komma med ett förslag som motsvarar en ökning av nämndens olika avgifter med 2 %.

## Riktade satsningar

- Ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst ska implementeras.

- Arbetsmiljön vid en olycksplats är komplicerad och riskerna med bland annat brandrök är större än vad som tidigare uppmärksammats. Aktuella forskningsresultat ska tas tillvara i verksamheten. Förändringar i attityder och rutiner som bidrar till att förbättra arbetsmiljön ska genomföras.

# 5.3 Utbildning och arbete

Människor har förmåga att lära hela livet, och politikens uppgift är att skapa förutsättningar för och uppmuntra lärande i olika former, livet igenom. Grunden för det livslånga lärandet läggs i tidig ålder, och skolan ska därför utformas för att väcka nyfikenhet och skapa vetgirighet. Skolan måste visa att kunskap är viktigt och förmedla att lärande kan ske i många sammanhang och på många sätt. En lyckad skolgång skapar goda förutsättningar för livet. Elever med examen från gymnasieskolan lyckas bättre med att etablera sig i samhället och i arbetslivet. Ungdomar som blir arbetslösa direkt efter gymnasiet fortsätter att vara arbetslösa i betydligt större utsträckning än andra under de kommande tio åren. Skolan måste därför fånga upp barn och elevers olikheter och möta upp var och en på bästa sätt för att skapa förutsättningar för goda resultat.

I Folkpartiet Liberalernas Uppsala kan föräldrar, barn och elever välja den förskola eller skola som passar dem bäst. Etableringsfriheten för förskolor är viktig och vi välkomnar nya initiativ för att starta förskolor, grundskolor eller gymnasieskolor. Det är positivt för vår kommun och våra medborgare. Konkurrens vässar verksamheterna och personal inom pedagogisk verksamhet får fler arbetsgivare att välja mellan.

Alla barn och elever från förskola till gymnasieskola ska ges förutsättningar att nå målen för utbildningen. I dag krävs en examen från gymnasieskolan för att kunna fortsätta med högre studier eller för att få arbete. Förskolan och skolan har ett samlat ansvar för alla elever som av olika anledningar har svårt att nå målen för utbildningen. Livssituationen utanför skolan kan också inverka negativt på elevens möjlighet att lära och utvecklas i skolarbetet. Därför vill vi att kommunen, på några utvalda skolor, inrättar ett pilotprojekt som innebär att socialsekreterare har sin placering på skolan. Detta för att öka samarbetet mellan skola och socialtjänst och för att med gemensamma krafter effektivisera med tidiga insatser för att fånga upp elever med olika svårigheter. Gemensam planering mellan förvaltningar ökar möjligheten att hitta gemensamma lösningar, för barnets bästa.

Skolgårdarna ska locka till lek och aktivitet. Detta är särskilt viktigt för områden där det finns barn som inte har tillgång till lekytor hemma eller i närheten av hemmet. För att kunna utnyttja och effektivisera resurser, bör skolgårdarna rustas ordentligt och en strategi för samfinansiering mellan olika förvaltningar ska tas fram.

Skickliga lärare gör skillnad. Därför ska de bästa förskollärarna och lärarna arbeta i Uppsala kommun och en fortsatt satsning på karriärtjänster är nödvändig för att höja lönerna och utveckla kvaliteten på undervisningen. Folkpartiet vill inrätta en pedagogisk forsknings- och utvecklingsenhet samt centralisera rättningen av de nationella proven. Därtill behövs en särskild strategi för att kunna rekrytera till de förskolor och skolor som har svårt att hitta behöriga förskollärare och lärare. Skolor som under många år underpresterat ska kunna tvångsförvaltas.

Uppsala kommun är ett viktigt nav i regionen och gymnasieskolan ska kunna locka elever från hela regionen. Samarbete med företag, vuxenutbildning och Arbetsförmedlingen höjer kvaliteten och minskar vid samlokalisering lokalkostnaderna, så att resurserna läggs på utbildning och inte tomma lokaler. Nya skollokaler ska byggas flexibelt för att passa många typer av behov.

Vuxenutbildningen spelar en avgörande roll i det livslånga lärandet och ska inte enbart ses som en arbetsmarknadsåtgärd eftersom den ger möjlighet att komplettera en gymnasieutbildning som inte gett behörighet till högskolan eller en specifik utbildning. Dörren bör därför stå öppen för alla som ansöker om att läsa in särskild behörighet till högskolan. Även vuxenutbildningen måste möta individernas skilda behov med anpassad pedagogik.

I Folkpartiet Liberalernas Uppsala ska alla ha ett jobb att gå till. Egen försörjning är en fråga om frihet och självbestämmande. Tack vare Folkpartiet Liberalernas och Alliansens reformer de

senaste mandatperioderna har Uppsala län lägst arbetslöshet i hela landet och Uppsala kommun har lägst arbetslöshet jämfört med landets tio största kommuner. Det finns dock alltjämt grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Ungdomar som saknar gymnasial utbildning, personer som är utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Genom att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden och erbjuda individanpassade insatser kan dock arbetslösheten sjunka även inom dessa grupper.

Mer behöver göras för att nyanlända och de som inte har en gymnasieexamen får utbildning och eget arbete. Folkpartiet liberalerna vill därför införa en ny form av yrkesutbildning för vuxna motsvarande gymnasial nivå med stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande. Utbildningen bör rikta sig mot personer utan gymnasiekompetens, främst nyanlända, men kan även vara ett alternativ till gymnasieutbildning för vissa. Genom en sådan satsning skulle resurser som annars går till parallella strukturer inom gymnasieskola och vuxenutbildning istället kunna gå till undervisning och lärarlöner, inte utbildningslokaler. Resultatet skulle dessutom bli bättre utbildning för de som står långt från arbetsmarknaden genom att de ges möjlighet till en fullgod gymnasieexamen och därmed en snabbare väg till egen försörjning.

Uppsala kommun bör ta på sig rollen som föregångare och i hög utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning anställning inom den egna verksamheten. Kommunen ska se till den kompetens och förmåga som personer med funktionsnedsättning besitter. Uppsala kommun ska också arbeta för översyn av lagstiftning vad gäller lön och annan ersättning. Som läget är i dag är det många som hamnar i kläm när det inte går att kombinera en deltidsanställning med ersättning i annan form (exempelvis aktivitetsersättning). Detta leder till en inlåsningseffekt som utestänger personer med funktionedsättning och de som behöver arbetsträna efter viss tids frånvaro från arbetsmarkanden. Att personer med funktionsnedsättning ska få relevant arbetsmarknadsstöd och tillgång till arbete på den vanliga arbetsmarknaden, samt få rehabiliteringsinsatser då behovet finns är en viktig fråga för Folkpartiet Liberalerna.

I en globaliserad värld med krig och oroligheter är det en självklarhet för oss som liberaler att Uppsala ska erbjuda skydd. När allt fler söker sig till Sverige ställs dock högre krav på en fungerande integrationspolitik. Att snabbt komma in på arbetsmarknaden och lära sig svenska språket är avgörande för en lyckad integration. Utbildningen i svenska för invandrare ska därför individanpassas ytterligare och nyanlända akademiker ska få hjälp att validera sin utbildning. Barn som flyr, eller flyttar hit av andra orsaker, ska ha pedagoger och lärare som har rätt kompetens att kunna utveckla såväl språken som ämneskunskaperna hos sina elever. Dessa barn ska ha samma möjligheter till utbildning, vidare studier och arbete som alla andra jämnåriga.

Den som kommer till Uppsala från ett annat land ska ha reella möjligheter att etablera sig i samhället. Därför måste mottagandet av nyanlända syfta till integration, arbete och delaktighet.

Andelen biståndsmottagare i Uppsala kommun ligger lägre än i liknande kommuner, men kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd ligger högre. En stor utmaning är att minska långvarigt biståndsmottagande. Detta måste ske genom att personerna som mottar bistånd aktiveras genom relevanta utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser.

Viktigt är också att Arbetsmarknadsnämnden motverkar vräkningar på grund av hyresskulder och på så vis minskar risken för kostsamma akuta lösningar.

## Nationella mål och styrande beslut

- En nationell skolkommission har införts. Kommissionen ska lämna förslag som syftar till att höja kunskapsresultaten, förbättra kvaliteten i undervisningen och öka likvärdigheten. Uppdraget ska slutredovisas senast den 13 januari 2017.
- Lokala rekryteringsstrategier för att bland annat identifiera speciallärare och hjälpa till med rekrytering skall höja utbildningskvaliteten och ge lärare mer tid för varje elev vilket ger skolans huvudmän, kommuner och fristående skolor möjlighet att ta del av ett statsbidrag för att kunna anställa fler lärare, speciallärare eller annan personal så att

lärare får mer tid för sitt arbete och så att klasserna kan bli mindre. För detta ändamål avsätts cirka 40 miljoner kronor årligen till Uppsala.

- Regeringen har föreslagit (Prop. 2014/15:107) införande av en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande. Referensramen ska underlätta validering av kunskaper och rörlighet på arbetsmarknaden.
- Barngruppernas storlek i förskolan ska minska. Det ska bli fler lärare och mindre klasser i de lägre stadierna i grundskolan och tillgången till specialpedagogiskt stöd ska öka. Grundskollärar- och speciallärarutbildningen får 6 000 fler utbildningsplatser fram till 2019. En läsa-skriva-räknagaranti införs.
- Regeringen har föreslagit (Prop. 2014/15:85 Ökad individanpassning – en effektivare sfi och vuxenutbildning) förändringar inom utbildning i svenska för invandrare och grundläggande vuxenutbildning. Intentionen i propositionen är att utveckla en ännu mer individanpassad vuxenutbildning där utbildningen utformas efter individens mål, förkunskaper, förutsättningar, funktionsförmåga och livssituation i övrigt.
- Den statliga arbetsmarknadspolitiken är under förändring mot ökad samverkan med kommunerna, ökad satsning på insatser till utsatta grupper och ökad lokal utformning av arbetsmarknadspolitiken. Regeringen (Regeringens proposition 2014/15:100) föreslår satsningar på traineejobb och utbildningskontrakt till ungdomar 20-24 år för att stärka deras väg in på arbetsmarknaden samt ett kunskapslyft för att ge fler vuxna möjlighet att ta del av utbildning som skapar vägar in i arbetslivet. Satsningarna förutsätter en utvecklad samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen. Då utbildningsdelarna i de tre satsningarna handlar om reguljär vuxenutbildning är kommunens roll betydande.
- Sociala företag blir en alltmer viktig del i att fler personer får arbete och meningsfull sysselsättning. Förutsättningarna för sociala företags medverkan inom arbetsmarknadspolitiken kommer att förändras.
- Förändringar sker i den nationella flyktingpolitiken, bland annat nya direktiv gällande etableringsinsatser för nyanlända flyktingar.

## Gemensamma inriktningsmål

- Utbildningsresultaten ska förbättras.

- Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn. (Inriktningsmålet gäller även kommunstyrelsen, kulturnämnden och socialnämnden).

- Segregationen ska minska samtidigt som valfriheten upprätthålls.

- Fler Uppsalabor ska ha ett arbete och egen försörjning.

## Gemensamma uppdrag

- Att uppdra till förvaltningen att ta fram ett förslag där nettokostnaderna endast ökar med 2,8 %.

- Att uppdra till förvaltningen att komma med ett förslag som motsvarar en ökning av nämndens olika avgifter med 2 %.

# 3.1 Arbetsmarknadsnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare och det kommunala aktivitetsansvaret. Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsbefrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt feriearbete. Ansvaret omfattar ekonomiskt bistånd, ansvar för kommunens flyktingmottagande och stöd till integrationsinsatser, stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för ökad inkludering. Nämnden ansvarar även för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

## Inriktningsmål

- Uppsala kommun drar nytta av kompetensen hos fler personer med funktionsnedsättning. (Inriktningsmålet gäller även kommunstyrelsen och omsorgsnämnden samt övriga nämnder vad gäller anställningar och krav på upphandlad verksamhet.)

- Personer med långvarigt biståndsmottagande erbjuds aktivt stöd, utbildningsinsatser eller arbetsmarknadsanställning för att nå egen försörjning.

- Utveckla feriejobben för gymnasieskolans elever i samarbete med näringslivet så att ännu fler får möjlighet att jobba sommartid och under terminer.

- Ett ständigt pågående utvecklingsarbete av SFI-utbildningar är nödvändigt, liksom samarbete med näringslivet för att efter arbetsmarknadsbehov utveckla olika yrkesspår, yrkesskola och Sfx.

- Alla mottagare av försörjningsstöd till följd av arbetslöshet ska skyndsamt aktiveras genom lämpliga arbetsmarknadsåtgärder eller utbildningsinsatser.

## Uppdrag

- Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ska erbjudas välfärdsjobb.

- Inför platsgaranti för alla som vill läsa in högskolebehörighet på vuxenutbildningen.

- Revidera det befintliga arbetsmarknadsprogrammet.

- I familjer som uppbär försörjningsstöd ska barn och ungdomar under 21 år få undanta alla sina inkomster.

- Inrätta karriärtjänster inom vuxenutbildningen.

- Alla som behöver budget- och skuldrådgivning ska bli erbjudna ett personligt möte.

- Inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få sitt första budget- och skuldrådgivningssamtal.

- Alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet ska ingå i biståndet.

- Ta fram ett strategiskt program för kompetensförsörjning och kvalitetsutveckling för yrkesutbildningarna.

## Riktade satsningar

- Arbetsbefrämjande insatser ska prioriteras för långvarigt biståndsmottagande personer, och dem som anger arbetslöshets som skäl, med särskilt fokus på barnfamiljer. Män och kvinnor ska på lika villkor få del av arbetsmarknadsinsatser.

- Med finansiellt stöd från Samordningsförbundet Uppsala län utveckla en plattform för långsiktig samverkan med Arbetsförmedlingen, landstingen och Försäkringskassan kring personer som är i behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering.

- Genom en väl fungerande utbildning i svenska för invandrare med möjlighet till att parallellt kunna ta del av praktik, arbetsmarknadsinsatser och övrig vuxenutbildning (som yrkesspår, yrkesskola och Sfx) ska fler av kommunens nyanlända kunna konkurrera om jobben.

- I samarbete med omsorgsnämnden, Arbetsförmedlingen, Landstinget, Försäkringskassan och brukarorganisationer utveckla insatser för personer med psykiska funktionshinder så att fler får arbete eller meningsfull sysselsättning.

# 5.3.2 Utbildningsnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Utbildningsnämnden ansvarar för huvudmannaskapet avseende det kommunala skolväsendet enligt skollagen förutom kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare och öppen fritidsverksamhet. Utbildningsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter i övrigt enligt skollagen och ska i egen regi bedriva vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare, naturskola samt skolskjuts.

## Inriktningsmål

- Alla barn och unga garanteras en trygg och lärande miljö och elever med behov av stöd ges möjlighet till tidiga insatser
- Barns och ungdomars delaktighet bidrar till att skolan anpassas till deras behov.
- Fritidshemmen ska präglas av lärande, lekfullhet och skapande under ledning av utbildade fritidspedagoger och fritidsledare.
- Förskolan ska vara en trygg miljö för alla barn och den pedagogiska verksamheten sker dagligen under ledning av förskollärare.
- Alla elever ska mötas med höga förväntningar och förvissning om att de kan nå målen.
- Att ta fram en långsiktig behovsstrategi för pedagogiska lokaler, vilket är särskilt viktigt när Uppsala växer.

## Uppdrag

- Inrätta en pedagogisk forsknings- och utvecklingsenhet.
- Minska arbetsbelastningen för lärare, bland annat genom att centralisera rättningen av de nationella proven.
- Tvångsförvalta skolor som under lång tid uppvisat låg kvalitet.
- Strategi för kompetensförsörjning till förskolor och skolor i utanförskapsområden ska utvecklas.
- Fortsätt utbyggnaden av lektorat, förstelärare och förste förskollärare.
- Höj lönerna för skickliga lärare.
- Socialsekreterare ska vara placerade på skolor där behovet finns.
- Strategi för samordning kring barn i behov av särskilt stöd mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen.
- Utöka samarbetet med landstinget för att förbättra elevhälsan.
- Öka kvaliteten på skolluncherna och minska matsvinnet.
- Rusta skolgårdarna genom en samfinansieringsmodell med andra förvaltningar.
- Ta fram en gemensam policy för avgiftsfri skola för samtliga skolformer.

- Ändra regelverket för skolbusskort så att det gäller dygnet runt måndag-fredag under terminerna. För elever som deltar i sommarskola eller lördagsgymnasiet ska busskortet vara giltigt även då.

- Ta fram ett strategiskt program för kompetensförsörjning och kvalitetsutveckling för yrkesprogrammen.

- Ändra principerna för skolvalet.

- Öka kvaliteten inom fritidsverksamheten.

## Riktade satsningar

- För att förbättra utbildningsresultaten och tidigt upptäcka och stötta barn i behov av särskilt stöd avser nämnden ta del av riktade statliga medel. En förutsättning för att kunna ta del av statsbidraget är att nämnden tar fram handlingsplaner inom fyra av regeringen identifierade utvecklingsområden. Det handlar om rekrytering av personal i förhållande till pensionsavgångar och mottagandet av nyanlända barn samt tillgången till skolledare och legitimerade och behöriga lärare.

- Nämnden avser att systematiskt identifiera och tillgodose de yngre barnens varierade behov av utvecklingsstöd i förskolan och i de tidiga åren i grundskolan. Andelen årsarbetare med förskollärarexamen, andelen lärare, speciallärare och fritidspedagoger ska öka i de lägre årskurserna för att förbättra den pedagogiska kvaliteten. För att möjliggöra minskade barngrupper i förskolan och utöka antalet lärare i verksamheterna avser nämnden ta del av riktade statliga medel.

- Ett av nämndens viktigaste uppdrag är att utjämna skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Samordningen av ett systematiskt kvalitetsarbete mellan de olika skolformerna utvecklas för att få en jämlik skola från förskola till gymnasium.

- Genuspedagogik tillämpas för att ge alla elever möjligheter att utvecklas oavsett kön, sexuell läggning eller könsidentitet/könsuttryck. Nämndens uppföljning är könsuppdelad för att skillnader ska uppmärksammas och återkopplas.

- Elevernas byten under första året i gymnasieskolan orsakar en förlängd gymnasieutbildning som i sin tur leder till ökade kostnader för kommunen. Samverkan för bra övergångar samt nära samarbete mellan de olika skolformerna ska optimeras för att undvika programbyten. Ett viktigt förebyggande arbete för att minska avhopp på grund av felval till gymnasiet är att det finns studie- och yrkesvägledning på alla grund- och gymnasieskolor. En handlingsplan kring studievägledning för lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet tas fram och implementeras.

- Elevhälsan ska utvecklas i nära samarbete med landstinget. Tillgången till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser ska säkras för alla elever. Elevhälsan ska vara ett stöd i elevernas utveckling mot utbildningens mål.

- Läraryrket ska vara ett attraktivt yrke. En central arbetsgrupp arbetar med att minska lärares arbetsbelastning. Det lönepolitiska ställningstagandet om en genomsnittlig ökning av lärarlönerna med 5000 kronor fullföljs under år 2016.

# 5.4 Vård och omsorg

Folkpartiet Liberalernas utgångspunkt för Uppsalas vård- och omsorgsinsatser är att medborgarna ska ges möjlighet till självbestämmande, delaktighet och inflytande. I den mån var och en har möjlighet ska hen i samråd planera utformning av stöd- och serviceinsatser och där det är möjligt välja vem som utför dessa. Vård- och omsorgsinsatser ska utgå från behov och vara likvärdiga oavsett kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, ålder, social bakgrund, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Att stödja och skydda barn är en central uppgift för samhället. Utsatta barns rättigheter behöver stärkas. Folkpartiet Liberalerna vill därför att FN:s barnkonvention ska genomsyra socialtjänstens arbete i Uppsala. Fler vuxna måste finnas i skola och på fritids för att kunna se och ta ansvar för våra barn. Folkpartiet Liberalerna vill stärka samarbetet mellan skola, fritids och socialtjänst genom att i ett pilotprojekt låta ett antal socialsekreterare ha sin arbetsplats förlagd till en skola. Kortare vägar mellan skolpersonal och socialtjänst, och mellan socialtjänst och barn och unga, kan leda till snabbare upptäckt och insatser.

Barn som samhället tagit ett särskilt ansvar för genom familjehemsplacering, eller barn som på andra sätt är utsatta, måste få hjälp i skolarbetet. En lyckad skolgång är biljetten till en bättre framtid. Även barn som skyddas till följd av våld inom familjen måste få uppleva kontinuitet i skolgången. Det är ett viktigt mål att arbeta mot.

Barnens behov ska alltid vara i centrum. Höga krav ska ställas på socialtjänstens handläggning av barnärenden. Folkpartiet Liberalerna vill att de handläggare som arbetar med ärenden som involverar barn ska ha särskild kunskap om utsatta barn och deras behov. Så väl socionomer som psykologer och kuratorer behövs i arbetet. Utsatta barn måste skyndsamt få relevant stöd för att bearbeta upplevelser och skapa en ny känsla av trygghet.

En viktig fråga är den om våld i nära relationer, som handlar så väl om jämställdhet som om mänskliga rättigheter, demokrati och rättssäkerhet. Alla, oavsett könstillhörighet, som utsätts för våld i nära relationer ska känna att de behandlas med respekt och få adekvat stöd i tid. Kommunens resurscentrum Nexus ska ges möjligheter att utveckla sin verksamhet med juridiskt stöd och kommunen måste stödja och samverka med de ideella organisationer som fyller en viktig roll i sammanhanget.

Kunskapen måste öka om hedersrelaterat våld inom skola, särskola, socialtjänst och äldreomsorg. Folkpartiet Liberalerna föreslår därför att kommunen inrättar en samordnare för hedersrelaterat våld och förtryck och att denne i samarbete med landstinget tar fram en handlingsplan mot detta.

Folkpartiet Liberalerna försvarar alla människors rätt till värdighet och trygghet i varje livsskede. En obruten kedja av omsorgsinsatser är då viktig. Ingen människa får falla mellan stolarna till följd av snårig lagstiftning eller brist på samverkan och samstämmighet. Ett sömlöst förfarande där individens bästa och goda levnadsvillkor självklart står i centrum, oavsett ålder eller komplicerad lagstiftning är ett måste. Folkpartiet Liberalerna vill se människan bakom varje insats och väsentligt förbättra bemötande och genomförande inom vård och omsorg i Uppsala kommun. Samverkan mellan kommunens olika verksamhetsområden är av största vikt och samarbetet med anhöriga måste utvecklas.

Viktigt i sammanhanget är också att en person i behov av stöd och service inte behöver upprepa sin berättelse och klargöra sina behov för flera personer. Det ska räcka med att berätta för en person som sedan sköter vidare kontakter för att rätt stöd ska kunna ges.

Anhöriga till äldre, personer med funktionsnedsättningar och sjuka gör ofta en fantastisk insats, som många gånger också innebär en stor påfrestning för den anhörige själv. Folkpartiet Liberalerna vill att alla nämnder inom vård- och omsorgsområdet ser över det stöd som ges till

anhöriga för att se om det kan förbättras. Här är det av stor vikt att låta de anhöriga själva komma till tals.

Även den ideella sektorn utgör en stor tillgång. Den ideella sektorns engagemang och initiativ gör att så många fler alternativ kan erbjudas för stöd, samvaro och stimulans. Fler och fler medborgare vill engagera sig i den ideella sektorn för att kunna bidra till ett bättre samhällsklimat, vilket måste tillvaratas ännu bättre av nämnderna och kommunen. Samtliga nämnder inom vård- och omsorgsområdet ska därför fortsätta utveckla och upprätthålla en kontinuerlig samverkan med den ideella sektorn. Erfarenheter och kunskaper ska tas tillvara och tillsammans med den ideella sektorn ska nya stödinsatser för att möta medborgarnas behov tas fram.

För att få en fungerande vård och omsorg i Uppsala anser Folkpartiet Liberalerna att vi måste värna om och värdesätta den personal som utför arbetet. Arbetsvillkoren måste vara rimliga och utvecklingsmöjligheter ska finnas. Folkpartiet Liberalerna vill därför som ett första steg införa ett socialsekreterarlyft för att kunna behålla och rekrytera kunnig och kompetent personal inom socialtjänsten. De socialsekreterare som bär det tyngsta ansvaret ska premieras.

Drogmissbruk och spelberoende leder till svåra levnadsförhållanden för den drabbade individen och dennes familj. För Folkpartiet Liberalerna är det viktigt att det preventiva arbetet ges hög prioritet. Människor ska inte behöva fastna i missbruk, och om det trots allt sker ska samhället kunna ställa upp med hjälp. Folkpartiet Liberalerna vill införa en vårdgaranti inom missbruksvården som innebär utredning och vård inom 30 dagar. Folkpartiet Liberalerna vill också att samverkan mellan skola, socialtjänst, landsting och polis ökar, liksom att metoder för behandling av spelberoende utvecklas.

I ett liberalt Uppsala har varje människa möjlighet att vara sig själv fullt ut. Kommunens verksamheter och dess personal ska ha utbildning i HBTQ-frågor och ge varje människa ett respektfullt och korrekt bemötande. Kommunen måste ha ett HBTQ-perspektiv i all relevant verksamhet och verksamheterna bör HBT-certifieras.

Daglig verksamhet är viktig och fyller en tydlig funktion för många personer med funktionsnedsättning. Folkpartiet Liberalerna menar att daglig verksamhet bidrar med utveckling för den enskilde samtidigt som verksamheten fyller en samhällsfunktion och bidrar med värdefulla insatser. Det är viktigt att valfriheten för den enskilde värnas så att det finns ett spektrum av olika inriktningar på daglig verksamhet att välja på. Folkpartiet Liberalerna tycker att HAB-ersättningen ska höjas och därefter indexregleras. De personer som deltar i daglig verksamhet ska känna att deras insatser värderas högt och deras ekonomi ska inte bli sämre av ett deltagande i daglig verksamhet, vilket ibland är fallet idag. Folkpartiet Liberalerna vill också att personer som deltar i daglig verksamhet ska ha tillgång till avgiftsfri kollektivtrafik. Det är en uppmuntran som kan göra att fler, som idag förlitar sig på färdtjänst och av daglig verksamhet organiserade resor, testar om kollektivtrafik ibland kan fungera för dem. På längre sikt kan detta leda till att en del av dem som har rätt till färdtjänst väljer att använda kollektivtrafik istället för taxiresor som är dyrare både för den enskilde och för samhället.

Anpassade bostäder är en viktig fråga för Folkpartiet Liberalerna. Det råder stor brist på LSS-bostäder och kommunen måste öka takten för att skapa fler. Personer med funktionsnedsättning som har rätt till LSS-bostäder ska skyndsamt få lämpliga bostadserbjudanden. Folkpartiet Liberalerna vill också att personer som anmält och beviljats bostäder enligt LSS ska få tillgång till information om vilka LSS-bostäder som finns i kommunen för att själv kunna avgöra vilka som uppfyller önskemål om geografiskt läge och behov av anpassning.

Även trygghetsboenden för äldre behöver byggas i högre takt. Trygghetsboenden ger utrymme för värdefulla sociala kontakter och stöd när behov uppstår, samt är byggda på ett sätt som gör vardagen enklare för den som exempelvis har svårt att röra sig och minskar på så sätt risken för olyckor. Äldre ska kunna känna sig trygga i sin boendesituation.

Att ha tak över huvudet är en mänsklig rättighet. I ett välfärdssamhälle ska ingen behöva bo på gatan eller sakna en bostad. Den absoluta majoriteten av invånarna i Uppsala klarar av att ordna ett eget boende genom att hyra eller köpa. Men samhället måste vara redo att hjälpa till när enskilda individer av olika omständigheter inte klarar av att ordna sitt eget boende. I ett liberalt Uppsala ska dessa människor få hjälp till en bostad. Folkpartiet Liberalerna har under tiden vid makten sett till att en social bostadsförmedling skapats: Bostadssamordningen. Nu finns även ett beslut om en reguljär bostadsförmedling. Dessa två enheter måste ingå i en och samma organisation för att underlätta för alla som behöver hitta en bostad. Rättsäkerhet ska råda vid fördelning av bostadssociala kontrakt och godtycklighet elimineras. Rätt beslut ska fattas för varje individ. Modellen *Bostad Först* ska skyndsamt införas och andra alternativa boendelösningar ska skapas.

Under de närmsta åren väntas antalet personer som behöver stöd i form av god man eller förvaltare öka i takt med en växande åldrande befolkning och en ökning av antalet ensamkommande flyktingbarn. Det betyder att kommunen måste lägga mer tid och resurser på rekrytering av nya personer som kan ta uppdrag som god man för ensamkommande barn.

De ekonomiska förutsättningarna är en stor utmaning för samtliga nämnder inom vård- och omsorgsområdet. Att erbjuda insatser som håller fullgod kvalitet till så låg kostnad som möjligt är en nödvändighet för att uppnå ekonomi i balans under planperioden samt på längre sikt. Konkurrensutsättning av kommunalt driven verksamhet är därför nödvändigt och önskvärt även framöver. För att klara av att möta de behov som finns behöver Uppsala kommun privata utförare som komplement till egen verksamhet. Att bedöma vad kvalitet får kosta är svårt och gjorda bedömningar måste regelbundet utvärderas och likvärdighet och hög nivå på omsorgen säkerställas. Folkpartiet Liberalerna vill regelbundet genomföra enkätundersökningar med de medborgare som använder kommunens vård- och omsorgstjänster, och då det är relevant även med deras anhöriga, för att metodiskt utvärdera hur kvaliteten uppfattas. En starkare regelbundenhet med betoning på hur mottagaren bedömer kvalitet och pris är ett utmärkt styrmedel för hur nämnder inom vård- och omsorgsområdet ska planera både för ekonomi och för en verksamhet i balans. Digital teknik är en viktig parameter att beakta vad gäller resurs- och ekonomisk hushållning. Genom att förbereda boenden inom vård- och omsorg med uppkoppling och IT-teknik kan förebyggande hälsovård, uppföljning och daglig kommunikation förenklas. Stimulerande aktiviteter och social närvaro på nätet borde vara en självklar del att sträva mot för alla medborgare i Uppsala kommun 2016.

Uppsala får allt fler invånare. Detta kommer att medföra ett ökat behov av service-, vård- och omsorgsinsatser. För att på sikt kunna tillgodose medborgarnas behov behöver ett långsiktigt förebyggande arbete vara i fokus. Det är genom ett långsiktigt förebyggande arbete som behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser minskar.

Uppsala kommuns utmaningar består av både förbättrat förebyggande hälsoarbete i samarbete med landstinget men även av att omfördela resurser efter samhällets nuvarande behov. Den psykiska ohälsan är idag omfattande och kryper allt längre ner i åldrarna där vikten av snabba och effektiva förebyggande åtgärder är av största vikt. En skolungdom som inte kan fullfölja sin utbildning riskerar ett liv i utanförskap och så småningom ett ökat behov av vård- och omsorgsinsatser. Den som har en funktionsnedsättning och tidigare har klarat sitt dagliga liv på egen hand men drabbas av depression behöver större omsorgsinsatser. Förebyggande samordnade insatser är av största prioritetet inom den nya folksjukdomen psykisk ohälsa.

En viktig del i att tillgodose medborgarnas behov är att erbjuda en kvalitetssäkrad välfärd där insatserna följs upp och utvärderas. Resultaten ska sedan ligga till grund för de beslut som tas avseende framtida satsningar. En nära samverkan med Landstinget i Uppsala län är i flera avseenden en förutsättning för att medborgarna ska få tillgång till kvalificerade vård- och omsorgsinsatser. Tillsammans med landstinget ska Uppsala kommun fortsätta satsningen på en närvårdsutveckling för att exempelvis främja rehabiliteringsinsatser.

## Nationella mål och styrande beslut

- Insatser inom vård- och omsorgsområdet formas i stor utsträckning utifrån lagar, förordningar och olika statliga riktlinjer. Det sker ständiga förändringar i syfte att förbättra levnadsvillkoren för de som är i behov av olika insatser. I respektive nämndavsnitt redogörs för de mål och beslut som påverkar nämndernas arbete under planperioden och på längre sikt.

## Gemensamma inriktningsmål

- Inflytande och delaktighet inom välfärden ökar för Uppsalaborna.
- Konkreta mål för att anställa personer med funktionsnedsättning i kommunen och offentlig sektor.
- Nollvision – Bostadsköerna ska elimineras genom att planera bättre och följa lagstiftningen om rätten till bostad.
- Att följa upp och kvalitetssäkra upphandlade tjänster mot avtal med kontinuerligt metodval över tid och att agera på rapporterade brister.
- Målsätta tillgängligheten till offentliga platser genom årlig uppföljning och peka ut brister som ska åtgärdas inom angiven tid.

## Gemensamma uppdrag

- Att uppdra till förvaltningen att ta fram ett förslag där nettokostnaderna endast ökar med 2,8 %.
- Att uppdra till förvaltningen att komma med ett förslag som motsvarar en ökning av nämndens olika avgifter med 2 %.
- ”En väg in” – varje person som är berättigad till kommunal service enligt lagstiftning ska tilldelas ett ombud som sköter kontakter med övriga handläggare för att se till att de stödbehov som finns tillgodoses.
- Digital teknik kan effektivisera arbetet och öka tillgängligheten. Tillgång till sådan teknik bör därför finnas för så väl verksamheter som för individer. Standardnivå för IT-nivå inom vård, omsorg och för äldreboenden ska finnas. Digital teknik och uppkoppling är också en rättighet.
- Ta fram en handlingsplan för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck.
- Inrätta en tjänst som samordnare för insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck.
- Öka rättsäkerheten i bedömningar av rätt till personlig assistans och förbättra handläggningen av barnärenden genom minskad onödig administration och arbetsbelastningen för handläggarna.

# 5.4.1 Omsorgsnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen samt bostadsanpassningsbidrag inom ovanstående områden.

## Inriktningsmål

- Uppsala kommun drar nytta av kompetensen hos fler personer med funktionsnedsättning. (Inriktningsmålet gäller även kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden.)

- Ta fram regelverk för att hantera skillnader mellan de insatser som efterfrågas och det utbud LSS medger.

## Uppdrag

- Höj HAB-ersättningen för personer med daglig verksamhet med 10 kronor per dag som ett första steg och indexreglera ersättningen.

## Riktade satsningar

- Genom att öka möjligheten till inflytande och egenmakt för nämndens målgrupp ska det stöd och den service nämnden erbjuder bättre motsvara de behov som målgruppen har.

- Samverkan med landstinget genom närvårdssamarbete ska fortsätta utvecklas för att erbjuda samordnade insatser till barn och unga samt vuxna. Genom samarbetet tydliggörs även huvudmännens ansvar för de olika insatserna.

- Rättsäker och effektiv myndighetsutövning ska fortsätta utvecklas för att kunna ge en god och jämlik service till medborgare och för att säkerställa kvaliteten i myndighetsutövningen.

- Utveckla metoder för uppföljning och utvärdering för att säkerställa att offentligt finansierade verksamheter använder tilldelade medel på ett korrekt sätt samt att enskilda personer får sina behov tillgodosedda.

- Behålla och kompetensutveckla medarbetare för att skapa kontinuitet i kontakten med medborgarna samt säkerställa kompetensförsörjning under kommande år.

- Vidta åtgärder utifrån genomförd utredning under 2015 avseende vilket stöd som ska erbjudas inom socialpsykiatrin med syfte att ge rätt insatser i rätt omfattning till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

- Vidta åtgärder för att behov och den enskildes önskemål kring kultur- och fritidsaktiviteter i bostad med särskild service ska tillgodoses i enlighet med LSS.

- Vidta åtgärder utifrån genomförd kartläggning under 2015 avseende boendeprocessen, det vill säga hur beslut om bostad med särskild service ska erbjudas till enskilda med beslut om insats.

# 5.4.2 Socialnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (ej ekonomiskt bistånd). Detta inkluderar att ge stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar. Det inkluderar även att ge stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Utöver detta ansvarar nämnden för bostadssociala frågor, mottagandet av ensamkommande barn som söker asyl, samordningen av arbetet för att motverka våld i nära relation och familjerättsliga frågor.

## Inriktningsmål

- Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn.

## Uppdrag

- Under 2016 ska modellen *Bostad först*, som skapar förutsättningar för människor att lämna missbruk och beroendeproblematik bakom sig, etableras och arbetet med att starta så kallade halvvägshus i kommunen vara påbörjat.

- Socialsekreterare ska placeras på skolor där behovet finns.

- Säkerställ att relevant kompetens finns hos den personal som hanterar barnärenden. Erbjud dessa kontinuerlig kompetensutveckling och förbättra arbetsvillkor och löner.

- Utforma strategier för hur den ideella sektorn ska vara en naturlig partner för nämnden för att förbättra socialnämndens arbete i Uppsala.

- Se över dagens modell för rekrytering av familjer till jour- och familjehem och föreslå sätt att göra det viktiga uppdraget mer attraktivt.

- Att utveckla fler hemmaplanslösningar, som alternativ till placering på HVB eller i familjehem.

- Inför vårdgaranti inom missbruksvården som innebär utredning och vård inom 30 dagar.

## Riktade satsningar

- Myndighetsutövningen ska fortsätta utvecklas för att kunna ge en god service till medborgarna och för att säkerställa kvaliteten och rättsäkerheten i myndighetsutövningen. Nämnden avser att ta del av riktade statliga satsningar för att utveckla myndighetsutövningen inom barn- och ungdomsområdet.

- Under 2016 se över kommunens och nämndens mottagande av ensamkommande barn som söker asyl i syfte att förbättra mottagandet.

- Fortsätta utveckla arbetet med målgruppen unga vuxna med missbruks- eller annan beroendeproblematik.

- Fortsätta utveckla det förebyggande arbetet i syfte att motverka vräkningar och avhysningar.

- Regeringens satsning på kvinnojourer innebär en ökad möjlighet för jourerna att arbeta och stödja våldsutsatta kvinnor. Nämnden avser att fortsätta söka de statliga utvecklingsmedel som kan komma inom området.

# 5.4.3 Äldrenämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg i ordinärt eller särskilt boende till personer 65 år och äldre, i de fall personerna har behov av sådana insatser på grund av nedsatt fysisk funktionsförmåga. Nämnden arbetar främst utifrån socialtjänstlagen (2001:453), hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) samt lagen om bostadsanpassningsbidrag (1992:1 574). Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för personer 65 år och äldre.

## Inriktningsmål

- Särskilda boenden ska finnas till den som behöver.
- Ökat inflytande och valfrihet för brukarna inom äldreomsorgen.
- Andelen äldre som är nöjda med maten ska öka.
- Äldre ska ha makt över sin livssituation.

## Uppdrag

- Hjälpmedel för den enskilde ska svara mot behov.
- Satsa på olika typer av välfärdsteknologi i ordinärt boende, som ett led i att minska behovet av äldreomsorgsinsatser och bidra till ökad trygghet och större självständighet för äldre i kommunen.

## Riktade satsningar

- Enligt vårpropositionen avser regeringen att satsa två miljarder årligen 2016-2018 på anställningar inom äldreomsorgen. Nämnden ska säkerställa att Uppsala får del av satsningen för att på så sätt kunna öka bemanningen inom äldreomsorgen.
- En fortsatt satsning på rehabiliteringsteam för att långsiktigt minska behovet av äldreomsorgsinsatser.
- Projekten ÄBIC och individuell behovsstyrning (IBS) är ett led i att utveckla en mer rättssäker myndighetshandläggning.
- Under 2016 fortsätter satsningarna på olika typer av välfärdsteknologi i ordinärt boende, som ett led i att minska behovet av äldreomsorgsinsatser och bidra till ökad trygghet och större självständighet för äldre i kommunen.
- Under 2016 fortsätter bland annat satsningar på fallprevention, fysisk aktivitet på recept (FAR), satsningar för gruppen äldre med psykisk ohälsa för att långsiktigt minska behovet av äldreomsorgsinsatser samt insatser för att motverka riskkonsumtion av alkohol bland äldre.
- Vidta åtgärder utifrån genomförd utredning 2015 om hur matsituationen på kommunens särskilda boenden kan förbättras.
- Vidta åtgärder utifrån genomförd utredning under 2015 om hur äldre genom ökad delaktighet och inflytande i större utsträckning ska kunna påverka innehållet i hemvården och vem som utför den.

- En fortsatt utveckling av tydlig information och relevanta jämförelsemått baserade på kvalitetsmätningar, med syftet att underlätta för medborgaren att göra informerade val.

# 5.4.4 Överförmyndarnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Överförmyndarnämnden i Uppsala län (ÖFN) bildades den 1 januari 2011 efter beslut i kommunfullmäktige i Uppsala, Knivsta, Heby, Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun. Som gemensam nämnd tillsammans med flera kommuner har överförmyndarnämnden ett ansvar både för verksamhetens inriktning som dess genomförande.

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Överförmyndarnämnden utövar, i enlighet med föräldrabalken (1949:381) förmynderskapsförordningen (1995:379) samt lagen om god man för ensamkommande barn (2005:429) tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Tillsynen ska verka för att den som har ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare inte drabbas av rättsförluster.

## Inriktningsmål

- Säkerställa att gode män, förvaltare och förmyndare har relevanta kunskaper och goda förutsättningar att kunna genomföra sina respektive uppdrag med hög kvalitet.

## Uppdrag

- Aktivt arbeta för rekrytering av ett antal nya gode män.

## Riktade satsningar

- Fortsätta arbetet med att hitta nya vägar att rekrytera gode män och förvaltare som startades under 2015.

- Erbjuda möjlighet till enklare e-tjänst i form av blanketter som kan signeras med en säker signatur.

- Insatser för att tillförsäkra att en rättssäker handläggning för ärenden med ensamkommande barn bibehålls, trots kraftigt ökande ärendetillströmning.

- Handläggare på överförmyndarförvaltningen utbildas i hedersrelaterat våld och förtryck.

# 5.5 Kultur, idrott och fritid

Idrotten och kulturen har stor betydelse för Uppsalas utveckling. Det går inte att tänka sig ett gott samhälle utan ett självständigt kulturliv och aktiverande idrottsliv. Bibliotek, fritidsgårdar, lokala kulturhus, idrotts- och fritidsanläggningar, museer och teatrar är viktiga mötesplatser för demokrati, mångkulturella möten, kultur, kunskap och aktiviteter. Att möta ett spännande kultur- och fritidsliv redan i unga år skapar förutsättningar för social hållbarhet. Fritids- och kulturutbud kan spela en avgörande roll för de boendes livskvalitet och för en positiv utveckling av en stadsdel eller på landsbygden.

Kulturen är betydelsefull för människors bildning, utveckling och kreativitet. Därför är kulturlivets villkor och möjligheter avgörande för både människors och samhällets utveckling. Kulturen är, och har alltid varit, ett viktigt liberalt åtagande. Folkpartiet Liberalerna är ett parti som värnar kulturen och vill se en mer offensiv kulturpolitik.

Kulturen kan bidra till mycket i samhället, men bara om man värnar dess egenvärde. Ofta ställs kulturens egenvärde och kulturens ”nytta” (dvs. att kulturen är bra för något som t.ex. hälsan/integrationen/demokratin) mot varandra. Det är en konstgjord motsättning! Allt börjar med konsten i sig. Först därefter kommer konstens nytta. Men den som fokuserar på att konsten ska vara bra för något, kommer snart att märka att utan kvalitet i konsten har den inte heller något instrumentellt värde.

Utgångspunkter för Folkpartiet Liberalernas kulturpolitik är frihet, kvalitet, bildning, gränslöshet och nyskapande. Principen om armlängds avstånd, dvs. att det är konstnärerna och andra experter, och inte politiker, som fattar de konstnärliga besluten, måste upprätthållas på alla områden där det är relevant. Internationaliseringen av kulturlivet är mycket positiv. De senaste decenniernas invandring och globaliseringen av såväl populärkultur som smalare kulturella uttryck, har gett Sverige ett rikare och mer mångfacetterat kulturliv.

Genom att ta del av olika kulturella uttryck utvecklar och förstärker Uppsalaborna den bildning som behövs för att vi alla ska ha möjlighet att ta makten över våra egna liv. Uppsala kommun ska därför vara en kulturstad, dvs. en stad där det finns ett brett och tillgängligt utbud av hög kvalitet av kulturens olika ”grenar”, som konst, dans, teater, musik, litteratur, film, fotografi etc.

Folkpartiet Liberalerna vill se en kommunal kulturpolitik med fokus på kvalitet. Folkpartiet Liberalerna vill också se ett ökat kulturdeltagande bland alla grupper, med särskilt fokus på barn och unga samt de som idag i liten utsträckning tar del av kultur. För dem som på ålderns höst drabbats av sjukdom och ensamhet är kulturen ofta bärare av hopp och förtröstan. Både unga och gamla behöver extra stöd i sökandet av god kultur.

Kulturen får en starkare ställning i vårt samhälle om ännu fler själva är aktiva som utövare av skapande insatser. Samhörighet och mänsklig värme får en styrka i kulturella upplevelser så väl som av eget skapande.

Kommunens bibliotek, museer, teatrar, konserthus och andra scener liksom det fria professionella kulturlivet ska ges ett starkt offentligt stöd. De kommunala resurserna styrs till den verk- samhet som håller hög kvalitet och gör kvalitetskulturen tillgänglig. Näringslivet bjuds in att öka sitt stöd till den lokala kulturen.

Barns och ungas tillgång till goda kulturupplevelser och möjlighet till eget skapande ska tillgodoses. Att få möta kultur av hög kvalitet redan i skolan är grundläggande i en bra utbildning. Kulturskolan ska locka barn och unga att utveckla eget skapande med både bredd och kvalitet. Kulturutbudet ska kunna upplevas som jämställt och tillgängligt för både män och kvinnor, pojkar och flickor oavsett fysisk och psykisk förmåga.

Kulturarvet och våra kulturmiljöer bevaras genom att de brukas och ibland även omdefinieras av dem som lever och verkar i Uppsala.

Folkpartiet Liberalerna vill att Uppsala kommun ska bli en av landets främsta idrottsstäder för både bredd- och elitidrott. Idrott skapar trygghet, social gemenskap, meningsfull fritid och utvecklar barn och unga till självständiga individer. En förutsättning för ett aktivt idrottsliv är gynnsamma villkor för föreningarna och kommunen. Uppsala ligger idag i framkant när det gäller gymnasiestudier kombinerat med idrott. Vi har ett unikt upplägg där samarbetet med specialförbunden ger positiva effekter för eleverna, föreningarna, skolan, kommunen och framför allt för samhället. Idrotten är viktig för folkhälsan.

Folkpartiet Liberalerna ser även idrotten som en viktig tillväxtfaktor. Idrotten lockar besökare till olika arrangemang som i sin tur skapar fler arbetstillfällen. Samverkan inom projektet Elitidrott Uppsala stärker relationerna mellan näringsliv, föreningsliv och kommunen och skapar bättre förutsättningar att bedriva elitidrott i Uppsala samt stärker och utvecklar varumärket Uppsala.

Utbyggnaden av lokaler och anläggningar för kultur, idrott och fritid har inte följt den ökande befolkningsutvecklingen vilket lett till brister i infrastrukturen. Det handlar om såväl större kulturcentra, evenemangs- och tävlingsarenor som utbud, service och anläggningar i bostadsnära lägen. Frågor om kultur, idrott och fritid måste därför ingå som en del av samhällsplaneringen i ett tidigt skede där såväl stadens som landsbygdens förutsättningar uppmärksammas. Samspelet och dialogen med civila samhället är viktig. Folkbildning och föreningsliv står för betydande insatser inom kultur-, idrotts- och fritidsutbudet och kan samla unga i påverkansarbete.

En utmaning är att förbättra tillgängligheten på de anläggningar som finns, så att personer med funktionsnedsättningar får bättre möjligheter att nyttja dessa. Idrottsanläggningar behöver också i högre utsträckning bli bokningsbara.

Ytterligare en utmaning för Idrotts- och fritidsnämnden är att skapa balans mellan idrott och andra fritidsaktiviteter, mellan förenings- och egenorganiserade aktiviteter och ge förutsättningar för en aktiv och hälsofrämjande fritid för alla oavsett socio-ekonomisk bakgrund, kön eller etniskt ursprung. Viktigt är också att skapa goda förutsättningar för så väl landsbygdsboende som stadsbor.

För Folkpartiet Liberalerna är det viktigt att poängtera att det inte råder någon motsättning mellan breddidrott och elitidrott. Snarare finns ett ömsesidigt beroende, vilket gör att satsningar måste ske på både breddidrott och elitidrott.

Folkpartiet Liberalerna har medverkat till att ett antal viktiga beslut fattades angående arenor; en ny innebandy- och friidrottsarena, konstgräs runtom i Uppsala, Relita-hallen, tennis, spontanidrott, hockey (Uppsala Arena) och nu ett nytt Studenternas. Det kvarstår dock en matcharena för bandy. En omvandling av Relita-hallen är det enklaste och mest kostnadseffektiva sättet att ordna detta anser Folkpartiet Liberalerna.

En ekonomi i balans är nödvändigt att sträva mot, men är också en utmaning då behoven av satsningar är så stora.

## Nationella mål och styrande beslut

- Statliga nationella mål för kulturpolitiken och samverkansmodellen med regional kulturplan.
- Kulturpolitiskt program för Uppsala kommun.
- Biblioteksplan. Uppsala kommuns biblioteksplan ska revideras.
- Nationella mål för kulturmiljöarbete ska även vägleda politiken i kommuner och landsting.

- Den statliga ungdomspolitiken omfattar ungdomar 13 till 25 år.
- En nationell strategi för kulturskolor är under framtagande.
- Övergripande nationella mål kring idrott och fritid finns i folkhälsomålen samt i barnkonventionen.
- Kommunfullmäktige har under 2015 antagit ett idrotts- och fritidspolitiskt program för perioden 2015–2022.

## Gemensamma inriktningsmål

- Uppsalas evenemang bidrar till att stärka Uppsalas attraktivitet för medborgare och besöksnäringen.

- Uppsala kommuns utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter är jämställt och tillgängligt för alla.

## Gemensamma uppdrag

- Att uppdra till förvaltningen att ta fram ett förslag där nettokostnaderna endast ökar med 2,8 %.

- Att uppdra till förvaltningen att komma med ett förslag som motsvarar en ökning av nämndens olika avgifter med 2 %.

# 5.5.1 Idrotts- och fritidsnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Idrotts- och fritidsnämnden ansvarar för planering och utveckling av bredd- och elitidrott samt fritidsverksamhet. Nämnden löser sitt uppdrag huvudsakligen genom inhyrning och uthyrning av anläggningar samt genom att ha en långsiktig planering för lokalförsörjning avseende idrotts- och fritidsanläggningar. Samverkan sker med föreningar och andra aktörer inom nämndens ansvarsområde som en del i arbetet med att forma och upprätthålla riktlinjer och mål för föreningsstöd inom nämndens ansvarsområde.

## Inriktningsmål

- Uppsala ska vara en av landets främsta idrottskommuner för både bredd- och elitidrott.
- Den idrottsliga infrastrukturen ska vara modern, ändamålsenlig och driftsäker för föreningarna som utnyttjar den.
- Breddidrotten för barn och ungdomar har tillgång till ändamålsenliga, tillgängliga och bra hallar på rimliga tider. Att ytor för spontanidrotten ska vara moderna och anpassade efter behov.
- Studenternas och KAP-området ska utvecklas till en idrotts- och rekreationsoas i Uppsalas hjärta.

## Uppdrag

- Ett jämställdhetsperspektiv finnas vid fördelning av kommunala bidrag och satsningar på idrotter.
- Påbörja omvandlingen av Relitahallen till en matcharena för bandy.

## Riktade satsningar

- Rusta befintliga anläggningar så de får full funktionalitet.
- Förstärkning av föreningsstöd till aktiviteter för barn och unga.
- Resurs för föreningsbidrag till innebandy- och friidrottsarena i enlighet med kommunfullmäktiges tidigare beslut.
- Ersätt kvicksilverarmatur med LED för energieffektivisering.
- Realisera ombyggnad av Studenternas med ny fotbollsarena inom nuvarande område samt utveckling av anslutande område till en attraktiv aktivitetsanläggning för användning hela året, inklusive isbanor med huvudinriktning bandy, hastighetsåkning och allmänhetens åkning.
- Utomhusarena för träning och tävling i friidrott på Gränby sportfält.
- Österängens plan rustas upp för amerikansk fotboll på elitnivå, samt som alternativ elitfotbollsarena.
- Kvalitetshöjning av motionsspår inklusive utvecklad information för förbättrad tillgänglighet till enskilda spår och möjligheter att ta sig mellan olika spår.

# 5.5.2 Kulturnämnden

## Ansvar och verksamhetsområde

Kulturnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden fördelar stipendier, bidrag och annat stöd till kulturliv, kulturevenemang, folkbildning, nationella minoriteter och ansvarar för folkbiblioteksverksamhet, kommunens museer och kulturscener, konstnärliga gestaltningsprojekt, konstinköp och konstsamlingar. Nämnden stödjer ungdomars egna initiativ och ansvarar för fritidsgårdar, öppen fritidsverksamhet, övrig fritidsverksamhet för barn och unga samt kultur- och musikskola. Kulturmiljö- och kulturarvsfrågor samt stöd till bygdegårdar ingår också i nämndens ansvarsområde.

## Inriktningsmål

- Uppsalas kultur är tillgänglig för alla och kännetecknas av kreativitet, hög kvalitet och interkulturella utbyten.
- Uppsalas kulturliv är väl utvecklat genom samverkan mellan det offentliga, det fria kulturlivet, den ideella sektorn samt näringslivet.
- De kulturella uttrycken är närvarande i offentliga miljöer.
- Principen om armlängds avstånd till konstnärliga beslut ska iakttas på alla områden där det är relevant.

## Uppdrag

- Alla aktörer som tar del av kommunens stöd och finansiering ska bidra till att öka andelen personer som tar del av det befintliga kulturutbudet och särskilt uppmärksamma dem som i låg utsträckning tar del av kultur.
- Inför en kulturgaranti för barn och unga från 0-19 år
- Stärk Fredens Hus grundfinansiering i syfte att vidmakthålla en diskussion och dialog om vad som gör Sverige till ett land i fred.
- Bjud in nyinflyttade Uppsalabor att delta i en dialog med andra Uppsalabor om konflikter, krig, och hur man sluter och bevarar fred på Fredens Hus.
- Utred i samråd med berörda nämnder en så kallad inclined elevator eller annan form av fast förbindelse som underlättar för fotgängare och cyklister att ta sig uppför Bleke backe vid Uppsala slotts södra torn i syfte att göra museimiljön vid Uppsala slott mer tillgänglig.
- Utred möjligheterna att skapa ett Dansens Hus
- Undersök tillsammans med Destination Uppsala möjligheterna att i samarbete med Uppsalas kör- och kulturliv skapa en årligt återkommande internationell körfestival
- Fortsätt att utreda och utveckla Uppsala slott som museimiljö.
- Utveckla Kvarteret Karin med Walmstedtska gården till en kulturmiljö för och av konstnärer och författare, som också är öppen för allmänheten.
- Verka för en breddad kulturfinansiering.

## Riktade satsningar

- Höja kvaliteten i fritidsklubbar och fritidsgårdar och utreda behoven av att etablera nya fritidsklubbar i områden med brist på öppen fritidsverksamhet.

- Fortsätta utvecklingen av Uppsala konstmuseum.

- Utveckla marknadsföringen av kultur- och fritidsutbudet och därmed synliggöra kulturevenemang i högre utsträckning.

- Utveckla kulturkvarteret Karin med Walmstedtska gården.

- Ansöka om att delta i Statens konstråds satsning av konstnärlig berikning av miljonprogrammets gemensamma platser.

- Tidiga insatser på barn och ungas fria tid. Dessa medel syftar till att göra riktade insatser gentemot områden och målgrupper där behoven är som störst. Det handlar om stöd till föreningsverksamhet samt resursförstärkningar till fritidsklubbar och fritidsgårdar. Kulturnämndens fördelning av medlen ska bygga på en omvärldsbevakning och levande dialog kring utvecklingen i stadsdelarna, ungdomskulturen och föreningslivet.

# 5.6 Ägardirektiv, avkastningskrav och utdelningsprinciper för Uppsala Stadshus AB och dotterbolagen i stadshuskoncernen

De helägda bolagen är inordnade i en aktiebolagsrättslig koncern. Moderbolaget i bolagskoncernen är Uppsala Stadshus AB.

Kommunfullmäktiges beslut om ägarstyrning av de helägda bolagen finns utförligare beskriven i ägarpolicyn för de helägda bolagen. Samtliga helägda dotterbolag i Stadshuskoncernen omfattas av kapitaltäckningsgarantin vilket innebär att moderbolaget garanterar att det egna kapitalet i respektive dotterbolag alltid uppgår till minst bolagets aktiekapital.

Styrelserna i de kommunala bolagen ansvarar för att den operativa verksamheten i respektive bolag bedrivs i enlighet med bolagets ändamål samt fullmäktiges ägardirektiv och övriga krav som beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelse.

Kommunstyrelsen, genom styrelsen för Uppsala Stadshus AB, genomför dialoger med samtliga bolagsstyrelser runt de frågor som är väsentliga för kommande Mål och budgetperiod. I avsnittet nedan behandlas kommunfullmäktiges direktiv till de helägda bolagen avseende inriktning av verksamheten, ekonomiskt resultat och avkastning.

Ägardirektiv antas på respektive bolagsstämma i kommunens direkt och indirekt ägda bolag. Det ankommer på bolagets styrelse och verkställande direktör att följa ägardirektiv.

Kommunstyrelsens roll som företrädare för ägaren (kommunfullmäktige) innebär bland annat att löpande utvärdera verksamheten och verksamhetsformen, bolagens strategier och mål, hur dessa överensstämmer med kommunens övriga verksamhet samt hur bolagsverksamheten sköts av bolagsstyrelse och bolagsledningen.

Ägardirektivens syfte är att möjliggöra en aktiv styrning av bolagen samt underlätta för kommunen att följa verksamheten.

Den formella styrningen i bolagsordning och ägardirektiv är inte tillräckligt för ett aktivt ägarskap. Som komplement till formella styrdokument ska bolagsstyrning ske genom kontinuerligt samråd och dialog mellan bolags- och kommunsstyrelse.

Vad gäller av kommunen delägda bolag ska, med beaktande av 3 kap 18 § kommunallagen, så långt som möjligt kommunens inflytande som delägare säkerställas genom aktieägaravtal.

Utdelning från bolagen ska behandlas som en del i arbetet med årsredovisningen.

## Ägardirektiv för samtliga bolag

Kommunfullmäktige har beslutat om ett antal styrdokument. Dessa omfattar och ska tillämpas av samtliga nämnder och bolag. Som exempel kan nämnas jämställdhets- och arbetsgivarpolicy, miljö- och klimatprogram och upphandlingspolicy. De av kommunstyrelsen fattade riktlinjerna för sponsring och sociala medier ska tillämpas av bolagen.

Respektive bolag ska genom affärsplanen synligöra dess bidrag till uppfyllelse av fullmäktiges prioriteringar uttryckta i styrdokument samt generella och bolagsspecifika ägardirektiv. Samråd och dialog mellan bolag och ägare ska ske inför styrelsens fastställande av affärsplan.

Moderbolaget och dotterbolagen ska verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Bolagen ska arbeta med klimatdriven affärsutveckling och energieffektiviseringar. Bolagen ska stödja systematisk tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar, klimatneutrala transporter samt materialval med hög miljöprestanda. Bolagen ska bidra till en hållbar utveckling genom att använda gröna obligationer där så är tillämpligt.

Dotterbolagen ska anmäla följande till Uppsala Stadshus AB

1. årligt fastställande av affärsplaner med strategiska mål för de närmaste tre åren,
2. fastställande av budget för verksamheten,
3. ställande av säkerheter,
4. bildande/avveckling av bolag,
5. köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant,
6. köp eller försäljning av fast egendom,
7. månadsrapportering,
8. årsbokslut och delårsbokslut.

Dotterbolagen ska följa fastställda redovisningsprinciper för koncernen. Särskilda värderingsfrågor ska lösas i samråd med Uppsala Stadshus AB.

Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämning inom Stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter.

Investeringar som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd inom Uppsala kommun ska godkännas av Uppsala Stadshus AB. Frågor av principiell beskaffenhet ska godkännas av kommunfullmäktige.

Rekrytering och förhandling av anställningsvillkor för vd och vice vd i dotterbolagen ska ske i enlighet med process fastställd av styrelsen för Uppsala Stadshus AB.

Samtliga bolag ska vara en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling och därmed samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla nya och förnya befintliga stadsdelar.

# Uppsala Stadshus AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun äga och förvalta aktier i bolag verksamma inom Uppsala kommuns kompetensområde. Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Uppsala Stadshus AB är moderbolaget i Stadshuskoncernen och ska äga samtliga aktier i dotterbolagen.
- Moderbolaget ska leda och samordna verksamheten i bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för koncernen och som inte är av större principiell beskaffenhet.
- Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och i kommunkoncernen och aktivt följer bolagskoncernens utveckling.
- Leda arbetet med att ta fram en plan för hur de kommunala bostadsbolagen ska fördubbla sitt bostadsbyggande. Detta ska samordnas med berörda nämnder och bolag.
- Svara för koncernens övergripande utveckling, strategiska planering, löpande ekonomisk kontroll och uppföljning.
- Leda arbetet med att stärka tätorterna och stadsdelarna genom satsningar på centrum, upprustningar, socialt ansvarstagande, ett bättre utnyttjande av befintliga lokaler, samt nyproduktion av bostäder
- Bolagskoncernen, med ledning av moderbolaget, ska aktivt delta i samordningen i tidiga skeden med berörda nämnder så att strategiska stadsutvecklingsprojekt sker på ett effektivt och synkroniserat sätt.

- Uppsala Stadshus AB ska göra en översyn av förvaltningen av stadens verksamhetsfastigheter avseende gränsdragningsfrågor för drift, underhåll och investering.
- Ta fram en CSR-strategi för koncernen och bolagen för deras möjligheter till en positiv samhällsutveckling och en sammanhållen samt en jämställd kommun.
- Ställ sociala krav i upphandlingar och investeringar inom koncernen.

# Uppsalahemkoncernen

Bolaget ska inom Uppsala kommun:

- direkt eller indirekt förvärva, äga, förvalta och utveckla fastigheter och tomträtter,
- bygga bostäder och därtill hörande kollektiva anordningar samt även lokaler, i de fall lokalerna utgör en mindre del av dessa fastigheter, som används för kommunal verksamhet eller är kommersiella lokaler som bidrar med kvaliteter till den övriga verksamheten,
- samt i övrigt bedriva härmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 §§ kommunallagen (1991:900), bedriva verksamheten enligt affärsmässiga principer och i allmännyttigt syfte genom att främja bostadsförsörjningen i Uppsala kommun och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Uppsalahem AB ska, som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga framför allt hyresfastigheter i Uppsala. Uppsalahem AB ska erbjuda kunderna det boende de vill ha i olika faser i livet.
- Med utgångspunkt i den av kommunfullmäktige antagna bostadspolitiska strategin, ska Uppsalahem bidra till att nya lägenheter tillkommer i kommunen.
- Uppsalahem ska erbjuda minst sju procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter AB Uppsalahem hyr ut per år).
- I arbetet med hållbar stadsutveckling ska Uppsalahem särskilt fokusera på energibesparingar i Miljonprogrammet samt att minska boendesegregationen.
- Uppsalahem ska verka för ett brett utbud av kommersiell och samhällelig service i de områden där Uppsalahem verkar.
- Utifrån allmännyttans principer och på affärsmässiga grunder ska Uppsalahem söka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter per år.
- Uppsalahem ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.
- Uppsalahem AB är undantaget från kravet att följa Uppsala kommuns finanspolicy då en egen finanspolicy finns.
- Arbeta för att hålla nere produktionskostnaderna i nyproduktion.
- Utveckla metoder för innovativa lösningar för billigare byggande och tillfälliga bostäder.
- Ta hänsyn till olika typer av familjekonstellationer och boendeförhållanden vid planerandet av nya bostäder.
- Fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader.

| Mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | 204 | 212 | 220 |
| Avkast på justerat eget kapital* | 2%+ inflation | 2%+ inflation | 2%+ inflation |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Investeringar | 950 | 950 | 950 |

*avkastning på justerat eget kapital definieras som koncernens eget kapital enligt bokföringen med tillägg för fastigheternas övervärde.

# Uppsala Kommuns Fastighets AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun projektera, bygga, äga och förvalta centrumanläggningar och bostäder. Verksamhetens vinst ska användas för dessa syften.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 §§ kommunallagen (1991:900), bedriva verksamheten på affärsmässiga grunder i syfte att tillgodose små företags behov av lokaler i Uppsala kommun under förutsättning att verksamheten inriktas på företagarkollektivet i allmänhet.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Uppsala kommuns Fastighets AB är kommunens redskap för att bygga, utveckla och förvalta lokaler och centrumanläggningar.
- Bolaget ska bidra till utveckling i Uppsalas kransorter och stärkt social sammanhållning i kommunen.
- Bolaget ska vara delaktigt i arbetet med framtagandet av översiktsplaner.
- Uppsala kommun Fastighets AB ska erbjuda, om kommunen begär det, upp till fem procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsala Kommuns Fastighets AB hyr ut per år).
- Bolaget ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

- Påbörja planering för en försäljning av Gottsunda centrum.

| Mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | -3 | -1 | 0 |
| Avkast. på totalt kapital | 1,2 % | 1,3 % | 1,6 % |
| Investeringar | 105 | 57 | 25 |

# AB Uppsala Kommuns Industrihus

Bolaget ska inom Uppsala kommun förvärva, äga, bebygga, förvalta samt bedriva handel med fast egendom (lokaler) avsedda för hantverk, småindustri och offentliga förvaltningar samt att bedriva därmed förenlig utredningsverksamhet.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 §§ kommunallagen (1991:900), bedriva verksamheten på affärsmässiga grunder i syfte att tillgodose små företags behov av lokaler i Uppsala kommun under förutsättning att verksamheten inriktas på företagarkollektivet i allmänhet.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- AB Uppsala Kommuns Industrihus ska vara ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen. Det näringspolitiska uppdraget ska leda till en attraktiv kommun byggd på ett mångfacetterat och diversifierat näringsliv.
- Bolaget ska på ett effektivt sätt erbjuda ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser.
- Bolaget ska pröva särskilda lokaler för inkubatorverksamhet.

- Bolaget ska arbeta strategiskt för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi.

| Mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | 37 | 27 | 20 |
| Avkast. på totalt kapital | 4,0 % | 3,0 % | 2,5 % |
| Investeringar | 90 | 115 | -- |

Utdelning: 15 miljoner kronor under 2016.

# Uppsala Parkerings AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun förvärva, uppföra och förvalta parkeringsanläggningar för cyklar och bilar samt bedriva därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Uppsala Parkerings AB ska vara ett redskap för att skapa ändamålsenliga kommunala parkeringar för både cykel och bil och bidrar därmed till stadens utveckling.
- Bolaget ska arbeta strategiskt utifrån kommunens övergripande mål om att öka andelen gång-, cykel- och kollektivtrafik samt minska trafikens miljöbelastning genom parkeringsstyrning, bland annat genom fler avgiftsbelagda parkeringar och höjda avgifter.
- Bolaget ska bidra aktivt till ett högt utnyttjande av parkeringsgaragen i innerstaden och bidrar med sin kompetens i utformningen av kommunens parkeringsstrategi.
- Bolaget ska säkerställa att, i syfte att tillgodose parkeringsbehovet i centrala Uppsala, inom en sjuårsperiod skapa 600 nya parkeringsplatser i ett eller flera parkeringsgarage och/eller vid kollektivtrafikförsörjda pendlarparkeringar. Utbyggnaden ska mötas av borttagna parkeringsplatser på markplan.
- Bolaget ska i samverkan med plan- och byggnadsnämnden utarbeta rutiner för aktiv hantering av parkeringsköp.
- Bolaget ska verka för differentierade och, jämfört med dagens nivåer, sänkta avgifter i befintliga parkeringsgarage (i syfte att höja beläggningsgraden i garagen) och höjda avgifter på markparkeringar.
- Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.
- Fortsätta kvalitetsarbetet inom bolaget, vilket bland annat innebär ökad trygghet och trivsel för kunderna.
- beakta framkomlighetsperspektivet vid planering av nya garage samt att befintlig kapacitet utnyttjas optimalt

| Mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | 17 | 17 | 17 |
| Avkast. på totalt kapital | 8,4 % | 4,3 % | 3,2 % |
| Investeringar | 15 | 240 | 300 |

# Fyrishov AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun tillhandahålla en arena för folkhälsa, idrott och evenemang. Arenan ska som besöksattraktion och mötesplats stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, turistmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten.

Bolaget ska äga och förvalta samtliga fastigheter inom Fyrishovsanläggningen.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Fyrishov AB ska tillhandahålla arena för fritid, idrott, bad och evenemang med syfte att bidra till en ökad folkhälsa.
- Arenan och badet, som besöksattraktion, ska stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag. Verksamheten ska vara relevant och välkomnande för alla människor oavsett kön, bakgrund och funktionsnedsättning.
- Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun och svara för bad, sport och rekreation samt därmed förenlig verksamhet.
- Bolaget ska samverka med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.
- Fyrishov ska marknadsföra Uppsala som en av norra Europas främsta mötesplatser.
- Fyrishov ska fortsätta utveckla anläggningen så att den är väl anpassad för genomförandet av marknadsledande mässor, internationella kongresser, konferenser, evenemang samt kringtjänster.
- Fyrishov ska effektivisera verksamheten och därigenom öka bolagets lönsamhet.
- Fyrishov ska arbeta för att öka intäkterna.
- Tillhandahålla simundervisning kostnadsneutralt till Uppsala skolor.
- Bolaget ska verka för ökad simkunnighet i Uppsala.
- Fyrishov ska erbjuda sommarsimskola för de elever som inte klarat läroplanens simkunnighetsmål. Elever i årskurs 9 ska prioriteras.

| mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | -10 | -16 | -16 |
| Avkast. på totalt kapital | Neg | Neg | Neg |
| Investeringar | 90 | 160 | 160 |

# Uppsala stadsteater AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun med egen ensemble och på annat sätt bedriva konstnärlig teaterverksamhet och därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Uppsala stadsteater AB bidrar genom sin konstnärliga verksamhet till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

- Stadsteatern som mötesplats ska stärka den positiva bilden av Uppsala som en attraktiv stad och därmed bidrar till att stärka besöksnäringen.
- Uppsala stadsteater AB ska föra dialog med kulturnämnden om hur bolaget ska bidra till Uppsalas kulturella utveckling.
- Bolaget ska tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.
- Bolaget ska samverka med andra kulturinstitutioner och besöksmål, särskilt inom Uppsala Stadshuskoncern, för att stärka kulturlivet och uppnå samordningsvinster.
- Stadsteatern ska arbeta aktivt för att engagera särskilt barn och ungdom som publik, besökare och deltagare i olika typer av verksamhet.
- Stadsteatern ska arbeta för att tillgängliggöra produktionerna för personer med funktionsnedsättning.
- Stadsteatern ska effektivisera verksamheten och därigenom öka bolagets lönsamhet.
- Stadsteatern ska arbeta för att öka intäkterna.

| mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | -70,6 | -72,1 | -73,6 |
| Avkast. på totalt kapital | Neg | Neg | Neg |
| Investeringar | 4 | 2 | 2 |

## Uppsala Konsert & Kongress AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun ansvara för verksamheten i Uppsala kommuns konsert- och kongresshus och att bedriva därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

### Bolagsspecifika ägardirektiv

- Uppsala Konsert & Kongress AB ska tillhandahålla en mötesplats för musik för alla Uppsalabor.
- Bolaget ska genom sin musikverksamhet aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala samt genom kongress- och konferensverksamheten bidrar aktivt till en utveckling av besöksnäringen i Uppsala.
- Genom konserter och möten ska bolaget stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad.
- Uppsala Konsert & Kongress AB ska föra dialog med kulturnämnden om hur bolaget ska bidra till Uppsalas kulturella utveckling.
- Bolaget ska samverka med andra aktörer inom kulturlivet och besöksnäringen för att stärka respektive område och uppnå samordningsvinster.
- UKK ska marknadsföra Uppsala som en av norra Europas främsta mötesplatser.
- UKK ska fortsätta utveckla anläggningen så att den är väl anpassad för genomförandet av marknadsledande mässor, internationella kongresser, konferenser, evenemang samt kringtjänster.
- UKK ska effektivisera verksamheten och därigenom öka bolagets lönsamhet.
- UKK ska arbeta för att öka intäkterna.

| mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | -33,6 | -34,3 | -34,5 |
| Avkast. på totalt kapital | Neg | Neg | Neg |
| Investeringar | 4 | 7 | 3 |

# Uppsala Vatten och Avfall AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun uppföra, förvärva, äga, förvalta samt utveckla fast och lös egendom i form av anläggningar och utrustning för tekniska nyttigheter och tjänster avseende vattenförsörjning, avlopps- och avfallshantering, produktion av biogas samt därtill hörande verksamheter.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen inom av Uppsala kommun fastställt verksamhetsområde samt att ansvara för kommunens verksamhet på området. Ovan angivna kommunalrättsliga principer ska dock inte beaktas i den mån de inte är förenliga med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Bolaget även äger, driver och utvecklar kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget ska besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.
- Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för hushållsavfallstjänster.
- Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åtstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan samt ruttplanering för minskade avfallsmil.
- Bolaget ska aktivt medverka i samhällsplaneringen och delta i Mälarens Vattenvårds-förbundsprojekt ”Mälaren-en sjö för miljoner”.
- Bolaget ska ha ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas, samt verka för att ytterligare tankställen för biogas etableras.

| mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | 8 | 6 | 5 |
| Avkast. på justerat eget kapital | 5,2% | 3,8% | 3,0% |
| Investeringar | 376 | 427 | 310 |

# Uppsala bostadsförmedling AB (f.d.Uppsala Kommuns Gasgenerator AB)

Uppsala Kommuns Gasgenerator bytte namn och verksamhetsinrikting under 2015 och är idag Uppsala bostadsförmedling AB, ett bolag som kommer att påbörja bostadsförmedlingsverksamhet med start tidigast 1 januari 2016.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 §§ kommunallagen (1991:900), bedriva verksamheten enligt självkostnadsprinciper i syfte att främja bostadsförsörjning.

Föremålet för bolagets verksamhet är att förmedla hyreslägenheter inom Uppsalaregionen och även bedriva annan därmed sammanhängande verksamhet. Bolaget spelar en viktig roll inom det bostadssociala området.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Uppsala bostadsförmedling AB är kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsalaregionen.
- Bostadsförmedlingen verkar för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med särskilt fokus på ungdomar och studenter.
- Bostadsförmedlingen har god kunskap om och marknadsför bostads- och fastighetsmarknaden i Uppsalaregionen samt stärker dess attraktionskraft.
- Bostadsförmedlingen bär sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt avgift för förmedling.
- Bostadsförmedlingen har möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.
- Förmedla lägenheter i ett öppet och transparent system efter kötid, det vill säga till den kund som har längst kötid och uppfyller fastighetsägarens krav.
- Skapa en väl fungerande regional marknadsplats i Uppsala län för hyresrätter.
- Bidra i arbetet med att förmedla minst 100 försöks- och träningslägenheter samt Bostad Först-lägenheter per år och nå nollvisionen för hemlösheten inom fem år.

| mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | -0,3 | 0,3 | 1 |
| Avkast. på totalt kapital | Neg | <1% | 10% |
| Investeringar | 10 | -- | -- |

# Uppsala kommun Skolfastigheter AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet samt därmed jämförlig verksamhet. Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning av lokaler huvudsakligen till skol- och förskoleverksamhet. Därvid kan bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomrätter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Bolaget ska utveckla aktivt funktionella och ekonomiskt effektiva pedagogiska lokaler som stödjer verksamhetens behov.
- Bolaget ska följa det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.
- Bolaget ska verka för att lokalkostnader per barn eller elev är oförändrade eller minskar jämfört med 2014 års nivå.
- Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma utbildningslokaler, bl.a. i enlighet med beslutet om giftfria förskolor.
- Börja planera för en ny F-9 skola mellan Gottsunda och Sunnersta i syfte att tillgodose framtida behov och ersätta Gottsundaskolan.
- Tillsammans med utbildningsnämnden verka för kostnadseffektiva, energieffektiva och ändamålsenliga lokallösningar.
- Delta i den långsiktiga planeringen och genomföra utbyggnaden av förskolor och grundskolor för ett växande Uppsala.
- Verka för en giftfri skolmiljö i samarbete med Miljöförvaltningen.
- Arbeta aktivt för att tillgodose en god inomhus- och utomhusmiljö avseende ljud och luftkvalitet.
- Utveckla och upprusta kommunens skolgårdar och utemiljöer där det bedöms nödvändig.

- Ta fram en plan hur Uppsalas skolgårdar bättre kan rustas för att främja spontanidrott och rörelseinriktad lek samt göra gårdarna tillgängliga.
- Inventera möjligheterna att skapa studentlägenheter i lediga lokaler.
- Fortsätta det aktiva arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader.
- Se över möjligheterna att installera solceller eller plantera grönska på skolbyggnaders tak och fasader.

| mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | 25 | 0 | -27 |
| Avkast. på totalt kapital | 3,0 | 2,7 | 2,4 |
| Investeringar | 605 | 600 | 600 |

# Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB

Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler samt mark för de fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamheter och anläggningar som bedrivs inom Uppsala kommun, samt därmed jämförlig verksamhet.

Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fastigheter och tomträtt för uthyrning av lokaler och mark huvudsakligen för fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamhet. Bolaget kan därvid bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Bolaget ska fokusera på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet.
- Bolaget ska verka för att erbjuda bra och kostnadseffektiva lokaler.
- Bolaget ska verka för att ytterligare förbättra tillgängligheten.
- Bolaget ska samarbeta med idrotts- och fritidsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden i samordningen av användningen av lokaler, mark och anläggningar.
- Fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader.
- Arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi.
- Genomföra en kartläggning av evenemang på arenorna utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

| mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | -2 | -1 | 0 |
| Avkast. på totalt kapital | 1,7 % | 1,8 % | 1,6 % |
| Investeringar | 238 | 338 | 296 |

# Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för de olika verksamheter som kommunen bedriver, samt därmed jämförlig verksamhet. Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning

av lokaler huvudsakligen till de specialverksamheter som Uppsala kommun bedriver, med undantag för skol- och förskoleverksamhet samt fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamhet.

Bolaget ska därvid bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomrätter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

## Bolagsspecifika ägardirektiv

- Bolaget ska särskilt fokusera på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de olikartade specialfastigheter som ingår i beståndet.
- Utifrån tidigare beslut att utveckla stadshuset ges Förvaltningsfastigheter AB i uppdrag att inom ramen för beslutade investeringsramar på 850 mnkr i 2015 års priser utarbeta systemhandlingar och kalkyler som underlag för slutligt investeringsbeslut.

| mnkr | 2016 | 2017 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Res.efter finansnetto | -2 | -6 | -11 |
| Avkast. på totalt kapital | 0,6 % | 0,2 % | 0,0 % |
| Investeringar | 21 | 142 | 295 |

# 5.7 Direktiv för produktionsstyrelser

Kommunens egenproduktion är samlad under två produktionsstyrelser, Styrelsen för Teknik och service och Styrelsen Uppsala vård och omsorg.

## Styrning

Produktionsstyrelserna leder kommunens produktion enligt det reglemente som fastställts av kommunfullmäktige och de avtal som tecknas med kommunens nämnder, styrelser och bolag.

Produktionsstyrelserna ansvarar för att verksamheten drivs konkurrenskraftigt och effektivt. Styrelserna ansvarar för en god dialog och klagomålshantering gentemot brukarna.

Produktionsstyrelserna följer upp och utvärderar de egna verksamheterna ur produktivitets- och kvalitetsperspektiv. De ansvarar för att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen får återrapportering samt att uppdragsgivare får återkoppling av hur ingångna avtal fullföljs.

Det ingår i varje styrelses ansvar att se till kommunhelheten och arbeta enligt kommunfullmäktiges beslut och styrdokument. Dessa implementeras i verksamheten.

## Ekonomi

Det ekonomiska kravet på produktionsstyrelserna är att ha en ekonomi i balans. Ett underskott ska återställas inom tre år.  Negativt eller positivt resultat förs över till nästa år och påverkar det egna kapitalet. Produktionsstyrelsernas ackumulerade överskott får användas till utvecklingsinsatser och/eller omställning av verksamhet.

## Styrelsen för teknik och service

Styrelsen för teknik och service ansvarar för kommunens egen produktion av produkter, materiel och tjänster inom det tekniska området, efter interna överenskommelser och enligt särskilda direktiv från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Styrelsen erbjuder även servicetjänster till kommunens nämnder, styrelser och bolag. Tjänsteutbudet varierar över tid beroende på kundernas/brukarnas önskemål och behov. Styrelsen ska ha en effektiv organisation som bidrar till att hålla kommunens nettokostnadsutveckling på en låg nivå.

Avkastningskrav: 16 miljoner.

## Styrelsen Uppsala vård och omsorg

Styrelsen Uppsala vård och omsorg ansvarar för kommunens egen produktion av tjänster inom vård och omsorg, efter interna överenskommelser och enligt särskilda direktiv kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Nämnden är vårdgivare för den verksamhet som bedrivs i egen regi.

Styrelsen ska ha en effektiv organisering och en administration som underlättar för nyckelkompetens, som exempelvis vårdpersonal, att fokusera arbetstiden mot vårdtagare och brukare. Styrelsen ska se över organisation, arbetssätt och administration. Detta i syfte att hålla ner uppdragsnämndernas kostnader och säkra ett genomslag för den politiska viljeinriktningen.

Avkastningskrav: 20 miljoner.

## Uppdrag

- Att bedriva utvecklingsarbete inom sina ansvarsområden, främst inriktat på välfärdsteknologi och eHälsa.

# 6. Investeringar

Investeringar möjliggör tillväxt men är också nödvändiga för att upprätthålla befintlig infrastruktur.

Förslagen till investeringar för perioden 2016-2018 handlar både om att förnya eller ersätta befintlig infrastruktur och om att skapa kapacitet för att möta de behov en växande kommun genererar. Oberoende vilket så binder investeringar kapital och genererar kostnader över lång tid. Uppsala kommuns nuvarande investeringsplaner, oavsett i vilken del av organisationen de genomförs, ligger på en hög nivå. Nivån motiveras dels av att det finns en omfattande infrastruktur som behöver ersättas dels av de behov som genereras av att både stad och landsbygd växer.

Kostnaden för investeringarna faller på olika kollektiv. Kollektiven kan indelas i hyresgäster, parkeringsanvändare, VA- och renhållning samt skattebetalare. Analysen av investeringar och deras kostnadskonsekvenser behöver ske utifrån vem som ska betala och hur investeringarna påverkar centrala nyckeltal av intresse för kommunens långivare.

För de investeringar som ger kostnader vilka faller på hyresgäster, parkeringsanvändare respektive VA- och renhållningskunder kan kostnadskonsekvensen motiveras om dessa kollektiv kan bära kostnaderna inom etablerade hyres- och avgiftsnivåer. Investeringar som ska bäras av skattekollektivet kräver en mer djupgående analys då utrymmet för att möta en utökad kostnad är begränsat.

Till de mest centrala nyckeltalen för att hantera investeringsfrågor inom Uppsala kommunkoncern, kommun och bolag, räknas:

- Resultat
- Soliditet 1
- Soliditet 2, inklusive pensionsåtaganden
- Låneskuld per invånare
- Kapitalkostnadsnivå ((ränta + avskrivningar)/omsättning)
- Nettokostnadsutveckling (kostnadsutvecklingen inom den skattefinansierade verksamheten)

Under den senaste dryga tioårsperioden har flera av de centrala nyckeltalen visat på en negativ trend. Soliditeten i kommunkoncernen har sjunkit från 20 procent år 2002 till 12 procent 2014 medan skulderna under samma tidsperiod ökat från 31 600 till 71 000 kronor per invånare.

## Investeringsutrymme

Om utgångspunkten för investeringsutrymmet är att alla investeringar ska vara självfinansierade, det vill säga ingen upplåning behövs för att genomföra dem, begränsas utrymmet för perioden 2016-2018 till en nivå mellan 1,2 och 1,4 miljard kronor för kommunkoncernen. Detta belopp genereras genom förväntad vinst med tillägg för årets avskrivningar. Utrymmet begränsas ytterligare om vi istället för förväntad vinst tar genomsnitt av föregående treårsperiod. Med denna utgångspunkt uppgår utrymmet till 900 miljoner kronor.

I sammanställningen över de investeringar som redovisats som både pågående och planerade från olika parter inom kommunkoncernen finns anläggningar och fastigheter vilka till fullo ska betalas av externa kunder och hyresgäster. Dessa investeringar är till stor del knutna till att försörja ett växande Uppsala med bostäder, parkeringshus/-garage, industrilokaler samt infrastruktur för fastigheter. De som brukar dessa fastigheter och anläggningar täcker till hundra procent kostnaden genom hyror och avgifter varför dessa investeringar kan ligga utanför det framräknade utrymmet. Inom övriga investeringar kan det finnas åtgärder som sänker kostnaden för en verksamhet, så kallade rationaliseringsinvesteringar. Även sådana investeringar kan övervägas att ligga utanför utrymmet enligt ovan.

Slutsatsen av detta resonemang blir att utrymmet för de investeringar som ska användas och betalas inom skattefinansierad verksamhet och som inte bidrar till rationaliseringar som utgångspunkt över tid kan ligga i intervallet 900-1000 miljoner kronor beroende på resultatnivå för kommunkoncernen. Denna nivå utgår från att hela det utrymme som finns för självfinansiering dediceras för dessa investeringar. Om en lägre självfinansieringsgrad accepteras ökar detta utrymme. I tabellen nedan har markerats med grönt de bolag vilkas investeringar helt bekostas av användarna medan gulmarkerade är de som ska bekostas av skattemedel.

## Investeringsramar

Utifrån de grundförslag som upprättats har gjorts en prövning av de investeringar som riktar sig till styrelser och nämnder inom Uppsala kommun. För dessa investeringar måste skattekollektivet helt bära kostnaden. Med utgångspunkten att alla investeringar ska kunna klaras inom de kostnadsramar som IVE 2015-2018 indikerar för perioden 2016-2018 har en revidering av investeringsramarna gjorts. Det är investeringar inom främst gatu- och samhällsmiljönämnden som fått justeras ned. Inom utbildningsnämndens område har tidsförskjutningar gjorts för något enstaka objekt. När det gäller investeringar hos Fyrishov finns i dagsläget en osäkerhet om behovet för badanläggningen men där kommer inspektioner och undersökningar skapa klarhet om behovet av åtgärder. Investeringar som berör idrotts- och fritidsnämndens ansvarsområde genomgår för närvarande en fördjupad beredning där utgångspunkten är att hitta alternativ som genererar lägre kostnader. Dessa investeringar är främst knutna till utveckling av Studenternas. I underlagen redovisas den nivå som förslaget från september innehåller vilket gett en lägre nivå än den som indikerades under våren.

Inom infrastruktur för kommunikation har en prioritering gjorts innebärande en fortsatt satsning på cykel- och kollektivtrafik. Stor del av övrigt utrymme inom gatu- och samhällsmiljönämndens område behövs för att klara påbörjade större objekt såsom bro över Fyrisån vid Flottsund samt två passager under järnvägen i centrala staden.

| **Part (mnkr)** | **2016** | **2017** | **2018** |
|---|---|---|---|
| Uppsalahem, koncern | 950 | 950 | 950 |
| Uppsala Kommuns Fastighets, koncern | 75 | 57 | 25 |
| Uppsala Kommuns Industrihus, koncern | 75 | 165 | 200 |
| Uppsala Parkering | 15 | 240 | 300 |
| Uppsala Vatten och Avfall | 350 | 520 | 400 |
| Uppsala bostadsförmedling AB | 10 | 0 | 0 |
| Uppsala Kommun Skolfastigheter | 405 | 600 | 600 |
| Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter | 21 | 142 | 295 |
| Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter | 129 | 137 | 256 |
| Fyrishov | 75 | 160 | 160 |
| Uppsala stadsteater | 4 | 2 | 2 |
| Uppsala Konsert & Kongress | 4 | 7 | 3 |
| Uppsala kommun | 395 | 505 | 526 |
| **Summa:** | **2 504** | **3 485** | **3 717** |

# 7. Organisation och styrning

Uppsala kommuns organisation och styrning syftar till att stärka den kommunala demokratin utifrån kommunfullmäktiges prioriteringar, erbjuda medborgarna kvalitet i välfärden, hållbar landsbygds- och stadsutveckling samt ordning och reda i den kommunala ekonomin. All verksamhet ska bedrivas utifrån ett tydligt medborgarperspektiv. Kommunen ska uppfattas som tydlig och logisk för medborgaren. Uppsala kommun arbetar med detta förhållningssätt under devisen ”Ett Uppsala - en kommun”.

## Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige företräder medborgarna i kommunen och är ägare av den totala kommunala verksamheten. Kommunfullmäktige säkerställer politisk genomslagskraft genom att besluta om:

### Styrdokument

- Vision
- Policys, program och riktlinjer
- Översiktsplan
- Mål och budget

### Organisation

- Reglemente
- Bolags- och delegationsordning
- Ledamöter i nämnder, styrelser och kommunrevision

Utifrån politiska prioriteringar och verksamhetens karaktär beslutar kommunfullmäktige om den kommunala verksamheten ska bedrivas som nämnd, produktionsstyrelse eller kommunalt bolag. Med de skilda organisatoriska formerna följer specifik lagstiftning som skapar specifika förutsättningar för styrning från kommunfullmäktige till nämnd/produktionsstyrelse respektive bolag. Oberoende av organisationsform ska verksamheten bedrivas i enlighet med kommunfullmäktiges prioriteringar uttryckta i styrdokument enligt ovan.

Styrning av all kommunal verksamhet utgår från kommunallagen. Kommunfullmäktige är nämnders, produktionsstyrelsers och kommunala bolags högsta beslutande organ. Eftersom de kommunala bolagen även måste förhålla sig till aktiebolagslagen är bolagsstämman högsta beslutande organ sett ur ett aktiebolagsrättsligt perspektiv. Eftersom kommunallagen inte är överordnad aktiebolagslagen måste kommunfullmäktiges beslut formellt anmälas/beslutas även på bolagsstämman. Oberoende om den kommunala verksamheten drivs som nämnd, produktionsstyrelse eller bolag ska frågor av principiell beskaffenhet behandlas av kommunfullmäktige alternativt kommunstyrelsen inför beslut i nämnd, produktionsstyrelse eller bolagsorgan (stämma, styrelse eller verkställande direktör).

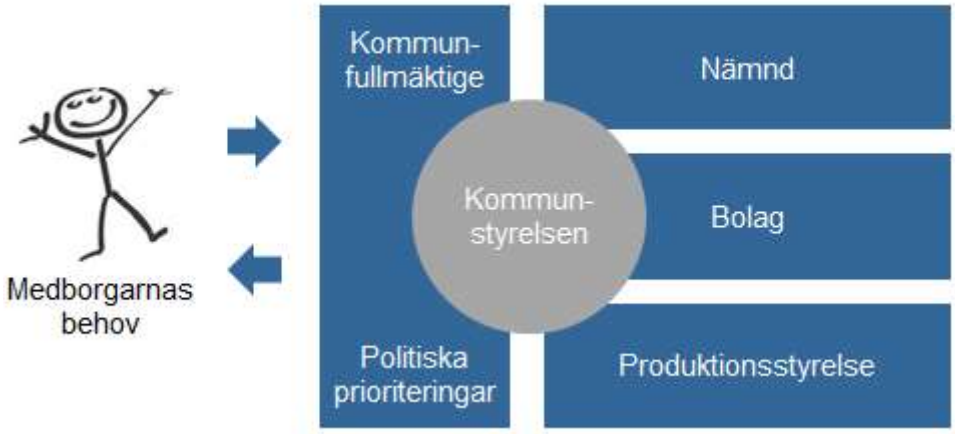


## Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens samlade verksamhet. I ansvaret ligger bland annat att leda processen för Mål och budget med tillhörande affärs- och verksamhetsplaner, månadsuppföljning, delårs- och årsredovisning. Kommunstyrelsen utfärdar regler, riktlinjer och rutinbeskrivningar för verksamhets- och ekonomihantering samt för de kommungemensamma redovisnings- och verksamhetssystemen. Kommunstyrelsen har även till uppgift att föra en fortlöpande dialog med nämnder, produktionsstyrelser och kommunala bolag för att säkerställa att verksamheten drivs i enlighet med fullmäktiges prioriteringar. Exempel på frågor för denna dialog är mål, strategi och andra frågor av principiell beskaffenhet, verksamhetens resultat, hur de levt upp till styrdokumentens krav och om frågor rörande roller med mera.

## Nämnder

I Uppsala kommun har vissa nämnder en så kallad systemägarroll, andra nämnder har en utpräglad utförarroll (kommunal egenregi) medan till exempel utbildningsnämnden har båda dessa roller samlade inom en och samma nämnd. Systemledarrollen innebär att ansvara för att kommunen lever upp till sitt välfärdsåtagande oberoende av om verksamheten utförs av kommun eller av enskilda utförare genom att ställa krav, bereda ekonomiska förutsättningar och följa upp och utvärdera verksamheten. Egenregin ska erbjuda attraktiv, kvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet i konkurrens med andra utförare. Många nämnder har också ett omfattande myndighetsansvar gentemot enskild. Uppsala är värdkommun för två kommungemensamma nämnder; överförmyndarnämnd och räddningsnämnd. I samråd med medverkande kommuner har Uppsala som värdkommun att fastställa Mål och budget för de gemensamma nämnderna.

Produktionsstyrelserna Uppsala vård och omsorg och teknik och service ansvarar för att utföra verksamhet utifrån kommunfullmäktiges styrdokument samt i enlighet med de överenskommelser som har tecknats med kommunens nämnder.

## Bolag

De kommunala bolagen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges styrdokument, beslutad bolagsordning och ägardirektiv. Uppsala Stadshus AB är moderbolaget i Stadshuskoncernen. Uppsala Stadshus AB leder och samordnar verksamheten i bolagskoncernen samt avgör frågor som är gemensamma för koncernen och som inte är av större principiell beskaffenhet. Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och i kommunkoncernen och följer aktivt bolagskoncernens utveckling.

## Externa utförare

Uppsala kommun producerar genom sina nämnder, produktionsstyrelser och bolag en stor del av kommunens verksamhet. Jämte de kommunala utförarna producerar även externa utförare såsom företag, stiftelser och ideella organisationer, delar av den kommunalt finansierade verksamheten. De externa utförarna, med undantag för de fristående skolorna, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med avtal som reglerar kvalitet, volym och pris samt former för uppföljning och utvärdering. Skolinspektionen beslutar om tillstånd och har tillsynsansvar för fristående skolor medan kommunerna beslutar om godkännande och har tillsyn över fristående förskolor och fristående fritidshem som inte anordnas av en fristående skola. För att försäkra att allmänheten har insyn i fristående skolor ska kommunen, jämte Skolinspektionens tillsyn, ha insyn i de fristående skolornas verksamhet inom kommunen. Kommunen ska lämna bidrag till de fristående skolorna per elev och ersättningen ska som lägst motsvara självkostnaden för den kommunala utbildningsverksamheten.

För att kommunen ska behandla medborgarna lika samt för att verksamheten ska vara av god kvalitet eftersträvar kommunen att ge likvärdiga förutsättningar för externa och kommunala utförare.

## Mål och budget

Kommunallagen anger att kommuner och landsting varje år ska upprätta en budget för nästa kalenderår med plan för de därefter två efterföljande åren (ekonomisk plan för en period om totalt tre år). Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Mål och riktlinjer för verksamhet och ekonomi med betydelse för god ekonomisk hushållning ska anges. Eventuella underskott ska enligt kommunalagens balanskravsresultat regleras inom tre år utgående från en av fullmäktige beslutad åtgärdsplan. Budgeten ska fastställas av fullmäktige före november månads utgång och kommunstyrelsen ska lämna över årsredovisningen till fullmäktige och revisorerna senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

I Uppsala fastställer fullmäktige årligen Mål och budget för kommande treårsperiod. Styrdokumentet syftar till att:

- Ge allmänheten möjlighet till insyn för att värdera och jämföra kvaliteten samt att bedöma om resurserna används på ett kostnadseffektivt och långsiktigt ansvarsfullt sätt.
- Säkerställa politisk genomslagskraft i enlighet med fullmäktiges prioriteringar.
- Erbjuda stöd för ökad effektivitet genom att:
    - Sätta fokus på det väsentliga.
    - Tillhandahålla träffsäkra mål och budgetar samt prognoser.
    - Ge underlag för medvetna och underbyggda beslut.
    - Identifiera avvikelser på ett tidigt stadium.
    - Erbjuda förutsättningar, stöd och incitament för utveckling.

Kommunstyrelsen leder arbetet med Mål och budget och genom att besluta om planeringsdirektiv startas processen. Planeringsdirektivet innehåller majoritetens politiska prioriteringar, ekonomiska förutsättningar, plan för sammanhållen hållbar landsbygds- och stadsutveckling samt tidplan för arbetet med Mål och budget.

Arbetet med Mål och budget startar i februari genom det strategiska seminariet. Vid seminariet redogör majoriteten för sina politiska prioriteringar och riktade satsningar samt de utmaningar som kommunen med dess nämnder, produktionsstyrelser och bolag har att hantera inom de kommande 5-10 åren. Under våren genomförs ett gemensamt arbete där både förtroendevalda och tjänstemän deltar med syfte att framlägga förslag till Mål och budget för de kommande tre åren. Genom gemensam beredning säkerställs samsyn inom kommunen om prioriterade frågeställningar samt förutsättningar för verksamhetens genomförande. Under mars/april och

september genomförs ägarsamråd med företrädare för medlemskommunerna avseende de gemensamma nämnderna.

Mål och budget innehåller

- Inriktningsmål och uppdrag
- Kommunbidrag och investeringar
- Ägardirektiv och avkastningskrav
- Avgifter, taxor, ersättningsnivåer och skatt
- Resultatindikatorer

I budgeten finns inriktningsmål som gäller för hela planperioden samt uppdrag som löper över ett år. Resultatindikatorer kopplas till inriktningsmålen. De är centrala i styrning och uppföljning, är mätbara och ska som utgångspunkt kunna jämföras över tid med andra organisationer/kommuner.

Under november, utifrån framlagt förslag samt yttrande från nämnder och bolag, beslutar kommunfullmäktige om Mål och budget för de kommande tre åren (1+2 år). Därefter, i december, fastställer nämnder och styrelser sina affärs- och verksamhetsplaner utifrån kommunstyrelsens riktlinjer. Affärs- och verksamhetsplanerna ska inkludera en risk- och väsentlighetsanalys med tillhörande plan för uppföljning och internkontroll.

## Uppföljning

Kommunstyrelsen leder och ansvarar för uppföljning, analys och utvärdering av den samlade verksamheten inklusive bolagen. Kommunstyrelsen följer upp kommunfullmäktiges styrdokument (vision, översiktsplan, policys, program och riktlinjer samt Mål och budget). Uppföljning för nämnder, produktionsstyrelser och kommunala bolag sker varje år per april, augusti och december. Med stöd av resultatindikatorerna, kriterier för bedömning och med hänsyn tagen till interna och externa händelser analyseras och värderas prognosticerade och aktuella värden för beslutade mål för verksamhet och ekonomi. Resultaten värderas per delområde enligt uppdelning i nedanstående figur.

Jämte kommunstyrelsens uppföljning ansvarar nämnder, produktionsstyrelser och de kommunala bolagen för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden enligt plan för uppföljning och internkontroll. Vid behov ska nämnder, produktionsstyrelser och de kommunala bolagen till kommunstyrelsen skyndsamt rapportera väsentliga avvikelser från kommunfullmäktiges styrdokument samt vidta korrigerande åtgärder.

# 8. Styrdokument

Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012)
Arbetsmarknadspolitiskt program (KF 2010)
Arbetsgivarstadga (KF 2014)
Avfallsplan för Uppsala kommun 2014-2022
Barn- och ungdomspolitiskt program (KF 2009)
Bolagsordningar (KF 2014)
Borgensprinciper (KF 2014)
Bostadspolitisk strategi (KF 2010)
Bredbandsprogram (KS 2013)
Cykelpolicy (KF 2013)
Dagvattenprogram (KF 2014)
Delegationsordning 2015
(Digital strategi (KS 2014-2017)
Drogpolitiskt program (KS 2013)
Ekologiskt ramverk för planer och program (KF 2014)
Energiplan (KF 2001)
Finanspolicy (KF 2013)
Försäkringspolicy (KS 2014)
Handlingsinriktning för fossilbränslefri kollektivtrafik 2020 (KF 2010)
Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2013-2015 (KF 2013)
Kommunikationspolicy (KF 2004)
Kommungemensam intern kontrollplan (KS 2015)
Kulturpolitiskt program (KF 2005)
Kvalitetspolicy (KF 2001)
Ledningsplan för extraordinär händelse (KS 2007)
Miljö- och klimatprogram (KF 2014)
Minoritetspolicy (KF 2011)
Mål och riktlinjer för Uppsalas parker (KS 2013)
Naturvårdsprogram (KF 2006)
Näringslivsprogram (KF 2008)
Placeringspolicy för donationsstiftelser (KF 2001)
Plan för jämställdhetsintegrering i Uppsala kommun 2014-2016 (KS 2014)
Policy för hållbar utveckling (KF 2008)
Policy för internationellt arbete (KF 2014)
Policy och riktlinjer för parkering i Uppsala kommun (KF 2014)
Policy och riktlinjer för representation (KF 2014)
Policy och strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering i Uppsala kommun (KF 2015)
Uppsala kommuns policy och riktlinjer mot mutor (KF 2014)
Program för individ- och familjeomsorgen (KF 2004)
Renhållningsordning (KF 2014)
Reglemente för styrelser och nämnder (KF 2014)
Riktlinjer för bisyssla i Uppsala kommun (KS 2014)
Riktlinjer för bostadsförsörjning (KS 2015)
Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö (KF 2015)
Riktlinjer för sponsring (KS 2012)
Riktlinjer för tillgänglighetsmedel (KS 2015)
Strategi för besöksnäringen (KF 2014)
Säkerhetspolicy (KF 2012)
Trafikplan (2006)
Upphandlingspolicy (KF 2014)
Ägarpolicy för de kommunala bolagen (KF 2005)
Äldrepolitiskt program (KF 2009)
Överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun (KF 2013)

Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning i Uppsala län (KF 2013)

## Översiktsplan för Uppsala kommun (2010)

# Bilagor

## RESULTATRÄKNING - BUDGET 2016 samt plan för 2017-2018

Bilaga 1

| *(Alla belopp i miljoner kronor)* | Bokslut 2013 | Bokslut 2014 | Beslutad IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Verksamhetens intäkter | 3 785 | 2 314 | 2 212 | 2 319 | 2 425 | 2 540 |
| Verksamhetens kostnader | -11 860 | -11 768 | -11 883 | -12 277 | -12 486 | -12 771 |
| Avskrivningar | -210 | -232 | -210 | -242 | -257 | -284 |
| **Verksamhetens nettokostnad** | **-8 285** | **-9 686** | **-9 881** | **-10 200** | **-10 318** | **-10 515** |
| Kommunalskatt | 8 260 | 8 525 | 9 013 | 9 563 | 9 992 | 10 408 |
| Kommunalekonomisk utjämning | 633 | 617 | 507 | 363 | 379 | 369 |
| Kommunal fastighetsavgift | 286 | 287 | 300 | 304 | 304 | 304 |
| **Summa skatter o kommunalekonomisk utjämning** | **9 179** | **9 429** | **9 820** | **10 230** | **10 676** | **11 081** |
| **RESULTAT FÖRE FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADE** | **894** | **-257** | **-61** | **30** | **358** | **566** |
| Finansiella intäkter | 206 | 222 | 276 | 283 | 326 | 368 |
| Finansiella kostnader | -181 | -130 | -153 | -212 | -278 | -356 |
| **Finansnetto** | **25** | **92** | **123** | **71** | **48** | **12** |
| **RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER** | **919** | **-165** | **62** | **101** | **406** | **578** |
| Extraordinära poster | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| **ÅRETS RESULTAT** | **919** | **-165** | **62** | **101** | **406** | **578** |
| *Resultat som andel av skatt och keu* | *10,0%* | *-1,7%* | *0,6%* | *1,0%* | *3,8%* | *5,2%* |
| *Befolkning per 31/12* | 205 199 | 207 362 | 210 065 | 212 672 | 215 212 | 217 626 |
| *Resultatmål kronor per invånare (2% av skatt och keu)* | 895 | 909 | 935 | *962* | 992 | 1 018 |
| *Resultat kronor per invånare (exkl extraordinära poster)* | 4 479 | -796 | 295 | *476* | 1 887 | 2 658 |

Resultatkrav på Teknik och Service 16 mnkr och Vård och Omsorg 20 mnkr

## Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

**Bilaga 2**

| *(belopp i tkr)*<br>**Kommunbidrag per nämnd** | | **Beslutad IVE 2015** | **Budget 2016** | **Plan 2017** | **Plan 2018** |
|---|---|---|---|---|---|
| Kommunstyrelsen | | 357 994 | 334 754 | 296 927 | 298 312 |
| Valnämnden | | 185 | 185 | 185 | 5 185 |
| Namngivningsnämnden | | 354 | 900 | 899 | 899 |
| Utbildningsnämnden | | 4 142 159 | 4 368 972 | 4 428 429 | 4 496 654 |
| Arbetsmarknadsnämnden | | 569 223 | 583 227 | 586 611 | 589 960 |
| Omsorgsnämnden | | 1 449 222 | 1 511 828 | 1 526 306 | 1 541 530 |
| Socialnämnden | | 586 376 | 596 097 | 595 847 | 597 661 |
| Äldrenämnden | | 1 673 889 | 1 706 675 | 1 733 588 | 1 766 997 |
| Kulturnämnden | | 261 228 | 270 820 | 275 170 | 279 373 |
| Idrotts- och fritidsnämnden | | 200 221 | 203 603 | 211 139 | 233 426 |
| Gatu- och samhällsmiljönämnden | | 404 590 | 414 608 | 443 907 | 475 021 |
| Plan- och byggnadsnämnden | | 28 025 | 28 368 | 28 670 | 28 983 |
| Miljö- o hälsoskyddsnämnden | | 18 459 | 18 679 | 18 872 | 19 074 |
| Räddningsnämnden | | 137 008 | 137 484 | 139 371 | 140 740 |
| Överförmyndarnämnden | | 12 345 | 14 450 | 14 594 | 14 752 |
| **Summa kommunbidrag** | **9 691 416** | **9 841 276** | **10 190 649** | **10 300 514** | **10 488 568** |
| Procentuell förändring | 3,5% | 1,5% | 3,6% | 1,1% | 1,8% |

| **Kommunbidrag per verksamhet** | **Netto-kostnad 2014** | **Beslutad IVE 2015** | **Budget 2016** | **Plan 2017** | **Plan 2018** |
|---|---|---|---|---|---|
| Politisk verksamhet | 89 637 | 87 056 | 97 712 | 97 781 | 102 945 |
| Infrastruktur, skydd mm | 657 587 | 631 362 | 679 417 | 674 636 | 708 180 |
| Kultur och fritid | 423 243 | 459 623 | 473 107 | 484 842 | 511 211 |
| Pedagogisk verksamhet | 4 217 803 | 4 291 835 | 4 535 466 | 4 596 145 | 4 665 562 |
| Vård och omsorg | 3 969 138 | 4 050 875 | 4 149 131 | 4 192 583 | 4 245 333 |
| Särskilt riktade insatser | 139 505 | 141 979 | 145 533 | 146 319 | 147 102 |
| Affärsverksamhet | 3 983 | 407 | 5 410 | 3 430 | 3 450 |
| Kommunledn o gm verksamhet | 190 520 | 178 140 | 104 872 | 104 778 | 104 785 |
| **Summa KB verksamhetsområde** | **9 691 416** | **9 841 276** | **10 190 649** | **10 300 514** | **10 488 568** |
| Procentuell förändring | 3,5% | 1,5% | 3,6% | 1,1% | 1,8% |

## Specifikation - Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

Bilaga 3-2015

*belopp i tkr*

| Beslutad ME 2015 | Nämnder | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | AMN | GSN | IFN | KS | KTN | MHN | NGN | OSN | PBN | RÄN | SCN | UBN | VLN | ÄLN | ÖFN | Totalsumma |
| **1 - Politisk verksamhet** | **1 038** | **1 052** | **867** | **60 285** | **808** | **1 037** | **354** | **1 102** | **912** | **1 071** | **3 111** | **1 785** | **185** | **1 103** | **12 345** | **87 056** |
| Politisk verksamhet (10) | 1 038 | 1 052 | 867 | 60 285 | 808 | 1 037 | 354 | 1 102 | 912 | 1 071 | 3 111 | 1 785 | 185 | 1 103 | 12 345 | 87 056 |
| **2 - Infrastruktur mm** | **4 810** | **335 160** | | **110 990** | | **17 352** | | | **27 114** | **135 936** | | | | | | **631 362** |
| Infrastruktur (20) | 4 810 | 276 168 | | 110 990 | | 17 352 | | | 27 114 | 135 936 | | | | | | 572 370 |
| Vinterväghållning (241) | | 58 991 | | | | | | | | | | | | | | 58 991 |
| **3 - Kultur och fritid** | **1 701** | **7 398** | **199 353** | **8 579** | **242 522** | **69** | | | | | | 0 | | | | **459 623** |
| Bibliotek (313) | | | | | 78 676 | | | | | | | | | | | 78 676 |
| Fritid, övrigt (32) | | 7 398 | 199 353 | 1 282 | 24 750 | 69 | | | | | | 0 | | | | 232 851 |
| Fritidsgårdar (323) | | | | | 37 606 | | | | | | | 0 | | | | 37 607 |
| Kultur, övrigt (31) | 1 701 | | | 7 297 | 69 414 | | | | | | | | | | | 78 413 |
| Musik och kulturskola (314) | | | | | 32 076 | | | | | | | 0 | | | | 32 076 |
| **4 - Pedagogisk verksamhet** | **131 688** | **1 876** | | | **17 898** | | | | | | | **4 140 373** | | | | **4 291 835** |
| Fritidshem (421) | | | | | | | | | | | | 198 400 | | | | 198 400 |
| Förskola (411) | | | | | | | | | | | | 1 244 077 | | | | 1 244 077 |
| Förskoleklass (431) | | | | | | | | | | | | 148 576 | | | | 148 576 |
| Grundläggande vuxenutbildning (441) | 14 287 | | | | | | | | | | | | | | | 14 287 |
| Grundskola (432) | | 1 215 | | | | | | | | | | 1 689 817 | | | | 1 691 032 |
| Grundsärskola (433) | | | | | | | | | | | | 77 457 | | | | 77 457 |
| Gymnasial vuxenutbildning mm (442) | 68 704 | | | | | | | | | | | | | | | 68 704 |
| Gymnasieskola (434) | | 661 | | | | | | | | | | 656 794 | | | | 657 454 |
| Gymnasiesärskola (435) | | | | | | | | | | | | 50 975 | | | | 50 975 |
| Pedagogisk omsorg (413) | | | | | | | | | | | | 59 995 | | | | 59 995 |
| SFI (460) | 48 698 | 0 | | | | | | | | | | | | | | 48 698 |
| Särvux (450) | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Öppen fritidsverks (424) | | | | | 17 898 | | | | | | | | | | | 17 898 |
| Öppen förskola (412) | | | | | | | | | | | | 14 282 | | | | 14 282 |
| Övrig vuxenutbildning (470) | | | | | | | | | | | | | | | | |
| **5 - Vård och omsorg** | **288 006** | **58 698** | | | | | | **1 448 120** | | | **583 265** | | | **1 672 786** | | **4 050 875** |
| Familjerätt 0-20 år (58) | | | | | | | | | | | 8 912 | | | | | 8 912 |
| Familjerätt 21-64 år (58) | | | | | | | | | | | 1 749 | | | | | 1 749 |
| Färdtjänst (56) | | 58 698 | | | | | | | | | | | | | | 58 698 |
| IFO, barn och unga (573) | | | | | | | | | | | 419 495 | | | | | 419 495 |
| IFO, ekonomiskt bistånd (574) | 288 006 | | | | | | | | | | | | | | | 288 006 |
| IFO, missbrukarvård mm (571) | 0 | | | | | | | 0 | | | 149 930 | | | | | 149 930 |
| Insatser enligt LSS 0-20 år (55) | | | | | | | | 157 104 | | | | | | | | 157 104 |
| Insatser enligt LSS 21-64 år (55) | | | | | | | | 734 049 | | | | | | | | 734 049 |
| Insatser enligt LSS 65-w (55) | | | | | | | | 107 009 | | | | | | | | 107 009 |
| Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541) | | | | | | | | 7 713 | | | | | | | | 7 713 |
| Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541) | | | | | | | | 147 263 | | | | | | | | 147 263 |
| Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521) | | | | | | | | | | | | | | 215 562 | | 215 562 |
| Ordinärt boende, äldre 80-w (521) | | | | | | | | | | | | | | 530 435 | | 530 435 |
| Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542) | | | | | | | | 8 700 | | | | | | | | 8 700 |
| Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542) | | | | | | | | 158 148 | | | | | | | | 158 148 |
| Särskilt boende, äldre 65-79 år (522) | | | | | | | | 23 583 | | | | | | 189 368 | | 212 951 |
| Särskilt boende, äldre 80 -w (522) | | | | | | | | 82 200 | | | | | | 660 037 | | 742 238 |
| Öppna insatser, funktionsnedsättning (53) | | | | | | | | 22 350 | | | 3 179 | | | | | 25 529 |
| Öppna insatser, äldre (51) | | | | | | | | | | | | | | 77 384 | | 77 384 |
| **6 - Särskilt riktade insatser** | **141 979** | | | | | | | | | | | | | | | **141 979** |
| Arbetsmarknad (62) | 131 648 | | | | | | | | | | | | | | | 131 648 |
| Flyktingmottagande (61) | 10 331 | | | | | | | | | | | | | | | 10 331 |
| **7 - Affärsverksamhet** | | **407** | | | | | | | | | | | | | | **407** |
| Affärsverksamhet (70) | | 407 | | | | | | | | | | | | | | 407 |
| **8 - Kommunledning** | | | 0 | **178 140** | | | | | | | | | | | | **178 140** |
| Administration, fördelas (80) | | | 0 | 178 140 | | | | | | | | | | | | 178 140 |
| **Totalsumma** | **569 223** | **404 590** | **200 221** | **357 994** | **261 228** | **18 459** | **354** | **1 449 222** | **28 025** | **137 008** | **586 376** | **4 142 159** | **185** | **1 673 889** | **12 345** | **9 841 276** |

## Specifikation - Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

**Bilaga 3a**

*belopp i tkr*

| Budget 2016 | Nämnder | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | AMN | GSN | IFN | KS | KTN | MHN | NGN | OSN | PBN | RÄN | SCN | UBN | VLN | ÄLN | ÖFN | Totalsumma |
| **1 - Politisk verksamhet** | **1 038** | **1 052** | **867** | **68 290** | **808** | **1 037** | **900** | **1 102** | **912** | **1 072** | **3 111** | **1 785** | **185** | **1 103** | **14 450** | **97 712** |
| **2 - Infrastruktur mm** | **4 923** | **346 164** | | **146 890** | | **17 571** | | | **27 456** | **136 413** | | | | | | **679 417** |
| Infrastruktur (20) | 4 923 | 287 169 | | 146 890 | | 17 571 | | | 27 456 | 136 413 | | | | | | 620 421 |
| Vinterväghållning (241) | | 58 995 | | | | | | | | | | | | | | 58 995 |
| **3 - Kultur och fritid** | **1 737** | **7 497** | **202 736** | **9 703** | **251 364** | **70** | | | | | | | | | | **473 107** |
| Bibliotek (313) | | | | | 80 077 | | | | | | | | | | | 80 077 |
| Fritid, övrigt (32) | | 7 497 | 202 736 | 2 334 | 25 653 | 70 | | | | | | | | | | 238 290 |
| Fritidsgårdar (323) | | | | | 38 640 | | | | | | | | | | | 38 640 |
| Kultur, övrigt (31) | 1 737 | | | 7 369 | 70 450 | | | | | | | | | | | 79 556 |
| Musik och kulturskola (314) | | | | | 36 544 | | | | | | | | | | | 36 544 |
| **4 - Pedagogisk verksamhet** | **149 586** | **47** | | | **18 647** | | | | | | | **4 367 187** | | | | **4 535 466** |
| Fritidshem (421) | | | | | | | | | | | | 206 954 | | | | 206 954 |
| Förskola (411) | | | | | | | | | | | | 1 266 275 | | | | 1 266 275 |
| Förskoleklass (431) | | | | | | | | | | | | 157 806 | | | | 157 806 |
| Grundläggande vuxenutbildning (441) | 14 555 | | | | | | | | | | | | | | | 14 555 |
| Grundskola (432) | | -612 | | | | | | | | | | 1 879 207 | | | | 1 878 595 |
| Grundsärskola (433) | | | | | | | | | | | | 81 111 | | | | 81 111 |
| Gymnasial vuxenutbildning mm (442) | 76 420 | | | | | | | | | | | | | | | 76 420 |
| Gymnasieskola (434) | | 659 | | | | | | | | | | 649 667 | | | | 650 326 |
| Gymnasiesärskola (435) | | | | | | | | | | | | 51 203 | | | | 51 203 |
| Pedagogisk omsorg (413) | | | | | | | | | | | | 60 550 | | | | 60 550 |
| SFI (460) | 58 611 | | | | | | | | | | | | | | | 58 611 |
| Särvux (450) | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Öppen fritidsverks (424) | | | | | 18 647 | | | | | | | | | | | 18 647 |
| Öppen förskola (412) | | | | | | | | | | | | 14 414 | | | | 14 414 |
| Övrig vuxenutbildning (470) | | | | | | | | | | | | | | | | |
| **5 - Vård och omsorg** | **280 410** | **59 439** | | | | | | **1 510 725** | | | **592 985** | | | **1 705 572** | | **4 149 131** |
| Familjerätt 0-20 år (58) | | | | | | | | | | | 9 185 | | | | | 9 185 |
| Familjerätt 21-64 år (58) | | | | | | | | | | | 1 763 | | | | | 1 763 |
| Färdtjänst (56) | | 59 439 | | | | | | | | | | | | | | 59 439 |
| IFO, barn och unga (573) | | | | | | | | | | | 428 557 | | | | | 428 557 |
| IFO, ekonomiskt bistånd (574) | 280 410 | | | | | | | | | | | | | | | 280 410 |
| IFO, missbrukarvård mm (571) | | | | | | | | | | | 150 241 | | | | | 150 241 |
| Insatser enligt LSS 0-20 år (55) | | | | | | | | 161 497 | | | | | | | | 161 497 |
| Insatser enligt LSS 21-64 år (55) | | | | | | | | 767 737 | | | | | | | | 767 737 |
| Insatser enligt LSS 65-w (55) | | | | | | | | 110 606 | | | | | | | | 110 606 |
| Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541) | | | | | | | | 7 847 | | | | | | | | 7 847 |
| Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541) | | | | | | | | 151 051 | | | | | | | | 151 051 |
| Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521) | | | | | | | | 5 231 | | | | | | 207 602 | | 212 833 |
| Ordinärt boende, äldre 80-w (521) | | | | | | | | 18 121 | | | | | | 544 691 | | 562 812 |
| Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542) | | | | | | | | 8 851 | | | | | | | | 8 851 |
| Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542) | | | | | | | | 161 145 | | | | | | | | 161 145 |
| Särskilt boende, äldre 65-79 år (522) | | | | | | | | 18 930 | | | | | | 195 663 | | 214 592 |
| Särskilt boende, äldre 80 -w (522) | | | | | | | | 66 695 | | | | | | 677 777 | | 744 473 |
| Öppna insatser, funktionsnedsättning (53) | | | | | | | | 33 014 | | | 3 239 | | | | | 36 253 |
| Öppna insatser, äldre (51) | | | | | | | | | | | | | | 79 839 | | 79 839 |
| **6 - Särskilt riktade insatser** | **145 533** | | | | | | | | | | | | | | | **145 533** |
| Arbetsmarknad (62) | 135 091 | | | | | | | | | | | | | | | 135 091 |
| Flyktingmottagande (61) | 10 443 | | | | | | | | | | | | | | | 10 443 |
| **7 - Affärsverksamhet** | | **410** | | **5 000** | | | | | | | | | | | | **5 410** |
| **8 - Kommunledning** | | | | **104 872** | | | | | | | | | | | | **104 872** |
| **Totalsumma** | **583 227** | **414 608** | **203 603** | **334 754** | **270 820** | **18 679** | **900** | **1 511 828** | **28 368** | **137 484** | **596 097** | **4 368 972** | **185** | **1 706 675** | **14 450** | **10 190 649** |

## Specifikation - Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

**Bilaga 3b**

*belopp i tkr*

| Plan 2017 | Nämnder | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | AMN | GSN | IFN | KS | KTN | MHN | NGN | OSN | PBN | RÄN | SCN | UBN | VLN | ÄLN | ÖFN | Totalsumma |
| **1 - Politisk verksamhet** | **1 037** | **1 051** | **867** | **68 228** | **808** | **1 036** | **899** | **1 101** | **911** | **1 071** | **3 108** | **1 784** | **185** | **1 102** | **14 594** | **97 781** |
| **2 - Infrastruktur mm** | **4 978** | **374 733** | | **111 102** | | **17 765** | | | **27 759** | **138 300** | | | | | | **674 636** |
| Infrastruktur (20) | 4 978 | 315 790 | | 111 102 | | 17 765 | | | 27 759 | 138 300 | | | | | | 615 694 |
| Vinterväghållning (241) | | 58 942 | | | | | | | | | | | | | | 58 942 |
| **3 - Kultur och fritid** | **1 754** | **7 584** | **210 272** | **9 801** | **255 359** | **71** | | | | | | | | | | **484 842** |
| Bibliotek (313) | | | | | 80 960 | | | | | | | | | | | 80 960 |
| Fritid, övrigt (32) | | 7 584 | 210 272 | 2 361 | 25 952 | 71 | | | | | | | | | | 246 240 |
| Fritidsgårdar (323) | | | | | 39 584 | | | | | | | | | | | 39 584 |
| Kultur, övrigt (31) | 1 754 | | | 7 440 | 71 132 | | | | | | | | | | | 80 325 |
| Musik och kulturskola (314) | | | | | 37 732 | | | | | | | | | | | 37 732 |
| **4 - Pedagogisk verksamhet** | **150 466** | **32** | | | **19 003** | | | | | | | **4 426 644** | | | | **4 596 145** |
| Fritidshem (421) | | | | | | | | | | | | 210 907 | | | | 210 907 |
| Förskola (411) | | | | | | | | | | | | 1 265 546 | | | | 1 265 546 |
| Förskoleklass (431) | | | | | | | | | | | | 154 426 | | | | 154 426 |
| Grundläggande vuxenutbildning (441) | 14 640 | | | | | | | | | | | | | | | 14 640 |
| Grundskola (432) | | -632 | | | | | | | | | | 1 940 279 | | | | 1 939 647 |
| Grundsärskola (433) | | | | | | | | | | | | 83 747 | | | | 83 747 |
| Gymnasial vuxenutbildning mm (442) | 76 870 | | | | | | | | | | | | | | | 76 870 |
| Gymnasieskola (434) | | 664 | | | | | | | | | | 644 932 | | | | 645 597 |
| Gymnasiesärskola (435) | | | | | | | | | | | | 51 618 | | | | 51 618 |
| Pedagogisk omsorg (413) | | | | | | | | | | | | 60 732 | | | | 60 732 |
| SFI (460) | 58 955 | | | | | | | | | | | | | | | 58 956 |
| Särvux (450) | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Öppen fritidsverks (424) | | | | | 19 003 | | | | | | | | | | | 19 003 |
| Öppen förskola (412) | | | | | | | | | | | | 14 457 | | | | 14 457 |
| Övrig vuxenutbildning (470) | | | | | | | | | | | | | | | | |
| **5 - Vård och omsorg** | **282 059** | **60 094** | | | | | | **1 525 204** | | | **592 739** | | | **1 732 487** | | **4 192 583** |
| Familjerätt 0-20 år (58) | | | | | | | | | | | 9 308 | | | | | 9 308 |
| Familjerätt 21-64 år (58) | | | | | | | | | | | 1 773 | | | | | 1 773 |
| Färdtjänst (56) | | 60 094 | | | | | | | | | | | | | | 60 094 |
| IFO, barn och unga (573) | | | | | | | | | | | 429 275 | | | | | 429 275 |
| IFO, ekonomiskt bistånd (574) | 282 059 | | | | | | | | | | | | | | | 282 059 |
| IFO, missbrukarvård mm (571) | | | | | | | | | | | 149 125 | | | | | 149 125 |
| Insatser enligt LSS 0-20 år (55) | | | | | | | | 163 651 | | | | | | | | 163 651 |
| Insatser enligt LSS 21-64 år (55) | | | | | | | | 772 253 | | | | | | | | 772 253 |
| Insatser enligt LSS 65-w (55) | | | | | | | | 113 501 | | | | | | | | 113 501 |
| Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541) | | | | | | | | 7 951 | | | | | | | | 7 951 |
| Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541) | | | | | | | | 151 939 | | | | | | | | 151 939 |
| Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521) | | | | | | | | 5 372 | | | | | | 198 196 | | 203 568 |
| Ordinärt boende, äldre 80-w (521) | | | | | | | | 18 550 | | | | | | 557 595 | | 576 145 |
| Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542) | | | | | | | | 8 969 | | | | | | | | 8 969 |
| Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542) | | | | | | | | 162 093 | | | | | | | | 162 093 |
| Särskilt boende, äldre 65-79 år (522) | | | | | | | | 19 440 | | | | | | 200 935 | | 220 374 |
| Särskilt boende, äldre 80 -w (522) | | | | | | | | 68 275 | | | | | | 693 833 | | 762 109 |
| Öppna insatser, funktionsnedsättning (53) | | | | | | | | 33 209 | | | 3 258 | | | | | 36 466 |
| Öppna insatser, äldre (51) | | | | | | | | | | | | | | 81 928 | | 81 928 |
| **6 - Särskilt riktade insatser** | **146 319** | | | | | | | | | | | | | | | **146 319** |
| Arbetsmarknad (62) | 135 885 | | | | | | | | | | | | | | | 135 885 |
| Flyktingmottagande (61) | 10 433 | | | | | | | | | | | | | | | 10 433 |
| **7 - Affärsverksamhet** | | **412** | | **3 018** | | | | | | | | | | | | **3 430** |
| **8 - Kommunledning** | | | | **104 778** | | | | | | | | | | | | **104 778** |
| **Totalsumma** | **586 611** | **443 907** | **211 139** | **296 927** | **275 170** | **18 872** | **899** | **1 526 306** | **28 670** | **139 371** | **595 847** | **4 428 429** | **185** | **1 733 588** | **14 594** | **10 300 514** |

## Specifikation - Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

**Bilaga 3c**

*belopp i tkr*

| Plan 2018 | Nämnder | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | AMN | GSN | IFN | KS | KTN | MHN | NGN | OSN | PBN | RÄN | SCN | UBN | VLN | ÄLN | ÖFN | Totalsumma |
| **1 - Politisk verksamhet** | **1 037** | **1 051** | **867** | **68 233** | **808** | **1 036** | **899** | **1 101** | **911** | **1 071** | **3 109** | **1 784** | **5 185** | **1 102** | **14 752** | **102 945** |
| **2 - Infrastruktur mm** | **5 034** | **405 083** | | **112 356** | | **17 966** | | | **28 072** | **139 669** | | | | | | **708 180** |
| Infrastruktur (20) | 5 034 | 346 137 | | 112 356 | | 17 966 | | | 28 072 | 139 669 | | | | | | 649 234 |
| Vinterväghållning (241) | | 58 947 | | | | | | | | | | | | | | 58 947 |
| **3 - Kultur och fritid** | **1 771** | **7 670** | **232 560** | **9 903** | **259 235** | **72** | | | | | | | | | | **511 211** |
| Bibliotek (313) | | | | | 81 874 | | | | | | | | | | | 81 874 |
| Fritid, övrigt (32) | | 7 670 | 232 560 | 2 388 | 26 247 | 72 | | | | | | | | | | 268 936 |
| Fritidsgårdar (323) | | | | | 40 560 | | | | | | | | | | | 40 560 |
| Kultur, övrigt (31) | 1 771 | | | 7 515 | 71 847 | | | | | | | | | | | 81 133 |
| Musik och kulturskola (314) | | | | | 38 707 | | | | | | | | | | | 38 707 |
| **4 - Pedagogisk verksamhet** | **151 332** | **29** | | | **19 331** | | | | | | | **4 494 870** | | | | **4 665 562** |
| Fritidshem (421) | | | | | | | | | | | | 214 546 | | | | 214 546 |
| Förskola (411) | | | | | | | | | | | | 1 276 152 | | | | 1 276 152 |
| Förskoleklass (431) | | | | | | | | | | | | 151 260 | | | | 151 260 |
| Grundläggande vuxenutbildning (441) | 14 725 | | | | | | | | | | | | | | | 14 725 |
| Grundskola (432) | | -649 | | | | | | | | | | 1 990 428 | | | | 1 989 780 |
| Grundsärskola (433) | | | | | | | | | | | | 85 912 | | | | 85 912 |
| Gymnasial vuxenutbildning mm (442) | 77 313 | | | | | | | | | | | | | | | 77 313 |
| Gymnasieskola (434) | | 678 | | | | | | | | | | 647 939 | | | | 648 617 |
| Gymnasiesärskola (435) | | | | | | | | | | | | 52 659 | | | | 52 659 |
| Pedagogisk omsorg (413) | | | | | | | | | | | | 61 365 | | | | 61 365 |
| SFI (460) | 59 295 | | | | | | | | | | | | | | | 59 295 |
| Särvux (450) | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Öppen fritidsverks (424) | | | | | 19 331 | | | | | | | | | | | 19 331 |
| Öppen förskola (412) | | | | | | | | | | | | 14 608 | | | | 14 608 |
| Övrig vuxenutbildning (470) | | | | | | | | | | | | | | | | |
| **5 - Vård och omsorg** | **283 684** | **60 773** | | | | | | **1 540 429** | | | **594 552** | | | **1 765 896** | | **4 245 333** |
| Familjerätt 0-20 år (58) | | | | | | | | | | | 9 455 | | | | | 9 455 |
| Familjerätt 21-64 år (58) | | | | | | | | | | | 1 783 | | | | | 1 783 |
| Färdtjänst (56) | | 60 773 | | | | | | | | | | | | | | 60 773 |
| IFO, barn och unga (573) | | | | | | | | | | | 431 054 | | | | | 431 054 |
| IFO, ekonomiskt bistånd (574) | 283 684 | | | | | | | | | | | | | | | 283 684 |
| IFO, missbrukarvård mm (571) | 0 | | | | | | | 0 | | | 148 984 | | | | | 148 984 |
| Insatser enligt LSS 0-20 år (55) | | | | | | | | 166 236 | | | | | | | | 166 236 |
| Insatser enligt LSS 21-64 år (55) | | | | | | | | 776 701 | | | | | | | | 776 701 |
| Insatser enligt LSS 65-w (55) | | | | | | | | 116 271 | | | | | | | | 116 271 |
| Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541) | | | | | | | | 8 077 | | | | | | | | 8 077 |
| Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541) | | | | | | | | 152 814 | | | | | | | | 152 814 |
| Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521) | | | | | | | | 5 494 | | | | | | 187 699 | | 193 193 |
| Ordinärt boende, äldre 80-w (521) | | | | | | | | 19 104 | | | | | | 574 233 | | 593 336 |
| Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542) | | | | | | | | 9 111 | | | | | | | | 9 111 |
| Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542) | | | | | | | | 163 027 | | | | | | | | 163 027 |
| Särskilt boende, äldre 65-79 år (522) | | | | | | | | 19 882 | | | | | | 205 500 | | 225 381 |
| Särskilt boende, äldre 80 -w (522) | | | | | | | | 70 313 | | | | | | 714 537 | | 784 849 |
| Öppna insatser, funktionsnedsättning (53) | | | | | | | | 33 400 | | | 3 276 | | | | | 36 676 |
| Öppna insatser, äldre (51) | | | | | | | | | | | | | | 83 928 | | 83 928 |
| **6 - Särskilt riktade insatser** | **147 102** | | | | | | | | | | | | | | | **147 102** |
| Arbetsmarknad (62) | 136 668 | | | | | | | | | | | | | | | 136 668 |
| Flyktingmottagande (61) | 10 434 | | | | | | | | | | | | | | | 10 434 |
| **7 - Affärsverksamhet** | | **415** | | **3 035** | | | | | | | | | | | | **3 450** |
| **8 - Kommunledning** | | | | **104 785** | | | | | | | | | | | | **104 785** |
| **Totalsumma** | **589 960** | **475 021** | **233 426** | **298 312** | **279 373** | **19 074** | **899** | **1 541 530** | **28 983** | **140 740** | **597 661** | **4 496 654** | **5 185** | **1 766 997** | **14 752** | **10 488 568** |

| Budget för överförmyndarnämnden 2015 samt plan för 2016-2018 | | | | | | | Bilaga 4 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | |
| | | | | | | | |
| Kommun | Kommunbidrag per år och kommun (tkr) | | | | | | |
| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | | | |
| | | | | | | | |
| Uppsala | 12 345 | 14 450 | 14 894 | 15 352 | | | |
| Heby | 1 058 | 1 226 | 1 251 | 1 278 | | | |
| Tierp | 1 204 | 1 394 | 1 421 | 1 449 | | | |
| Knivsta | 673 | 792 | 820 | 849 | | | |
| Älvkarleby | 546 | 632 | 643 | 655 | | | |
| Östhammar | 1 274 | 1 474 | 1 504 | 1 534 | | | |
| | | | | | | | |
| Summa ÖFN | 17 100 | 19 967 | 20 534 | 21 117 | | | |

| Budget för räddningsnämnden 2015 samt plan för 2016-2018 | | | | | | | Bilaga 5 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | |
| Kommun | Kommunbidragper år per kommun (Tkr) | | | | | | |
| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | | | |
| | | | | | | | |
| Tierp | 21 522 | 22 103 | 22 870 | 23 579 | | | |
| Uppsala | 136 654 | 140 344 | 145 213 | 149 714 | | | |
| Östhammar | 22 311 | 22 913 | 23 708 | 24 443 | | | |
| | | | | | | | |
| Summa | 180 487 | 185 360 | 191 791 | 197 736 | | | |

# Kommunbidrag, specifikation pedagogisk verksamhet Bilaga 6

| *(belopp i tkr)*<br>VERKSAMHETSOMRÅDE | Netto-kostnad 2014 | Beslutad IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|
| **Pedagogisk verksamhet:** | | | | | |
| Förskola/barnomsorg | 1 289 369 | 1 316 189 | 1 341 238 | 1 340 735 | 1 352 125 |
| Skolbarnsomsorg | 230 613 | 216 299 | 225 600 | 229 910 | 233 877 |
| Förskoleklass | 149 844 | 148 576 | 157 806 | 154 426 | 151 260 |
| Grundskola | 1 603 258 | 1 691 032 | 1 878 595 | 1 939 647 | 1 989 780 |
| Obligatorisk särskola | 76 600 | 77 457 | 81 111 | 83 747 | 85 912 |
| Gymnasieskola | 679 514 | 657 454 | 650 326 | 645 597 | 648 617 |
| Gymnasiesärskola | 57 064 | 50 975 | 51 203 | 51 618 | 52 659 |
| Kommunal vuxenutbildning | 123 396 | 131 689 | 149 586 | 150 466 | 151 333 |
| *Vårdnadsbidrag* | *8 143* | *2 165* | *0* | *0* | *0* |
| **SUMMA PEDAGOGISK VERKSAMHET** | **4 217 802** | **4 291 835** | **4 535 466** | **4 596 145** | **4 665 562** |
| Procentuell förändring föregående år | 3,0% | 1,8% | 5,7% | 1,3% | 1,5% |
| Befolkning per 31/12 | 207 362 | 210 065 | 212 672 | 215 212 | 217 626 |
| Totalkostnad pedagogisk verksamhet per invånare (tkr) | 20,3 | 20,4 | 21,3 | 21,4 | 21,4 |
| **Volymer och nettokostnad per barn/elev** | | | | | |
| Antal förskolebarn vid aktuell servicegrad* | 11 162 | 11 107 | 11 186 | 11 145 | 11 193 |
| Nettokostnad per förskolebarn (tkr) | 115,5 | 118,5 | 119,9 | 120,3 | 120,8 |
| ** Budget serv grad 2014(89%),2015(89%),2016(89%),2017(89%),2018(89%)* | | | | | |
| Antal elever grundskola 6-15 år, exkl obligatorisk särskola | 21 078 | 21 731 | 22 634 | 23 335 | 23 892 |
| Kostnad per elev (tkr) | 94,1 | 94,6 | 99,9 | 99,6 | 99,4 |
| Antal elever obligatorisk särskola 6-15 år | 162 | 180 | 170 | 175 | 185 |
| Kostnad per elev (tkr) | 472,8 | 430,3 | 477,1 | 478,6 | 464,4 |
| Antal elever gymnasieskola 16-19 år, vid servicegrad 75% | 6 427 | 6 324 | 6 253 | 6 263 | 6 361 |
| Kostnad per elev (tkr) | 105,7 | 104,0 | 104,0 | 103,1 | 102,0 |
| Antal elever i gymnasiesärskola | 111 | 125 | 95 | 90 | 85 |
| Kostnad per elev (tkr) | 514,1 | 407,8 | 539,0 | 573,5 | 619,5 |
| **Procentuell förändring föregående år** | | | | | |
| Förskola/barnomsorg 1-5 år | 1,8% | 2,6% | 1,2% | 0,3% | 0,4% |
| Grundskola 6-15 år | 2,2% | 0,5% | 5,6% | -0,3% | -0,2% |
| Gymnasieskola 16-19 år | 4,8% | -1,7% | 0,0% | -0,9% | -1,1% |

## Kommunbidrag, specifikation vård- och omsorgsverksamhet Bilaga 7

| *(belopp i tkr)*<br>VERKSAMHETSOMRÅDE | Netto-kostnad 2014 | Beslutad IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|
| **Vård och omsorg:** | | | | | |
| **Äldreomsorg** | ***1 740 654*** | ***1 778 570*** | ***1 814 549*** | ***1 844 124*** | ***1 880 688*** |
| Insatser enligt SoL o HSL | 1 664 461 | 1 701 186 | **1 734 710** | 1 762 196 | 1 796 759 |
| Förebyggande insatser | 76 193 | 77 384 | **79 839** | 81 928 | 83 928 |
| **Vård och omsorg om personer med funktionsnedsattning** | ***1 331 656*** | ***1 345 514*** | ***1 404 987*** | ***1 416 825*** | ***1 428 913*** |
| Insatser enligt SoL o HSL | 359 659 | *321 824* | ***328 894*** | *330 953* | *333 029* |
| Insatser enligt LSS o LASS 0-64 år | 843 535 | 891 153 | **929 234** | 935 905 | 942 937 |
| Insatser enligt LSS o LASS 65+ | 104 779 | 107 009 | **110 606** | 113 501 | 116 271 |
| Förebyggande insatser | 23 684 | 25 529 | **36 253** | 36 466 | 36 676 |
| **Färdtjänst** | **66 799** | ***58 698*** | **59 439** | ***60 094*** | ***60 773*** |
| **Individ- och familjeomsorg** | ***886 600*** | ***857 432*** | ***859 208*** | ***860 459*** | ***863 721*** |
| Missbruks- och övrig vård av vuxna och äldre | 146 619 | 149 930 | **150 241** | 149 125 | 148 984 |
| Barn- och ungdomsvård | 440 449 | 419 495 | **428 557** | 429 275 | 431 054 |
| Ekonomiskt bistånd | 299 533 | 288 006 | **280 410** | 282 059 | 283 684 |
| **Familjerätt** | **10 326** | **10 661** | **10 948** | **11 081** | **11 238** |
| **SUMMA VÅRD- OCH OMSORGSVERKSAMHET** | **4 036 036** | **4 050 875** | **4 149 131** | **4 192 583** | **4 245 333** |
| Procentuell förändring föregående år | 5,1% | 0,4% | 2,4% | 1,0% | 1,3% |
| Befolkning per 31/12 | 207 362 | 210 065 | 212 672 | 215 212 | 217 626 |
| Totalkostnad vård och omsorg per invånare (tkr) | 19,5 | 19,3 | 19,5 | 19,5 | 19,5 |
| **Kostnad per invånare (kronor)** | | | | | |
| **Äldreomsorg** | **8 394** | **8 467** | **8 532** | **8 569** | **8 642** |
| Insatser enligt SoL o HSL | 8 027 | 8 098 | **8 157** | 8 188 | 8 256 |
| Förebyggande insatser | 367 | 368 | **375** | 381 | 386 |
| **Vård och omsorg om personer med funktionsnedsattning** | **6 422** | **6 405** | **6 606** | **6 583** | **6 566** |
| Insatser enligt SoL o HSL | 1 734 | 1 532 | **1 546** | 1 538 | 1 530 |
| Insatser enligt LSS o LASS 0-64 år | 4 068 | 4 242 | **4 369** | 4 349 | 4 333 |
| Insatser enligt LSS o LASS 65+ | 505 | 509 | **520** | 527 | 534 |
| Förebyggande insatser | 114 | 122 | **170** | 169 | 169 |
| **Färdtjänst** | **322** | **279** | **279** | **279** | **279** |
| **Individ- och familjeomsorg** | **4 276** | **4 082** | **4 040** | **3 998** | **3 969** |
| Missbruks- och övrig vård av vuxna och äldre | 707 | 714 | **706** | 693 | 685 |
| Barn- och ungdomsvård | 2 124 | 1 997 | **2 015** | 1 995 | 1 981 |
| Ekonomiskt bistånd | 1 444 | 1 371 | **1 319** | 1 311 | 1 304 |
| **Familjerätt** | **50** | **51** | **51** | **51** | **52** |

## Ekonomiskt beräkningsunderlag 2015 - 2018 **Bilaga 8**

| Politisk verksamhet | Beslut | Nämnd | IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Basbudget** *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)* | | | | **87 056** | **97 863** | **97 775** |
| Volymuppräkning | | | | 0 | 0 | 0 |
| Prisuppräkning | | | | 2 699 | 2 936 | 3 031 |
| Effektivisering | | | | -2 693 | -3 024 | -3 024 |
| **Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet** | | | | **87 062** | **97 775** | **97 782** |
| Riktad nivåpåverkande justering | | | | 10 801 | 0 | 0 |
| Inget effektiviseringskrav överförmyndarnämnden | | *ÖFN* | | 255 | 0 | 0 |
| Resurser för att möta snabb volymutveckling | | *ÖFN* | | 2 000 | 0 | 0 |
| Samverkan med civilsamhället och organisationer kring CSR | | *KS* | | 8 000 | 0 | 0 |
| Öka Uppsalabornas inflytande över namngivningsprocessen | | *NGN* | | 546 | 0 | 0 |
| **Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering** | | | **87 056** | **97 863** | **97 775** | **97 782** |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | | | -151 | 6 | 5 163 |
| Anpassning till beslutad budget i gemensam nämnd | *Avtal gem nämnd* | *ÖFN* | | -151 | 6 | 163 |
| Allmänna val 2018 | | *VLN* | | 0 | 0 | 5 000 |
| **Årets kommunbidrag politisk verksamhet** | | | **87 056** | **97 712** | **97 781** | **102 945** |

| Infrastruktur, säkerhet, skydd mm | Beslut | Nämnd | IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Basbudget** *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)* | | | | **631 362** | **653 656** | **675 506** |
| Volymuppräkning | | | | 7 181 | 7 102 | 6 916 |
| Prisuppräkning | | | | 19 795 | 19 823 | 21 155 |
| Effektivisering | | | | -19 750 | -20 417 | -21 107 |
| **Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet** | | | | **638 587** | **660 163** | **682 470** |
| Riktad nivåpåverkande justering | | | | 15 069 | 15 343 | 26 782 |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Infrastruktur (20)* | | *AMN* | | *53* | *0* | *0* |
| Flytt av drift elljusspår till IFN | | *GSN* | | -500 | 0 | 0 |
| Flytt av drift natur/skog från KS | | *GSN* | | 2 500 | 0 | 0 |
| Flytt av drift natur/skog till GSN | | *KS* | | -2 500 | 0 | 0 |
| Flytt av hyra reningsverk Hammarskog från IFN | | *GSN* | | 410 | 0 | 0 |
| Ökad effektivisering infrastruktur | | *GSN* | | -5 000 | 0 | 0 |
| Ökade avskrivnings- och kaptialkostnader | *IVE 2015-2018* | *GSN* | | 20 106 | 13 343 | 2 782 |
| Ökade investeringar | | *GSN* | | 0 | 2 000 | 24 000 |
| **Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering** | | | **631 362** | **653 656** | **675 506** | **709 252** |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | | | 25 761 | -870 | -1 072 |
| Anpassning till beslutad budget i gemensam nämnd | *Avtal gem nämnd* | *RÄN* | | -1 239 | -870 | -1 072 |
| Behov av extra kapital och avskrivningsbehov senarelagt | | *GSN* | | -10 000 | 0 | 0 |
| Ulleråker | | *KS* | | 37 000 | 0 | 0 |
| **Årets kommunbidrag infrastruktur, säkerhet, skydd mm** | | | **631 362** | **679 417** | **674 636** | **708 180** |

| Kultur- och fritidsverksamhet | Beslut | Nämnd | IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Basbudget** *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)* | | | | **459 623** | **471 007** | **484 842** |
| Volymuppräkning | | | | 6 964 | 6 965 | 6 434 |
| Prisuppräkning | | | | 14 464 | 14 339 | 15 230 |
| Effektivisering | | | | -14 432 | -14 769 | -15 195 |
| **Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet** | | | | **466 619** | **477 542** | **491 311** |
| Riktad nivåpåverkande justering | | | | 4 388 | 7 300 | 19 900 |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Bibliotek (313)* | | *KTN* | | *408* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Fritid, övrigt (32)* | | *KTN* | | *129* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Fritidsgårdar (323)* | | *KTN* | | *197* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Kultur, övrigt (31)* | | *KTN* | | *359* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Kultur, övrigt (31)* | | *AMN* | | *19* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Musik och kulturskola (314)* | | *KTN* | | *186* | *0* | *0* |
| Flytt av bidrag till Diskrimineringsbyrån från IFN | | *KS* | | 300 | 0 | 0 |
| Flytt av bidrag till Diskrimineringsbyrån till KS | | *IFN* | | -300 | 0 | 0 |
| Flytt av bidrag till Uppsala föreningsråd till KS | | *IFN* | | -735 | 0 | 0 |
| Flytt av bidrag till Uppsala föreningsråd från IFN | | *KS* | | 735 | 0 | 0 |
| Flytt av drift elljusspår från GSN | | *IFN* | | 500 | 0 | 0 |
| Flytt av föreningsstöd bygdegårdar från IFN | | *KTN* | | 443 | 0 | 0 |
| Flytt av föreningsstöd bygdegårdar till KTN | | *IFN* | | -443 | 0 | 0 |
| Flytt av hyra reningsverk Hammarskog till GSN | | *IFN* | | -410 | 0 | 0 |
| Musik- och kulturskola | *IVE 2015-2018* | *KTN* | | 3 000 | 0 | 0 |
| IFU-arena (innebandy och friidrott), hyreskostnad | *Avtal* | *IFN* | | 0 | 4 200 | 0 |
| Studenternas IP, ombyggnad | | *IFN* | | 0 | 3 100 | 4 900 |
| Uppsala arena, hyreskostnad enligt avtal vid ev. uppförande | *IVE 2015-2018* | *IFN* | | 0 | 0 | 15 000 |
| **Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering** | | | **459 623** | **471 007** | **484 842** | **511 211** |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | | | 2 100 | 0 | 0 |
| IFU-arena (innebandy och friidrott), hyreskostnad | *Avtal* | *IFN* | | 2 100 | 0 | 0 |
| **Årets kommunbidrag kultur- och fritidsverksamhet** | | | **459 623** | **473 107** | **484 842** | **511 211** |

| Pedagogisk verksamhet | Beslut | Nämnd | IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Basbudget** *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)* | | | | **4 291 835** | **4 524 466** | **4 585 145** |
| Volymuppräkning | | | | 90 501 | 74 819 | 79 090 |
| Prisuppräkning | | | | 135 852 | 137 979 | 144 591 |
| Effektivisering | | | | -135 546 | -142 118 | -144 265 |
| **Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet** | | | | **4 382 643** | **4 595 145** | **4 664 562** |
| Riktad nivåpåverkande justering | | | | 141 823 | -10 000 | -10 000 |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Fritidshem (421)* | | *UBN* | | *1 420* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Förskola (411)* | | *UBN* | | *8 688* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Förskoleklass (431)* | | *UBN* | | *1 083* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Grundläggande vuxenutbildning (441)* | | *AMN* | | *155* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Grundskola (432)* | | *UBN* | | *12 210* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Grundsärskola (433)* | | *UBN* | | *557* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Gymnasial vuxenutbildning mm (442)* | | *AMN* | | *747* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Gymnasieskola (434)* | | *UBN* | | *4 459* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Gymnasiesärskola (435)* | | *UBN* | | *351* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Pedagogisk omsorg (413)* | | *UBN* | | *415* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - SFI (460)* | | *AMN* | | *529* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Öppen fritidsverks (424)* | | *KTN* | | *105* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Öppen förskola (412)* | | *UBN* | | *99* | *0* | *0* |
| Effektivisering inom gymnasieskolan | *IVE 2015-2018* | *UBN* | | -10 000 | -10 000 | -10 000 |
| Flytt av skolskjutsplaneringen till UBN | | *GSN* | | -1 876 | 0 | 0 |
| Flytt av skolskjutsplaneringen från GSN | | *UBN* | | 1 876 | 0 | 0 |
| Kvalitetsförstärkning förskola, grundskola, fritids och gymnasiet | | *UBN* | | 107 742 | 0 | 0 |
| Satsning SFI och yrkesskola | | *AMN* | | 9 000 | 0 | 0 |
| Utfasning av vårdnadsbidrag | *IVE 2015-2018* | *UBN* | | -2 165 | 0 | 0 |
| Ökad satsning gymnasial vuxenutbildning | | *AMN* | | 6 428 | 0 | 0 |
| **Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering** | | | **4 291 835** | **4 524 466** | **4 585 145** | **4 654 562** |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | | | 11 000 | 11 000 | 11 000 |
| Riktat statsbidrag, kvalitetspengar i förskolan | | *UBN* | | 11 000 | 11 000 | 11 000 |
| **Årets kommunbidrag pedagogisk verksamhet** | | | **4 291 835** | **4 535 466** | **4 596 145** | **4 665 562** |

| Vård och omsorgsverksamhet | Beslut | Nämnd | IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Basbudget** *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)* | | | | **4 050 875** | **4 149 131** | **4 192 583** |
| Volymuppräkning | | | | 60 637 | 69 248 | 73 451 |
| Prisuppräkning | | | | 127 457 | 126 551 | 132 247 |
| Effektivisering | | | | -127 169 | -130 348 | -131 948 |
| **Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet** | | | | **4 111 800** | **4 214 583** | **4 266 333** |
| Riktad nivåpåverkande justering | | | | 37 331 | -22 000 | -21 000 |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Familjerätt 0-20 år (58)* | | *SCN* | | *119* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - IFO, barn och unga (573)* | | *SCN* | | *4 772* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - IFO, ekonomiskt bistånd (574)* | | *AMN* | | *3 132* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - IFO, missbrukarvård mm (571)* | | *SCN* | | *1 664* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Insatser enligt LSS 0-20 år (55)* | | *OSN* | | *1 663* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Insatser enligt LSS 21-64 år (55)* | | *OSN* | | *7 899* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Insatser enligt LSS 65-w (55)* | | *OSN* | | *1 139* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)* | | *OSN* | | *1 626* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)* | | *ÄLN* | | *1 762* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Ordinärt boende, äldre 80-w (521)* | | *ÄLN* | | *4 616* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)* | | *OSN* | | *1 750* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)* | | *ÄLN* | | *1 658* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Särskilt boende, äldre 80 -w (522)* | | *ÄLN* | | *5 744* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Särskilt boende, äldre 80 -w (522)* | | *OSN* | | *1 122* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)* | | *OSN* | | *338* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Öppna insatser, äldre (51)* | | *ÄLN* | | *677* | *0* | *0* |
| Effektivisering inom barn- och ungdomsvård | IVE 2015-2018 | SCN | | -5 000 | -5 000 | -5 000 |
| Effektivisering inom bostadssamordning | IVE 2015-2018 | SCN | | -3 000 | -2 000 | -1 000 |
| Effektivisering inom äldreomsorg | IVE 2015-2018 | ÄLN | | -15 000 | -15 000 | -15 000 |
| Korrigering av kommunbidrag flytt till ordinärt boende 65-79 år | | OSN | | -5 231 | 0 | 0 |
| Korrigering av kommunbidrag flytt till ordinärt boende 80-w år | | OSN | | -18 121 | 0 | 0 |
| Korrigering av kommunbidrag från särskilt boende 65-79 år | | OSN | | 5 231 | 0 | 0 |
| Korrigering av kommunbidrag från särskilt boende 80-w | | OSN | | 18 121 | 0 | 0 |
| KS beslut - sysselsättningsinsatser av personer med funktionsnedsättning från AMN till OSN | | OSN | | 10 150 | 0 | 0 |
| Premiera socialsekreterare med tunga barnärenden | | SCN | | 2 000 | 0 | 0 |
| Samordna insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck | | SCN | | 500 | 0 | 0 |
| Ökad effektivisering försörjningsstöd | | *AMN* | | -13 000 | 0 | 0 |
| Ökad HAB ersättning | | *OSN* | | 1 000 | 0 | 0 |
| Ökad kapacitet i LSS-boenden | | *OSN* | | 20 000 | 0 | 0 |
| **Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering** | | | **4 050 875** | **4 149 131** | **4 192 583** | **4 245 333** |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | | | 0 | 0 | 0 |
| **Årets kommunbidrag vård och omsorgsverksamhet** | | | **4 050 875** | **4 149 131** | **4 192 583** | **4 245 333** |

| Särskilt riktade insatser | Beslut | Nämnd | IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Basbudget** *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)* | | | | **141 979** | **145 533** | **146 319** |
| Volymuppräkning | | | | 1 029 | 917 | 773 |
| Prisuppräkning | | | | 4 433 | 4 394 | 4 560 |
| Effektivisering | | | | -4 423 | -4 525 | -4 550 |
| **Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet** | | | | **143 018** | **146 319** | **147 102** |
| Riktad nivåpåverkande justering | | | | 2 515 | 0 | 0 |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Arbetsmarknad (62)* | | *AMN* | | *1 319* | *0* | *0* |
| *- Principändring fördelad stabskostnad - Flyktingmottagande (61)* | | *AMN* | | *111* | *0* | *0* |
| Avslutade samverkanslösningar | *IVE 2015-2018* | *AMN* | | -6 000 | 0 | 0 |
| KS beslut - sysselsättningsinsatser av personer med funktionsnedsättning från OSN till AMN | | *AMN* | | -10 150 | 0 | 0 |
| Ökad sastsning arbetsmarknad | | *AMN* | | 17 235 | 0 | 0 |
| **Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering** | | | **141 979** | **145 533** | **146 319** | **147 102** |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | | | 0 | 0 | 0 |
| **Årets kommunbidrag särskilt riktade insatser** | | | **141 979** | **145 533** | **146 319** | **147 102** |

| Affärsverksamhet | Beslut | Nämnd | IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Basbudget** *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)* | | | | **407** | **3 410** | **3 430** |
| Volymuppräkning | | | | 3 | 23 | 20 |
| Prisuppräkning | | | | 13 | 103 | 107 |
| Effektivisering | | | | -13 | -106 | -107 |
| **Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet** | | | | **410** | **3 430** | **3 450** |
| Riktad nivåpåverkande justering | | | | 3 000 | 0 | 0 |
| Destinationsbolaget för att öka flexibilitet och locka stora arrangemanger som har kort planeringshorisonter | | *KS* | | 3 000 | 0 | 0 |
| **Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering** | | | **407** | **3 410** | **3 430** | **3 450** |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | | | 2 000 | 0 | 0 |
| Ökad satsning på företagarfrågor under 2016 | | *KS* | | 2 000 | 0 | 0 |
| **Årets kommunbidrag affärsverksamhet** | | | **407** | **5 410** | **3 430** | **3 450** |

| Kommunledning och gemensam verksamhet | Beslut | Nämnd | IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Basbudget** *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)* | | | | **178 140** | **104 872** | **104 778** |
| Volymuppräkning | | | | 0 | 0 | 0 |
| Prisuppräkning | | | | 5 522 | 3 146 | 3 248 |
| Effektivisering | | | | -5 510 | -3 241 | -3 241 |
| **Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet** | | | | **178 152** | **104 778** | **104 785** |
| Riktad nivåpåverkande justering | | | | -73 280 | 0 | 0 |
| *Övergång till utnyckling av stabskostnader till kärnverksamhet* | | *KS* | | *-73 280* | *0* | *0* |
| **Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering** | | | **178 140** | **104 872** | **104 778** | **104 785** |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | | | 0 | 0 | 0 |
| **Årets kommunbidrag kommunledning och gemensam verksamhet** | | | **178 140** | **104 872** | **104 778** | **104 785** |

| ALLA VERKSAMHETER TOTALT | IVE 2015 | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|---|
| Budgetperiod: 2016-01-01 - Resultatenhet: | | | | |
| **Basbudget** *(fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)* | | **9 841 276** | **10 149 939** | **10 290 378** |
| Volymuppräkning | | 166 315 | 159 075 | 166 685 |
| Prisuppräkning | | 310 235 | 309 270 | 324 169 |
| Effektivisering | | -309 535 | -318 549 | -323 437 |
| **Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet** | | **10 008 292** | **10 299 735** | **10 457 795** |
| | | | | |
| Riktad nivåpåverkande justering | | 141 647 | -9 357 | 15 682 |
| Nivåhöjande satsning / effektiviseringskrav | | 141 647 | -9 357 | 15 682 |
| **Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering** | | **10 149 939** | **10 290 378** | **10 473 477** |
| | | | | |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | 40 710 | 10 136 | 15 091 |
| Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav | | 40 710 | 10 136 | 15 091 |
| **Årets kommunbidrag alla verksamheter totalt** | **9 841 276** | **10 190 649** | **10 300 514** | **10 488 568** |

| RIKTADE JUSTERINGAR TOTALT (nivåpåverkande och ettåriga ) | Budget 2016 | Plan 2017 | Plan 2018 |
|---|---|---|---|
| **Fördelat på verksamheter** | | | |
| Politisk verksamhet | 10 650 | 6 | 5 163 |
| Infrastruktur mm | 40 830 | 14 473 | 25 710 |
| Kultur- och fritidsverksamhet | 6 488 | 7 300 | 19 900 |
| Pedagogisk verksamhet | 152 823 | 1 000 | 1 000 |
| Vård och omsorgsverksamhet | 37 331 | -22 000 | -21 000 |
| Affärsverksamhet | 5 000 | 0 | 0 |
| Särskilt riktade insatser | 2 515 | 0 | 0 |
| Kommunledning och gemensam verksamhet | -73 280 | 0 | 0 |
| **Årets kommunbidrag per verksamhet** | **182 357** | **779** | **30 773** |